

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2020. július 31.
XI. évfolyam 7. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK..... 3

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 3

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 5

Általános közigazgatási jogterület..... 5

Pénzügyi jogterület..... 15

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 20

POLGÁRI ÜGYSZAK 21

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 24

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK..... 27

BÜNTETŐ ÜGYSZAK 27

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 29

Általános közigazgatási jogterület..... 29

Pénzügyi jogterület..... 30

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 32

POLGÁRI ÜGYSZAK 32

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 33

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT 35

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI 37

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 37

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 38

Általános közigazgatási jogterület..... 38

Pénzügyi jogterület..... 48

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 50

POLGÁRI ÜGYSZAK 50

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 61

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 71

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI 71

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI 71

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI 77

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 77

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 82

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 84

POLGÁRI ÜGYSZAK 84

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 85

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

16. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2019. november 19-én és 2019. november 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-840/19. és C-859/19. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének (1) bekezdését, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (1) bekezdését és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkét, hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, a Curtea Constituțională a României (alkotmánybíróság, Románia) határozatában elrendeli, hogy újból el kell bírálni egy meghatározott időszakban elbírált, jelenleg fellebbezési szakaszban lévő korrupciós ügyeket amiatt, hogy a legfelsőbb bíróságnál nem hoztak létre korrupciós ügyekre szakosodott ítélkező testületeket, bár elismerték az azokat alkotó bírák szakosodását?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkét és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének [(2) bekezdését], hogy azokkal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv jogellenesnek minősíti a legfelsőbb bíróság kollégiuma (többek között az előléptetés időpontjában a legfelsőbb bírósághoz történő előléptetéshez szükséges szakosodási követelményt teljesítő bírókból álló) ítélkező testületének összetételét?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely határozatot az alkotmánybíróság alkotmányossági jogvitával kapcsolatos ügyben hozott, és amely a nemzeti jog értelmében kötelező erejű?

17. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2019. december 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-926/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének (1) bekezdését, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (1) bekezdését, a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv 58. cikkét, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 83. cikke (2) bekezdésének megfelelően elfogadott, az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkét, hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, a Curtea Constituțională a României (alkotmánybíróság, Románia) dönt az

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

ítélkező testület összetételének – az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfelsőbb semmítő- és ítélőszék) bírái (román alkotmányban elő nem írt) szakosodásának elve tükrében – esetlegesen fennálló jogellenességével kapcsolatos eljárásjogi kifogásról, és ha valamely bírósági szervet arra kötelez, hogy a fellebbezési (devolutív) szakaszban lévő ügyeket újbóli elbírálás céljából utalja vissza első fokra?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló Szerződés 2. cikkét és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének [második bekezdését], hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv jogellenesnek minősíti a legfelsőbb bíróság kollégiuma (többek között az előléptetés időpontjában a legfelsőbb bíróság büntetőtanácsába történő előléptetéshez szükséges szakosodási követelményt teljesítő bírókból álló) ítélkező testületének összetételét?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségének elvét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely valamely bírósági szerv által tizenhat éven keresztül azonos módon értelmezett, a vesztegetési cselekmények megelőzéséről, felismeréséről és büntetéséről szóló törvényben szereplő, az alkotmánynál alacsonyabb szintű, az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfőbb semmítő- és ítélőszék) szervezetére vonatkozó szabályt értelmez?

4) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összhangban az igazságszolgáltatáshoz való akadálytalan hozzáférés elve magában foglalja-e a bírók szakosodását és szakosodott testületeknek valamely legfelsőbb bíróságnál történő létrehozását?

18. Az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) által 2019. december 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-929/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének (1) bekezdését, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkének (1) bekezdését és az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről szóló, 2017. július 5-i (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. és 4. cikkét, hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv, a Curtea Constituțională a României (alkotmánybíróság, Románia) határozatában minden további nélkül elrendeli, hogy újból el kell bírálni a legfelsőbb bíróság büntetőtanácsa által egy adott időszakban (2003 és 2019. január között) első fokon elbírált, fellebbezési szakaszban lévő összes vesztegetési ügyet?

2) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló Szerződés 2. cikkét és 19. cikkének (1) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének [második bekezdését], hogy azzal ellentétes, ha a bíróságok rendszerének részét nem képező valamely szerv – a legfelsőbb bíróság állandó és egyhangú szervezeti és ítélkezési gyakorlatából következő értelmezéssel szembe helyezkedve – jogellenesnek minősíti a legfelsőbb bíróság tanácsa ítélkező testületének összetételét?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jog elsőbbségét, hogy az lehetővé teszi, hogy a nemzeti bíróság mellőzze az alkotmánybíróság olyan határozatának az alkalmazását, amely határozatot az alkotmánybíróság alkotmányossági jogvitával kapcsolatos ügyben hozott, és amely a nemzeti jog értelmében kötelező erejű?

4) Lehet-e úgy értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének [második bekezdésében] szereplő, „törvény által megelőzően létrehozott” kifejezést, hogy az valamely, az azt alkotó bírák szakosodásától független szakosodott ítélkező testület hivatalos kijelölését is magában foglalja?

19. A Procura della Repubblica di Trento (Olaszország) által 2020. január 24-én

benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-66/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. pontját – abban a részében, amelyben az ügy rendelkezik, hogy kibocsátó hatóságnak tekinthető továbbá „bármely más, a kibocsátó állam által meghatározott és az adott ügyben a büntetőeljárás során nyomozó hatóságként eljáró illetékes hatóság, amely a nemzeti jog szerint hatáskörrel rendelkezik a bizonyítékgyűjtés elrendelésére”, azt is előírva ugyanakkor, hogy ilyen esetben „az ENYH-nak a végrehajtó hatóság részére történő továbbítását megelőzően meg kell vizsgálni, hogy az ENYH megfelel-e az ezen irányelv értelmében a kibocsátására vonatkozó – különösen a 6. cikk (1) bekezdésében foglalt – feltételeknek, majd egy kibocsátó állambeli bírónak, bíróságnak, nyomozási bírónak vagy ügyésznek érvényesítenie kell azt” –, hogy az lehetővé teszi valamely tagállam számára azt, hogy oly módon mentesítsen egy közigazgatási hatóságot az európai nyomozási határozat érvényesíttetésének kötelezettsége alól, hogy azt „az irányelv 2. cikke értelmében vett igazságügyi hatóságnak” minősíti?

20. A Zalaegerszegi Járásbíróság (Magyarország) által 2020. március 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-136/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Tanácsának a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló 2005/214/IB kerethatározata 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt szabályt, hogy az ott felsorolt magatartásformáknak a kibocsátó tagállam általi megjelölése esetén a végrehajtó tagállami hatóságnak semmilyen további mérlegelési lehetősége nincs a végrehajtás megtagadhatósága tekintetében, azt végre kell hajtania?

2) Amennyiben az előbbi kérdést nemmel lehet megválaszolni, úgy helyezkedhet-e a végrehajtó tagállami hatóság arra az álláspontra, hogy a kibocsátó tagállam határozatában megjelölt magatartás nem felel meg a felsorolásban leírt magatartásnak?

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

70. A Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2019. december 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-949/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 21. cikkének (2a) bekezdését, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben, hogy a harmadik ország állampolgárának, akitől megtagadták a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumot, és aki a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 21. cikkének (1) bekezdése alapján nem mozoghat szabadon a többi tagállam területén, biztosítani kell a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogot?

71. Az Oberlandesgericht Köln (Németország) által 2020. január 23-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-29/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Egy hatóanyagnak az 528/2012/EU rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti végrehajtási rendelet útján történő jóváhagyása esetén a tagállami bírósági eljárásokban kötelező abból kiindulni, hogy a jóváhagyás tárgyát képező anyagnak az a rendeltetése, hogy az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli más módon hasson, vagy pedig a végrehajtási rendelet elfogadását követően is a jogvitát elbíró tagállami bíróság feladata annak ténybeli megállapítása, hogy fennállnak-e az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt tényállási feltételek?

72. A Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Warszawie (Lengyelország) által 2020. január 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-55/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazandó-e a jogi segítségnyújtási szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: szolgáltatási irányelv) III. fejezetének rendelkezései, köztük ezen irányelv 10. cikkének (6) bekezdése, – az ügyvédek és az ügyvédek jegyzékébe bejegyzett külföldi jogászok fegyelmi eljárásai tekintetében, amelyek keretében az ügyvéddel szemben – felelősségének megállapítása esetén – elsősorban pénzbüntetés szabható ki, de ügyvédi tevékenységének gyakorlása is felfüggeszhető, vagy kizárható az ügyvédi kamarából, a külföldi jogással szemben pedig különösen pénzbüntetés szabható ki, a Lengyel Köztársaság területén jogi segítségnyújtásra vonatkozó jogosultsága felfüggeszhető, vagy megtiltható, hogy Lengyel Köztársaság területén jogi segítséget nyújtson? Igenlő válasz esetében, az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) rendelkezéseit, köztük annak 47. cikkét, alkalmazni kell-e a fentiekben említett, ügyvédi bíróságok előtt olyan ügyekben lefolytatott eljárásra, amelyekben e bíróságok határozataival szemben nincs helye jogorvoslatnak az állami bíróságok előtt, vagy amelyekben az ilyen határozatokkal szemben kizárólag a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) előtti felülvizsgálati kérelemhez hasonló rendkívüli jogorvoslatnak van helye, valamint olyan ügyekben, amelyeknek összes releváns vonatkozása kizárólag egyetlen tagállamot érint?

2) Abban az ügyben, amelyben – az első kérdésben említett eljárás keretében – az ügyvédek fegyelmi bíróságának határozatával vagy végzésével szembeni felülvizsgálati kérelem elbírálása, vagy ezen felülvizsgálati kérelem elfogadását elutasító végzés elleni fellebbezés tekintetében a hatályos nemzeti szabályozásnak megfelelően olyan szerv rendelkezik hatáskörrel, amely e bíróságnak a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2019. december 5-i ítéletben (ügyszám: III PO 7/18) kifejtett álláspontjával összhangban álló álláspontja szerint a Charta 47. cikkének értelmében nem tekinthető független és pártatlan bíróságnak, figyelmen kívül kell-e hagyni az e szerv hatáskörét megállapító nemzeti rendelkezéseket, az ügyvédek fegyelmi bírósága pedig köteles ezen felülvizsgálati kérelmet vagy fellebbezést áttenni azon igazságügyi hatósághoz, amely hatáskörrel rendelkezik, ha az említett rendelkezések nem zárták volna ki a hatáskörét?

3) Abban az ügyben, amelyben – az első kérdésben említett eljárás keretében – az ügyvédek fegyelmi bíróságának határozata vagy végzése ellen e bíróság álláspontja szerint sem a legfőbb ügyész, sem az állampolgári jogok biztosja nem terjeszthet elő felülvizsgálati kérelmet, ezen álláspont pedig:

a) ellentétes a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) hét bíróból álló tanácsban eljáró fegyelmi tanácsának a 2019. november 27-i határozatban (ügyszám: II DSI 67/18) kifejtett álláspontjával, azaz azon szerv álláspontjával, amely a hatályos nemzeti szabályozásnak megfelelően hatáskörrel rendelkezik a felülvizsgálati kérelem elfogadását elutasító végzés elleni fellebbezés elbírálása tekintetében, amely azonban az ügyvédek fegyelmi bíróságának a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2019. december 5-i ítéletében (ügyszám: III PO 7/18) kifejtett álláspontjával összhangban álló álláspontja szerint a Charta 47. cikkének értelmében nem tekinthető független és pártatlan bíróságnak,

b) tükrözi a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) büntetőtanácsa által korábban kifejtett álláspontot, azaz azon igazságügyi hatóság álláspontját, amely e fellebbezés elbírálására hatáskörrel rendelkezik, ha az említett rendelkezések nem zárták volna ki hatáskörét,

az ügyvédek fegyelmi bírósága figyelmen kívül hagyhatja-e (vagy köteles-e figyelmen kívül hagyni) a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsa által kifejtett álláspontot?

4) Ha a harmadik kérdésben említett ügyben az igazságügyi miniszter fellebbezést nyújtott be az ügyvédek fegyelmi bíróságához, azonban:

a) azon tényezők egyike, amelyek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2019. december 5-i ítéletben (ügyszám: III PO 7/18) kifejtett álláspontja, valamint az ügyvédek fegyelmi bíróságának álláspontja szerint alátámasztják a feltételezést, mely szerint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsa, azaz a harmadik kérdés a) pontjában említett szerv, a Charta 47. cikke értelmében nem minősül független és pártatlan bíróságnak, a végrehajtó hatalomnak – és annak részeként épp az igazságügyi miniszternek – az e szerv összetételére gyakorolt befolyása,

b) a legfőbb ügyész tisztét, aki a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) fegyelmi tanácsa, azaz a harmadik kérdés a) pontjában említett szerv által kifejtett álláspontnak megfelelően felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő a fellebbezési eljárásban hozott végzés ellen, a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) büntetőtanácsa, azaz a harmadik kérdés b) pontjában említett igazságügyi hatóság, valamint az ügyvédek fegyelmi bíróságának álláspontja szerint ugyanakkor ilyen jogosultsággal nem rendelkezik, jogszabálynál fogva pont az igazságügyi miniszter tölti be,

az ügyvédek fegyelmi bíróságának mellőznie kell-e e fellebbezés vizsgálatát, amennyiben csak így biztosíthatja az eljárásnak a Charta 47. cikkével való összhangját, és különösen annak megakadályozását, hogy ezen eljárásba az e cikk értelmében független és pártatlan bíróságnak nem minősülő szerv avatkozzon be?

73. A Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Németország) által 2020. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-56/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Ellentétes-e az uniós joggal és különösen a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezések, amelyek alapján a 2006/126/EK irányelv 11. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerinti, az érvényesség elismerésének megtagadásáról szóló határozat következtében a nem belföldi szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személy köteles a külföldi, kártya formátumú közösségi vezetői engedélyt haladéktalanul benyújtani a határozatot hozó belföldi hatósághoz, hogy az a vezetői engedélyen a belföldi vezetési jogosultság hiányát feltüntethesse; a (tilalmi) megjelölésre a kártya formátumú, közösségi vezetői engedély esetén főszabály szerint egy piros, ferdén áthúzott „D” betű 13. mezőben történő feltüntetésével kerül sor (például matrica formájában)?

74. A Bundesverwaltungsgericht (Németország) által 2020. február 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-91/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2011/95/EU irányelv 3. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami rendelkezés, amely szerint a menekült jogállásuként elismert személy kiskorú és nem házas gyermekének e személytől eredő származékos menekült jogállását (úgynevezett családi menekültvédelem) akkor is el kell ismerni, ha e gyermek – a másik szülő révén – mindenképpen rendelkezik olyan másik ország állampolgárságával is, amely nem azonos a menekült származási országával, és amelynek védelmét igénybe tudja venni?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2011/95/EU irányelv 23. cikkének (2) bekezdését, hogy az a korlátozás, amely szerint csak annyiban kell biztosítani, hogy a családtagok igényelhessék az említett irányelv 24–35. cikkében említett ellátásokat, amennyiben mindez összeegyeztethető a családtag személyes jogállásával, megtiltja, hogy az első kérdésben vázolt körülmények között elismerjék a kiskorú gyermeknek a menekültként elismert személytől eredő származékos menekült jogállását?

3) Jelentőséggel bír-e az első és második kérdésre adandó válasz szempontjából, hogy a gyermeknek és szüleinek lehetőségük van arra, és elvárható tőlük, hogy abban az országban létesítsenek tartózkodási helyet, amelyben a gyermek és az anyja állampolgársággal rendelkezik, amelynek védelmét igénybe tudják venni, és amely nem azonos a menekült (az apa) származási országával, vagy elegendő, hogy a családi egység a tartózkodási jogra vonatkozó rendelkezések alapján fenntartható a szövetségi területen?

75. A Landesgericht Linz (Ausztria) által 2020. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-94/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2003/109/EK irányelv 11. cikkét, hogy azzal ellentétes az oberösterreichisches Wohnbauförderungsgesetz (a lakásépítés támogatásáról szóló felső-ausztriai törvény, a továbbiakban: öWFG) 6. § -ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az EGT-államok állampolgárai és a 2004/38/EK irányelv értelmében vett családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosítja a lakhatás támogatása céljából nyújtott szociális ellátást, ezzel szemben a 2003/109/EK irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg, ha e lakhatási támogatás célja a lakhatási költségek okozta túlzott terhek enyhítése, a létminimum (beleértve a lakhatási szükségletet) biztosításáról azonban a szociálisan rászoruló személyek számára nyújtott további szociális ellátással (az oberösterreichisches Mindestsicherungsgesetz [a szükségletalapú minimumjuttatásról szóló felső-ausztriai törvény] szerinti szükségletalapú minimumjuttatással) is gondoskodni kell?

2) Úgy kell-e értelmezni a „közvetlen vagy közvetett, faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetés[nek] [helyesen: hátrányos megkülönböztetés{nek}]” a 2000/43/EK irányelv 2. cikke értelmében vett tilalmát, hogy azzal ellentétes az öWFG 6. § -ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az EGT-államok állampolgárai és a 2004/38/EK irányelv értelmében vett családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosít valamely szociális ellátást (az öWFG szerinti lakhatási támogatást), ezzel szemben harmadik országbeli állampolgárok (beleértve a 2003/109/EK irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait) esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke szerinti tilalmát, hogy azzal ellentétes az öWFG 6. § -ának (9) és (11) bekezdésében foglaltakhoz hasonló olyan nemzeti rendelkezés, amely az uniós polgárok, az EGT-államok állampolgárai és a 2004/38/EK irányelv értelmében vett családtagjaik számára nyelvtudás igazolása nélkül biztosít valamely szociális ellátást (az öWFG szerinti lakhatási támogatást), ezzel szemben harmadik országbeli állampolgárok (beleértve a 2003/109/EK irányelv értelmében vett, harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárait) esetében meghatározott módon igazolandó alapvető német nyelvtudást követel meg?

76. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. február 26-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-102/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Megvalósul-e a 2002/58/EK irányelv 2. cikke második mondatának h) pontja értelmében vett küldés, ha valamely üzenetet nem az elektronikus hírközlési szolgáltatás valamely felhasználója küld meg valamely másik felhasználónak egy szolgáltatásnyújtó vállalkozáson keresztül a második felhasználó elektronikus „címére”, hanem azt adszerverek (hirdetéskiszolgálók) egy e-mail-fiók jelszóval védett internetes oldalának megnyitása folytán automatikusan egy véletlenszerűen kiválasztott felhasználó e-mail-inboxának bizonyos erre szolgáló felületein jelenítik meg (inboxreklám)?
- 2) Azt feltételezi-e valamely üzenetnek a 2002/58 irányelv 2. cikke második mondatának h) pontja értelmében vett átvétele, hogy a címzett az üzenetről való tudomásszerzést követően akaratelhatározáson alapuló átvételi kérés útján kiváltja az üzenetadatok programtechnikailag meghatározott továbbítását, vagy elegendő, ha valamely üzenetnek az e-mail-fiók inboxában való megjelenését az váltja ki, hogy a felhasználó megnyitja e-mail-fiókjának jelszóval védett internetes oldalát?
- 3) Akkor is a 2002/58 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett elektronikus levélről van-e szó, ha valamely üzenetet nem egy már a továbbítás előtt konkrétan ismert egyéni címzettnek küldenek meg, hanem azt egy véletlenszerűen kiválasztott felhasználó inboxában jelenítik meg?
- 4) Csak akkor valósul-e meg elektronikus levelek közvetlen üzletszerzési célból történő – a 2002/58 irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében vett – használata, ha megállapítást nyer, hogy ez a felhasználó számára a zaklatást meghaladó terhet jelent?
- 5) Csak akkor valósul-e meg a 2005/29/EK irányelv I. melléklete 26. pontjának első mondata értelmében vett, a „sürgetés” feltételeinek megfelelő egyéni reklám, ha valamely fogyasztóval egy hagyományosan a feladó és a címzett közötti egyéni kommunikációra szolgáló eszköz útján veszik fel a kapcsolatot, vagy elegendő, ha – mint a jelen ügyben szóban forgó reklám esetében – úgy kerül sor egyéni kapcsolat megteremtésére, hogy a reklámot egy magáncélú felhasználásra szánt e-mail-fiók inboxában, tehát olyan felületen jelenítik meg, ahova a fogyasztó egyénileg neki címzett üzeneteket vár?

77. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2020. február 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-119/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikke (1) bekezdésének a) pontját, a hivatkozott rendelet és a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben a 2014 és 2020 közötti időszakban nyújtott állami támogatásokra irányadó európai uniós irányelvek egyéb rendelkezéseivel együttesen, hogy:

- 1) a mezőgazdasági termelő csak azért elveszíti „fiatal mezőgazdasági termelői” jogállását, mert két évvel korábban megkapta a rendelet 19. cikke (1) bekezdése a) pontjának iii. alpontjában meghatározott, mezőgazdasági kisüzemek fejlesztéséhez nyújtott támogatást;
- 2) az említett szabályok felhatalmazzák a tagállamokat olyan szabályozás bevezetésére, amely szerint a rendelet 19. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában meghatározott támogatást nem fizetik ki a mezőgazdasági termelő számára, ha az ugyanezen rendelkezés iii. alpontjában foglalt támogatást már biztosították részére;
- 3) a tagállam jogosult megtagadni valamely mezőgazdasági termelő tekintetében a halmozódás alkalmazását, ha nem tartották tiszteletben az Európai Bizottsággal egyeztetett vidékfejlesztési programban meghatározott halmozódási sorrendet?

78. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2020. március 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-118/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az olyan természetes személy helyzete, aki – az alapeljárásban felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félhez hasonlóan – az Európai Unió egyik tagállamában fennálló állampolgárságáról, így uniós polgárságáról lemondott annak érdekében, hogy egy másik tagállam állampolgárságát – a kérelme teljesítésére vonatkozó biztosítéknak megfelelően – megszerezze, és akinek tekintetében az uniós polgárság visszaszerzésének lehetőségét később e biztosíték visszavonása megszünteti, jellegénél és következményeinél fogva az uniós jog hatálya alá tartozik-e, miáltal e biztosíték visszavonása során figyelembe kell venni az uniós jogot?

Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2) A tagállami állampolgárság megadására vonatkozó biztosíték visszavonásáról szóló határozat keretében a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak, köztük adott esetben a nemzeti bíróságoknak, vizsgálniuk kell-e, hogy a biztosítéknak az uniós polgárság visszaszerzését kizáró visszavonása – figyelembe véve az érintett személy helyzetére gyakorolt következményeit – tiszteletben tartja-e az arányosság uniós jogi elvét?

79. A Rechtbank den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Hollandia) által 2020. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-121/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A C-225/19. és C-226/19. számon nyilvántartásba vett ügyekben előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztett kérdésekre eltérő választ kell-e adni abban az esetben, ha a vízumnak a kérelmező számára való kiadásával szemben a vízumkódex 22. cikke szerinti előzetes egyeztetés során kifogást emelő állam nevét nem hozzák nyilvánosságra, vagy az nem ismert?

80. A Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Németország) által 2020. március 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-124/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Csak akkor alkalmazható-e a 2271/96 rendelet 5. cikkének első bekezdése, ha az Amerikai Egyesült Államok részéről közvetlenül vagy közvetve hatósági vagy bírósági határozatok születtek az említett rendelet 11. cikke értelmében vett eljáró uniós gazdasági szereplőnek címezve, vagy elegendő az alkalmazáshoz, hogy az uniós gazdasági szereplő eljárása ilyen határozatok nélkül is másodlagos szankciók végrehajtására irányul?

2) Ha a Bíróság az első kérdésre a második változat szerinti választ adja: Ellentétes-e a 2271/96 rendelet 5. cikkének első bekezdésével a nemzeti jog olyan értelmezése, amely szerint a felmondó félnek lehetősége van egy, az amerikai egyesült államokbeli Office of Foreign Assets Control (OFAC) által a Specially-Designated-Nationals (SDN) listára felvett szerződéses partnerrel fennálló folyamatos teljesítésű szerződést – akár az Egyesült Államok által elrendelt szankciók végrehajtásának szándékával is – felmondani anélkül, hogy ehhez felmondási okra lenne szükség, és ezért anélkül, hogy polgári peres eljárásban alá kellene támasztania, és bizonyítania kellene, hogy a felmondás oka semmiképpen sem az Egyesült Államok által elrendelt szankciók végrehajtása?

3) Ha a Bíróság a második kérdésre igenlő választ ad: Kötelező jelleggel érvénytelennek kell-e tekinteni a 2271/96 rendelet 5. cikkének első bekezdésébe ütköző rendes felmondást, vagy a rendelet céljának

más szankciókkal, például bírság kiszabásával is meg lehet felelni?

4) Ha a Bíróság a harmadik kérdésre az első változat szerinti választ adja: Egyrészt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 52. cikkére, másrészt az eltérésre való felhatalmazásadásnak a 2271/96 rendelet 5. cikkének második bekezdése szerinti lehetőségére tekintettel akkor is így van-e ez, ha fennáll a veszélye annak, hogy az uniós gazdasági szereplő jelentős (a jelen esetben a cégcsoport forgalma 50 %-ának megfelelő) gazdasági veszteségeket szenved az Egyesült Államok piacán az üzleti kapcsolatnak a listára felvett szerződéses partnerrel való fenntartása esetén?

81. A Verwaltungsgericht Berlin (Németország) által 2020. március 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-126/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A földgáz-feldolgozással összefüggésben (savanyú gáz formájában) az úgynevezett Claus-eljárás keretében, a földgázban található CO₂-nek a gázkeverékből történő kivonásakor a légkörbe juttatott CO₂ esetén olyan kibocsátásról van-e szó, amely a 2011/278/EU bizottsági határozat 3. cikke h) pontjának első mondata értelmében a 3. cikk h) pontjának v. alpontjában említett folyamatból származik?

2) A 2011/278/EU bizottsági határozat 3. cikke h) pontjának első mondata értelmében vett CO₂-kibocsátás „származhat-e” olyan folyamatból, amely során a nyersanyagban található CO₂-t juttatják a légkörbe anélkül, hogy e folyamat keretében további CO₂ keletkezne, vagy ez az előírás megköveteli, hogy a légkörbe juttatott CO₂ eleve a folyamat eredményeképpen keletkezzen?

3) A 2011/278/EU bizottsági határozat 3. cikke h) pontjának v. alpontja értelmében vett széntartalmú nyersanyag „felhasználásáról” van-e szó, ha az úgynevezett Claus-eljárás során a természetben előforduló földgázt kén előállításához használják fel, és ennek során a földgázban található CO₂-t a légkörbe juttatják, anélkül, hogy a földgázban található CO₂ a folyamatban végbemenő kémiai reakcióban részt venne, vagy a „felhasználás” fogalma szükségszerűen megköveteli, hogy a szén a végbemenő kémiai reakcióban részt vegyen, illetve ahhoz akár szükséges legyen?

4) Az első három kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Ha a kibocsátás-kereskedelmi rendszerben való részvételi kötelezettség hatálya alá tartozó létesítmény mind a hő-referenciaértékkel rendelkező létesítményrész, mind a technológiai kibocsátásokkal rendelkező létesítményrész létesítése tényállási feltételeit teljesíti, akkor melyik referenciaérték szerint történik a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása? A hő-referenciaérték szerinti kiosztási igény elsőbbséget élvez a technológiai kibocsátások szerinti igényhez képest, vagy a technológiai kibocsátások szerinti igény élvez elsőbbséget a specialitás okán a hő-referenciaértékkel és a tüzelőanyag-referenciaértékkel szemben?

5) Az első négy kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A harmadik kereskedési időszakra vonatkozó kibocsátási egységek ingyenes többletkiosztására vonatkozó igények teljesíthetők-e a harmadik kereskedési időszak végét követően a negyedik kereskedési időszak egységeivel, ha a kiosztásra vonatkozó ilyen igény fennállását a bíróság csak a harmadik kereskedési időszak lejártát követően állapítja meg, vagy a harmadik kereskedési időszak végével a még nem teljesített, kiosztásra vonatkozó igények megszűnnek?

82. A Landgericht Hamburg (Németország) által 2020. március 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-147/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Eredményezheti-e az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében a piac mesterséges

elzárását, ha az eredeti külső csomagoláson található, a 2001/83/EK irányelv 54. cikkének o) pontjában és 47a. cikkében előírt biztonsági elemeket ezen eredeti csomagolás megtartása mellett a párhuzamos forgalmazó – a 2001/83 irányelv 47a. cikke (1) bekezdésének b) pontjára tekintettel – csak oly módon tudja kicserélni, hogy az eredeti biztonsági elemek részben vagy egészben történő eltávolítását és/vagy letakarását követően a csomagolás felnyitásának látható nyomai maradnak?

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a felnyitás nyomai csak azt követően válnak láthatóvá, hogy a gyógyszerkészítményt a kereskedők és/vagy gyógyszerek forgalmazására jogosult személyek, például gyógyszertárok – eleget téve az (EU) 2016/161 rendelet 10., 24. és 30. cikke szerinti kötelezettségüknek – alaposan ellenőrizték, vagy elegendő, ha e nyomok már felületes átvizsgálással is észrevehetőek?

3) Az első kérdés megválaszolása szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a felnyitás nyomai csak azt követően válnak láthatóvá, hogy a gyógyszer csomagolását például egy beteg felnyitja?

4) Úgy kell-e értelmezni a 2016/161 rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy aszerint a 2016/161 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében az egyedi azonosítót tartalmazó vonalkódot közvetlenül a csomagolásra kell nyomtatni, azaz a 2016/161 rendelet 5. cikke (3) bekezdésének nem felel meg, ha a párhuzamos forgalmazó az egyedi azonosítót egy további külső címke segítségével helyezi el a külső csomagoláson?

83. A Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Olaszország) által 2020. március 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-142/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az Európai Unió Bírósága szerint ellentétes-e a 765/2008/EK rendelettel (a 2009. évi 88. sz. törvény 40. cikkéhez hasonló) olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az akkreditálási tevékenységet olyan testületek is végezhetik, amelyek az Európai Unió országainak egyikében sem rendelkeznek székhellyel – tehát az egyetlen nemzeti akkreditáló testület igénybevétele nélkül –, ha e testületek egyébként is garantálják az UNI CEI EN ISO/IEC 17025 és UNI CEI EN ISO/IEC 17011 szabványok betartását és – akár kölcsönös elismerési megállapodásokkal is – igazolják, hogy a 765/2008/EK rendelet szerinti egyetlen nemzeti testület minősítéséhez lényegében hasonló minősítéssel rendelkeznek?

2) Az Európai Unió Bírósága szerint – tekintettel az EUMSZ 56. cikkre, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. és 21. cikkére, valamint az EUMSZ 102. cikkre – sérti-e a 765/2008/EK rendelet az Európai Unió elsődleges jogának elveit, különösen a szolgáltatásnyújtás szabadságának és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, az eltérő bánásmód tilalmát, valamint a monopóliumhelyzeteket tiltó versenyszabályokat azzal, hogy az „egyetlen nemzeti testület” rendszere révén az akkreditálási tevékenységek vonatkozásában lényegében országos szinten monopóliumot hoz létre?

84. A Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Lengyelország) által 2020. március 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-143/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Az első kérdés, hogy úgy kell-e értelmezni a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdésének i) pontját, és az életbiztosításról szóló, 2002. november 5-i 2002/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ezen irányelv III. mellékletének a) pontjának 12. alpontjával összefüggésben értelmezett 36. cikkének (1) bekezdését, hogy olyan befektetési egységhez (befektetési jegyekhez) kötött életbiztosítási szerződések esetében, amelyek mögöttes eszközei származtatott eszközök (vagy származtatott eszközöket magában foglaló strukturált pénzügyi eszközök), a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve biztosítást „eladó”) szerződő félnek tájékoztatnia kell a biztosított fogyasztót a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy

származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről (angolul: indication of the nature, németül: Angabe der Art, franciául: indications sur la nature), vagy elegendő csupán a mögöttes (alapul szolgáló) eszköz típusának jelzése, ezen eszköz jellemzőinek megadása nélkül?

2. A második kérdés – amennyiben első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési egységekhez [befektetési jegyekhez] kötött biztosítást „eladó”) szerződő félnek tájékoztatnia kell a biztosított fogyasztót a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről –, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/138/EK irányelv 185. cikke (3) bekezdésének i) pontját és a 2002/83/EK irányelv ezen irányelv III. mellékletének a) pontjának 12. alpontjával összefüggésben értelmezett 36. cikkének (1) bekezdését, hogy a biztosított – fogyasztó részére a mögöttes eszköz (származtatott eszköz vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) jellegéről, típusának specifikációjáról, jellemzőiről adott tájékoztatásnak ugyanazokat az információkat kell tartalmaznia, mint amelyeket a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv (3) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 21-i 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (3) bekezdése, valamint a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (4) (a továbbiakban: 2014/65/EU irányelv) 24. cikkének (4) bekezdése ír elő, azaz a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról, ideértve különösen a mögöttes eszköz árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítási fedezet időtartama alatt alkalmazott módszertanára, és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatást, ennek részeként a származtatott eszköz értékének időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatást?

3. A harmadik kérdés, hogy úgy kell-e értelmezni a 2009/138/EK irányelv 185. cikkének (4) bekezdését, hogy az olyan, befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítási és meghatározott életkor elérésére szóló biztosítási szerződések esetében, amelyeknél a befektetési jegy összes mögöttes eszköze származtatott eszköz (vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz) a biztosítónak vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési egységhez kötött biztosítást „eladó”) szerződő félnek a biztosított – fogyasztó részére ugyanolyan tartalmú tájékoztatást kell adnia, mint amelyet a 2004/39/EK irányelv 19. cikkének (3) bekezdése és a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (4) bekezdése előír, azaz a származtatott eszközökről és javasolt befektetési stratégiákról való átfogó tájékoztatást, amelynek magában kell foglalnia a megfelelő iránymutatást, illetve figyelmeztetést az adott eszközökbe történő befektetéssel vagy az egyes befektetési stratégiákkal kapcsolatos kockázatokról, ideértve különösen a mögöttes eszköz árazásának a biztosító vagy számítási ügynök által a biztosítási fedezet időtartama alatt alkalmazott módszertanára, és a származtatott eszközzel és kibocsátójával kapcsolatos kockázatokra vonatkozó tájékoztatást, ennek részeként a származtatott eszköz értékének időközben bekövetkező változásáról, e változásokat meghatározó egyes tényezőkről és azok értékre gyakorolt hatásának mértékéről való tájékoztatást?

4. A negyedik kérdés – a második vagy harmadik (vagy mindkét) kérdésre adott igenlő válasz esetében –, hogy a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (5) 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e, ha a biztosító vagy a befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítást kínáló szerződő fél a biztosítás fogyasztó számára történő felajánlása során elmulasztja a fogyasztóval – biztosítóval – az előírt (második és harmadik kérdésben említett) információkat közölni, illetve az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?

5. Az ötödik kérdés – mind a második, mind harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetében –, hogy ha a biztosító vagy az (ilyen biztosítást kínáló, biztosítási terméket értékesítő, illetve befektetési jegyekhez [befektetési egységekhez] kötött életbiztosítást „eladó”) szerződő fél nem ad világos tájékoztatást a fogyasztónak arról, hogy a befektetési egység (befektetési jegy) eszközeit származtatott eszközökbe (vagy származtatott eszközöket magában foglaló strukturált pénzügyi eszközökbe) fektették be, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak vagy az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?

6. A hatodik kérdés – mind a második, mind a harmadik kérdésre adott nemleges válasz esetében –, hogy ha a biztosító vagy a befektetési jegyekhez (befektetési egységekhez) kötött életbiztosítást kínáló szerződő fél a fogyasztóval nem közli részletesen az eszköz pontos jellemzőit, amelybe a befektetési egység (befektetési jegy) eszközeit befektették, és amely jellemzők magukban foglalják az ilyen eszköz működésének szabályaira vonatkozó információkat, amennyiben ezen eszköz származtatott eszköz (vagy származtatott eszközt magában foglaló strukturált pénzügyi eszköz), a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikke értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak vagy az előírt tájékoztatás elmulasztása ezen irányelv 7. cikke értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül-e?

85. Az Administratīvā rajona tiesa (Lettország) által 2020. március 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-144/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2012/34 irányelv 56. cikkének (2) bekezdését, hogy az biztosítja az igazgatási szervezet számára azt a lehetőséget, hogy saját kezdeményezésére olyan határozatot hozzon, amely a vasúti pályahálózat-működtető, a hivatkozott irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett alapvető feladatait ellátó vállalkozást arra kötelezi, hogy az infrastruktúra használati díjak (díjképzési rendszer) számítására vonatkozó rendelkezésekben bizonyos olyan módosításokat hajtson végre, amelyek nem érintik a kérelmezőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetést?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén, az igazgatási szervezetnek lehetősége van-e arra, hogy egy ilyen határozatban állapítsa meg a szóban forgó módosítások által elrendelendő feltételeket, például azon kötelezettség előírásával, amely szerint az infrastruktúra-használati díjak meghatározására irányadó kritériumokból ki kell zárni az állami költségvetés vagy a helyi önkormányzatok költségvetése által fedezett, előre tervezett azon kiadásokat, amelyeket a személyszállító vállalkozások a szállításból származó bevételekből nem tudnak fedezni?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2012/34 irányelv 32. cikkének (1) bekezdését, hogy a tagállamoknak az említett bekezdésben előírt azon kötelezettsége, hogy az infrastruktúra-használati díjak tekintetében alkalmazható felárak megállapítása során biztosítaniuk kell a vasúti piaci szegmensek optimális versenyképességét, az infrastruktúra-használati díjaknak azon piaci szegmensekben történő meghatározása esetén is alkalmazható, amelyekben nem áll fenn verseny, például azért, mert az érintett piaci szegmensben kizárólag egyetlen vasúti gazdasági szereplő végzi a szállítást, amely számára a 1370/2007 rendelet (2) 2. cikkének f) pontjában foglalt kizárólagos jogot biztosították az említett szegmensben történő szállítás elvégzésére?

86. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. március 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-151/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Akkor is alkalmazni kell-e a Bíróság versenyjogi ítélezési gyakorlatában a ne bis in idem elvének alkalmazhatóságára vonatkozóan kialakított harmadik feltételt, nevezetesen azt, hogy ugyanannak a

védett jogi tárgynak kell érintettnek lennie, ha két tagállam versenyhatóságának ugyanazon tényállásra és ugyanazon személyek vonatkozásában a nemzeti jogi normák mellett ugyanazokat az uniós jogi normákat (itt: az EUMSZ 101. cikket) is kell alkalmaznia?

Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

2) Az uniós és a nemzeti versenyjog párhuzamos alkalmazására vonatkozó ilyen esetben ugyanarról a védett jogi tárgyról van-e szó?

3) Ezen túlmenően jelentőséggel bír-e a ne bis in idem elvének alkalmazása szempontjából az, hogy valamely tagállam versenyhatóságának pénzbírságot kiszabó, időben első határozata ténybeli szempontból figyelembe vette-e a versenyjogi jogsértés azon másik tagállamra gyakorolt hatásait, amelynek versenyhatósága csak ezt követően hozott határozatot az általa folytatott versenyjogi eljárásban?

4) Olyan eljárás esetén is a ne bis in idem elvének hatálya alá tartozó eljárásról van-e szó, amelyben az egyik érintettnek a nemzeti engedékenységi politikában való részvétele miatt csak a versenyjogi szabályok ezen érintett általi megsértése állapítható meg, vagy a versenyjogi szabályok megsértésének ilyen pusztán megállapítására a bírság kiszabására irányuló (másik tagállamban lefolytatott) korábbi eljárás eredményétől függetlenül sor kerülhet?

Pénzügyi jogterület

45. A Curtea de Apel Cluj (Románia) által 2019. november 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-828/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió működéséről szóló szerződés 110. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az adókövetelések érvényesítése tekintetében a nemzeti jog által előírt általános elévülési határidőhöz viszonyítva rövidebb jogvesztő határidőt ír elő a közösségi jog rendelkezéseivel ellentétesnek minősített adó visszatérítésére?

46. A Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu (Lengyelország) által 2019. december 23-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-935/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e a héatörvény 112b. cikkének (2) bekezdésében előírt hasonló kiegészítő adókötelezettség a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvvel (különösen annak 2., 250. és 273. cikkével), az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésével, az EUMSZ 325. cikkel és az arányosság elvével?

47. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2020. január 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-39/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Alkalmazandó-e az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 103. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 124. cikke (1) bekezdésének a) pontja olyan vámtartozásra, amely 2016. május 1-je előtt keletkezett, és ebben az időpontban még nem évült el?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: kizárja-e a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve e rendelkezések alkalmazását?

48. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2020. január 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-45/20. és C-46/20. sz. ügyek)²

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 167. cikkével összefüggésben értelmezett 168. cikkének a) pontjával az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely a szolgáltatás beszerzése tekintetében a hozzárendeléssel kapcsolatos választási jog fennállása esetén kizárja az adólevonási jogot, amennyiben az éves forgalmiadó-bevallás benyújtására nyitva álló törvényes határidő lejártáig nem határozták meg a rendeltetést az adóhatóság számára felismerhető módon?

2) Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 168. cikkének a) pontjával az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint feltételezni kell a magánvagyon körébe történő bevonást, illetve erre vonatkozó vélelem áll fenn, amennyiben a vállalkozás vagyonának körébe vonáshoz nincs (elegendő) bizonyíték?

49. A Naczelný Sąd Administracyjny (Lengyelország) által 2020. január 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-48/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 203. cikkét és az arányosság elvét, hogy az alapügyben vizsgálthoz hasonló helyzetben azokkal ellentétes az ustawa o podatku od towarów i usług (a termékeket és a szolgáltatásokat terhelő adóról szóló törvény) 108. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló nemzeti rendelkezés alkalmazása azokra a jóhiszeműen eljáró adóalany által kiállított számlákra, amelyek jogalap nélkül feltüntetett héát tartalmaznak, amennyiben:

- az adóalany tevékenysége nem adócsalást valósít meg, hanem az a jogszabályoknak az ügyletben részt vevő felek általi téves értelmezéséből következik, amely értelmezés a jogszabályoknak az adóhatóság által az ügylet időpontjában történő értelmezésén és az e jogszabályokkal kapcsolatos, az ügylet időpontjában fennálló általános gyakorlaton alapult, mivel az adóhatóság tévesen indult ki abból, hogy a számlakibocsátó termékértékesítést végez, miközben az ténylegesen héamentes pénzügyi közvetítő szolgáltatást nyújt, és
- a jogalap nélkül feltüntetett héát tartalmazó számla címzettje visszaigényelhetné a héát, ha a számla címzettje részére ténylegesen termékértékesítést végző adóalany megfelelő módon számlázta volna ki az ügyletet?

50. A Bundesfinanzgericht (Ausztria) által 2020. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-58/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2006/112/EK irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontját, hogy a „befektetési alapok kezelésének” fogalma az alapkezelő társaság által egy harmadik személyre bízott olyan adóügyi feladatokat is magában foglalja, amelyek tárgyát a befektetők alaptól származó jövedelme jogszabályokkal összhangban álló adóztatásának biztosítása képezi?

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

51. A Bundesfinanzgericht (Ausztria) által 2020. február 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-59/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a 2006/112/EK irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontját, hogy az e rendelkezésben előírt adómentesség szempontjából a „befektetési alapok kezelésének” fogalma a kifejezetten befektetési alapok kezeléséhez kifejlesztett különleges szoftverre vonatkozó használati jognak egy hasznosítást engedélyező harmadik személy által a befektetési alapkezelő társaság részére történő biztosítását is magában foglalja, ha ez a különleges szoftver – akárcsak az alapügyben – kizárólag a befektetési alap kezelésével kapcsolatos jellemző és lényeges tevékenységek elvégzését szolgálja, ennek során azonban a befektetési alapkezelő társaság műszaki infrastruktúráján működik, és funkcióit csak a befektetési alapkezelő társaság járulékos közreműködésével és a befektetési alapkezelő társaság által rendelkezésre bocsátott piaci adatok folyamatos felhasználása mellett tudja ellátni?

52. A Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Belgium) által 2020. február 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-62/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 4409 vámtarifaszám különböző nyelvi változataira, valamint a 4407 és a 4409 vámtarifaszámhoz fűzött HR magyarázó megjegyzésekre is tekintettel úgy kell-e értelmezni a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK rendelet I. melléklete értelmében vett Kombinált Nomenklatúrát, hogy az alapeljárás tárgyát képező áru – nevezetesen az olyan gyalult fadeszkák, amelyeknek a négy éle a teljes hosszában le van kerekítve – olyannak tekintendő, mint amely „bármelyik széle, vége vagy felülete mentén összefüggő (folytatólagos) összeillesztésre [van] előkészítve”, és következésképpen ezen árut a 4409 vámtarifaszám alá kell besorolni, vagy az élek lekerekítése alapján az áru nem tekinthető olyannak, mint amely „bármelyik széle, vége vagy felülete mentén összefüggő (folytatólagos) összeillesztésre [van] előkészítve”, és az árut ezért a 4407 vámtarifaszám alá kell besorolni?

2) A lekerekítés mértéke meghatározza-e a 4407, illetve a 4409 vámtarifaszám alá történő besorolást?

53. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-92/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 239. cikke (1) bekezdésének második franciabekezdését, hogy e rendelkezés szerint vissza lehet fizetni a vámot az alapügyben fennállóhoz hasonló olyan esetben, amelyben az érintett személy által importált nem közösségi árut a Közösség vámterületéről újra exportálták, és a vámtartozás keletkezését eredményező körülményeket nem az érintett személynek tulajdonítható súlyos gondatlanság okozta?

54. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2020. február 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-100/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Kell-e kamatot fizetni a jogellenesen megállapított villamosenergia-adó visszatérítése iránti követelés után, ha a villamosenergia-adó csökkentésének alapjául az energiatermékek és a villamos energia

közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2003/96 irányelv) 17. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti fakultatív adókedvezmény szolgált, és az adó túl magas összegben történő megállapítása kizárólag a 2003/96 irányelv 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának átültetése céljából elfogadott nemzeti rendelkezésnek a jelen ügyre történő alkalmazása során elkövetett hibán alapult?

55. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugália) által 2020. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-103/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Ellentétes-e az EK 12. cikk, az EK 18. cikk, az EK 39. cikk, az EK 43. cikk és az EK 56. cikk rendelkezéseivel az olyan belső jogi szabályozás, mint az alapeljárásban szóban forgó szabályozás, amely alapján az adott tagállamban található ingatlan átruházásából származó tőkejövedelemre e tagállam alapértelmezés szerint eltérő adójogi bánásmódot alkalmaz, ha ezen átruházást valamely másik tagállamban illetőséggel rendelkező személy valósítja meg, mint az ingatlan helye szerinti tagállamban illetőséggel rendelkező személy által az ugyanilyen típusú átruházással kapcsolatban szerzett tőkejövedelemre, amely azonban előírja annak lehetőségét, hogy a külföldi illetőségű adóalany választása szerint a belföldi illetőségű adóalanyhoz hasonló módon adózhasson?

2) Különösen, ellentétes-e az uniós jogi rendelkezésekkel az, hogy egyidejűleg áll fenn:

i) egy olyan jogszabály, amely a külföldi illetőségű személyek által ingatlanügyletekkel kapcsolatban szerzett tőkenyereség tekintetében a 28 %-os különös adómérték alkalmazását írja elő,

ii) olyan jogszabály, amely azt írja elő, hogy a külföldi illetőségű személyek által adott év során megvalósított átruházásokkal kapcsolatban szerzett tőkenyereség összegének csak 50 %-os értékét vegyék figyelembe,

iii) olyan jogszabály, amely azt írja elő, hogy az Európai Unió másik tagállamaiban illetőséggel rendelkező személyek a belföldi illetőségű személyekre alkalmazható általános adómérték szerinti adózást választhatják (a külföldi illetőségű személyekre alkalmazandó különös adómérték helyett), azzal a feltétellel, hogy a belföldi illetőségű személyekre irányadó feltételek szerint összevonják valamennyi jövedelmüket, az adott államon belül és kívül szerzett jövedelmeket is beleértve?

3) Másképpen fogalmazva, ellentétes-e az uniós jogi rendelkezésekkel az, hogy valamely külföldi illetőségű személynek választania kell, hogy

i) a különös adómérték szerint 100 % után adózik, vagy

ii) a belföldi illetőségű személyekhez hasonlóan az 50 % után adózik a belföldi illetőségű személyekre alkalmazható adómérték alapján azzal a feltétellel, hogy a belföldi illetőségű személyekre irányadó feltételek szerint vonják össze valamennyi jövedelmüket?

56. A Finanzgericht Berlin-Brandenburg (Németország) által 2020. február 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-108/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (a héairányelv) 167. cikkét és 168. cikkének a) pontját, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti jogalkalmazás, amely alapján az adólevonást akkor is meg kell tagadni, ha egy megelőző ügylet során forgalmiadó-csalást követtek el, és az adóalany arról tudott vagy tudnia kellett, azonban ő a számára teljesített ügylettel az adócsalásban nem vett részt, adócsalást nem valósított meg, az elkövetett adócsalást nem segítette elő, és nem is támogatta?

57. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2020. március 31-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-154/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e 2006/112/EK irányelvvel az a helyzet, amelyben az előzetesen felszámított hozzáadottérték-adó levonásához való jog gyakorlásának feltétele, hogy az adóalany teljesítse annak bizonyítására vonatkozó kötelezettségét, hogy az általa elfogadott, adóköteles ügylet keretében nyújtott szolgáltatást egy meghatározott másik adóalany teljesítette?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén, amennyiben az adóalany nem tesz eleget az említett bizonyítási kötelezettségnek, megengedhető-e, hogy annak ellenére megtagadják tőle az előzetesen felszámított adó levonásához való jogot, hogy nem bizonyított, hogy az adóalany tudta vagy tudhatta, hogy a termékek vagy szolgáltatások megszerzésével adócsalásban vett részt?

58. A Supreme Court of the United Kingdom (Egyesült Királyság) által 2020. április 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-156/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Amennyiben

i. valamely adóhatóság, az eladó vagy szolgáltató és az adóalany gazdasági szereplő tévesen értelmezi az uniós héaszabályozást, és héamentesként kezel olyan termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást, amelyre az általános adómértéket kell alkalmazni,

ii. az eladó vagy szolgáltató és a gazdasági szereplő közötti szerződés értelmében a termék vagy szolgáltatás ára nem tartalmazott héát, azzal, hogy az esetlegesen fizetendő héa költségét a gazdasági szereplő köteles viselni,

iii. az eladó vagy szolgáltató egyáltalán nem követeli és már nem is követelheti a gazdasági szereplőtől a kiegészítő héa megfizetését, és

iv. az adóhatóság nem vagy (az elévülés miatt) már nem követelheti az eladótól vagy szolgáltatótól azt a héát, amelyet meg kellett volna fizetni,

a [2006/112/EK] irányelvből következik-e, hogy a ténylegesen megfizetett ár a nettó adóalap és az arra felszámított héa összegének felel meg, következésképpen a gazdasági szereplő az előzetesen felszámított adót az irányelv 168. cikkének a) pontja alapján levonhatja a szóban forgó termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás után ténylegesen „megfizetett” héaként?

2) Másodlagosan, a gazdasági szereplő ilyen körülmények között az irányelv 168. cikkének a) pontja alapján levonhatja-e az előzetesen felszámított adót a szóban forgó termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás után „fizetendő” héaként?

3) Amennyiben valamely adóhatóság, az eladó vagy szolgáltató és az adóalany gazdasági szereplő tévesen értelmezi az uniós héaszabályozást, és héamentesként kezel olyan termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást, amelyre az általános adómértéket kell alkalmazni, aminek következtében a gazdasági szereplő a részére értékesített termék vagy nyújtott szolgáltatás tekintetében nem tud az adóhatóság részére az irányelv 226. cikke (9) és (10) bekezdésének megfelelő, héát tartalmazó számlát bemutatni, jogosult-e a gazdasági szereplő az irányelv 168. cikkének a) pontja alapján levonni az előzetesen felszámított adót?

4) Az 1–3. kérdés megválaszolása szempontjából:

a) fontos-e annak vizsgálata, hogy az eladó vagy szolgáltató a nemzeti jog vagy az uniós jog alapján védekezhet-e a bizalomvédelemre vagy más jogalapra hivatkozva az adóhatóság arra való törekvésével szemben, hogy olyan adómegállapítási határozatot hozzon, amelyben őt a termékértékesítést vagy

szolgáltatásnyújtást terhelő héának megfelelő összeg elszámolására kötelezi?

b) releváns-e, hogy az adóhatósággal és az eladóval vagy szolgáltatóval párhuzamosan a gazdasági szereplő ugyanakkor tudta meg, hogy a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás valójában nem adómentes, vagy erről ugyanolyan módon értesülhetett volna, és felkínálhatta volna a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás után fizetendő (a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás kereskedelmi ára alapján megállapított) héa megfizetését, hogy azt ezt követően az eladó vagy szolgáltató az adóhatóság részére megfizesse, azonban ezt elmulasztotta?

Munkaügyi ügyszak

30. A Curtea de Apel Iași (Románia) által 2019. december 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-909/19. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv 2. cikkének 1. pontjában szereplő rendelkezéseket, hogy „munkaidőnek” minősül az az időszak, amely során valamely munkavállaló a rendes munkaidő végét követően a saját munkahelyén kívül, a képzési szolgáltató székhelyén kötelező szakmai továbbképző tanfolyamokon vesz részt, szolgálati feladatokat azonban nem lát el?

2) Amennyiben az első kérdésre nemleges választ kell adni, úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikkének (2) bekezdésében szereplő előírásokat, valamint a 2003/88/EK irányelv 2. cikkének 2. pontjában, 3., 5. és 6. cikkében szereplő rendelkezéseket, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely bár a munkavállaló szakmai továbbképzésének szükségességéről rendelkezik, a továbbképző tanfolyamok végzésének időszakát illetően nem kötelezi a munkáltatót arra, hogy tartsa be a munkavállaló pihenőidejét?

31. A Corte suprema di cassazione (Olaszország) által 2020. február 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-96/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az emberi vér és vérkomponensek gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról szóló 2002/98/EK irányelv 9. cikkének (2) bekezdését, hogy a vérellátó intézmény felelős személye pozíciójának betöltésére vonatkozó képesítési minimumkövetelmények között „az orvostudomány vagy a biológiai tudomány területén” szerzett egyetemi oklevél megjelölésével mindkét területen egyetemi oklevelet szerző személyek számára biztosítja közvetlenül a vérellátó intézmény felelős személye pozíciójának betöltéséhez való jogot?

2) Következésképpen az uniós jog lehetővé teszi-e, vagy azzal ellentétes-e annak a nemzeti jog általi kizárása, hogy a vérellátó intézmény felelős személyének pozícióját a biológiai tudomány területén egyetemi oklevelet szerző személyek tölthessék be?

32. A Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luxemburg) által 2020. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-129/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról szóló, 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelvvel végrehajtott, az UNICE, a CEEP és az ESZSZ általános iparági szervezetek által a szülői szabadságról 1995. december 14-én kötött keretmegállapodás 1. szakaszának 1. pontját, 1. szakaszának 2. pontját, 2. szakaszának 1. pontját és 2. szakasza 3. pontjának b) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal

ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés alkalmazása, mint a loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État (a köztisztviselők jogállásáról szóló, 1979. április 16-i módosított törvény) 2006. december 22-i törvény szerinti változatának (Mémorial, A, 2006., 242. sz., 4838. o.) 29bis cikke, amely a szülői szabadság megadását azon kettős feltételhez köti, hogy a munkavállalót jogszerűen foglalkoztassák egy munkahelyen, és ennek alapján a munkavállaló rendelkezzen társadalombiztosítási jogviszonnyal egyrészt közvetlenül a szülői szabadság kezdete előtt folyamatosan, legalább tizenkét hónapig megszakítás nélkül, másrészt a gyermek(ek) születésének vagy örökbefogadásának időpontjában, e második feltételt pedig még akkor is tiszteletben kell tartani, ha a születésre vagy az örökbefogadásra a szülői szabadság kezdetét megelőzően több mint tizenkét hónappal került sor?

33. A Juzgado de lo Social no 3 de Barcelona (Spanyolország) által 2020. március 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-130/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 79/7 irányelv értelmében vett közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek tekinthető-e az olyan szabály, mint a Ley General de la Seguridad Social (a társadalombiztosításról szóló általános törvény) 60. cikkének (4) bekezdése, amely az önkéntesen (előrehozott) nyugdíjba vonuló nőket kizárja a felnevelt gyermekek után járó nyugdíj-kiegészítésből azon nőkkel szemben, akik szintén önként vonulnak nyugdíjba, de a törvényben meghatározott életkorban, vagy bár előrehozott nyugdíjat igényelnek, de azt szakmai pályafutásuk során végzett munkájuk okán, fogyatékoság esetén, vagy azért teszik, mert a nyugdíjazás előtt nekik fel nem róható okból szűnt meg a munkaviszonyuk?

34. A Supremo Tribunal Administrativo (Portugália) által 2020. március 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-135/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós jogot, különösen az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező keretmegállapodás 5. szakaszát, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely minden esetben tiltja az állami szervek által kötött, határozott időre szóló munkaszerződések határozatlan idejű munkaszerződésekkel alakítását?

2) Úgy kell-e értelmezni az 1999/70/EK irányelvet, hogy az a szerződések átalakítását csupán akkor engedi meg, ha egyedül e módon kerülhetők el a határozott időre szóló munkaszerződések egymást követő alkalmazásából eredő visszaélések?

Polgári ügyszak

29. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. február 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-65/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelv ezen irányelv 1. és 6. cikkével összhangban értelmezett 2. cikkét, hogy (hibás) terméknek kell tekinteni valamely napilap azon példányát, amely szakmailag helytelen olyan egészségügyi tippet tartalmaz, amelynek követése egészségkárosodást okoz?

30. A Sąd Najwyższy (Lengyelország) által 2020. március 3-án benyújtott előzetes

döntéshozatal iránti kérelem (C-120/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2001. február 26-i 2001/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseit, és különösen ezen irányelv 4. cikkének (5) bekezdését, valamint 30. cikkének (1), (3), (5) és (6) bekezdését, hogy azokkal ellentétes, ha valamely vasúttársaság a felügyelő hatóság határozatainak bírósági felülvizsgálata nélkül érvényesíthet kártérítési követeléseket valamely tagállammal szemben az irányelv helytelen átültetése miatt abban az esetben, ha a vasúti infrastruktúra túlfizetett használati díja a kártérítés részét képezi?

2) Ellentétes-e azzal az alapfeltevéssel, hogy az uniós jog téves alkalmazása, különösen valamely irányelv helytelen átültetése vagy átültetésének elmaradása miatti, közösségi jogon alapuló kártérítési jogosultság csak akkor áll fenn, ha a magánszemélyek számára a megsértett jogszabály jogosultságot keletkeztet, a jogsértés súlyos (különösen az irányelv átültetése során a tagállam mérlegelési jogköre nyilvánvaló és súlyos túllépésének formájában), a jogsértés és a kár közötti okozati összefüggés pedig közvetlen, az a tagállami szabályozás, amely ilyen esetekben a kártérítéshez való jogot kevésbé szigorú feltételekhez köti?

31. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. március 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-123/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Részesülhetnek-e 6/2002/EK rendelet 11. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének első mondata szerinti lajstromozás nélküli közösségi formatervezésiminta-oltalomban a termék egyes részei a termék egésze ábrázolásának nyilvánosságra jutása révén?

2. Amennyiben az első kérdésre igenlő a válasz:

Milyen jogi mércét kell az egyéni jelleg 6/2002/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja és 6. cikke (1) bekezdése szerinti vizsgálatának keretében az összbenyomás meghatározása céljából azon alkotóelem esetében alkalmazni, amely – mint például a gépjármű karosszéria része – összetett termékbe kerül beillesztésre? Figyelembe lehet-e különösen azt venni, hogy a tájékozott használó képzetében az alkotóelem megjelenése nem egyezik meg teljes mértékben az összetett termék megjelenésével, hanem bizonyos formai önállóságot és egységet mutat, ami a teljes formától független esztétikai összbenyomás megállapítását teszi lehetővé?

32. A Sąd Najwyższy (Lengyelország) által 2020. március 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-132/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződésnek (a továbbiakban: EUSZ) az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikkét, 4. cikkének (3) bekezdését, 6. cikkének (1) és (3) bekezdését és 19. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv, amelynek tagja a totalitárius, antidemokratikus, kommunista berendezkedésű állam végrehajtó hatalmának politikai szerve (a Lengyel Népköztársaság államtanácsa) által (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor ezen állam igazságügyi miniszterének javaslatára kinevezett személy, ami főként

- 1) a kinevezés kritériumai átláthatóságának hiányára,
 - 2) a bíró bármikor történő felmentésének lehetőségére,
 - 3) a bírói önigazgatási szerv, illetve
 - 4) a közhatalom megfelelő demokratikus választásokon megválasztott szervei kinevezési eljárásban történő részvételének hiányára tekintettel sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 2) Jelentőséggel bír-e az 1. pontban említett kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a (felsőbb szintű bíróságokon belül) bírói tisztségre egymást követő többszöri kinevezésre megfelelő, munkavégzéssel töltött idő (szolgálati idő) elismerése révén és az azon állásban végzett munkának az értékelése alapján kerülhetett sor, amelyre e személyt – legalábbis első alkalommal – az 1. pontban említett politikai szervek, az ott leírt eljárás alapján – kinevezték, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 3) Jelentőséggel bír-e az 1. pontban említett kérdés megválaszolása szempontjából az a tény, hogy a (Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság, Lengyelország] kivételével a felsőbb szintű bíróságokon belüli) bírói tisztségekre egymást követő többszöri kinevezés nem függött a demokratikus társadalom értékének tiszteletben tartására tett bírói esküdtől, és a kinevezett személy első alkalommal a kommunista állam politikai rendszerére, és az úgynevezett „szocialista törvényességre” esküdött fel, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 4) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv, amely tagjának (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor történő kinevezésére az uniós tagállam alkotmányos rendelkezéseinek súlyos megsértésével került sor, tekintettel az e későbbiekben bírói tisztség betöltésére kinevezett személyt jelöltként ajánló szervnek (Krajowa Rada Sądownictwa [nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország]) a tagállam alkotmányával ellentétes összetételére, amit az uniós tagállam alkotmánybírósága megállapított, és ami következésképpen sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 5) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező bíróságnak minősül az a szerv, amelynek tagja (felsőbb szintű bíróságon belüli) bírói tisztség betöltésére első és további alkalmakkor kinevezett, az e tisztség betöltésére a jelölteket értékelő szerv (Krajowa Rada Sądownictwa [nemzeti igazságszolgáltatási tanács]) előtti eljárásban javasolt jelöltként bemutatott személy, ha ezen eljárás nem felelt meg a jelöltek kiválasztási szabályaiban foglalt, nyilvánosságra és átláthatóságra vonatkozó kritériumoknak, ami sérthetné azt a bizalmat, amelyet a bírói karnak egy demokratikus társadalomban keltenie kell?
- 6) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUSZ 6. cikk (3) bekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az uniós tagállam végső fokon eljáró bíróságának (Sąd Najwyższy [legfelsőbb bíróság]) a hatékony bírói jogvédelem, mint az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére irányuló eszköz biztosítása érdekében az eljárás minden szakaszában hivatalból vizsgálnia kell, hogy
- a) teljesül-e az uniós jog értelmében vett független és pártatlan, valamint megfelelő hatáskörökkel rendelkező, az 1. és 4. pontban említett bíróság kritériuma, függetlenül attól, hogy az e pontokban

említett kritériumok értékelése milyen hatással van a valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítására vonatkozó határozat tartalmára, és ezenkívül

b) az 1. és 4. pontban említett bíróság előtti eljárás érvényes-e?

7) Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 2. cikket, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, összefüggésben értelmezve a Charta 47. cikkének (1) és (2) bekezdésével és az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdésével, valamint a Charta 38. cikkét, továbbá a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a bíróságok és az azokban eljáró bírák függetlensége 1–5. pontban említett körülményekre tekintettel fennálló hiányának megállapítását, az uniós jog értelmében, kizárhatják az uniós tagállamnak a bíróságok szervezetével és bírák kinevezésével kapcsolatos, a bíró kinevezése eredményességének vizsgálatát megakadályozó alkotmányos rendelkezései?

33. A Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által 2020. március 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-133/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) a) Szükséges-e a 207/2009 rendelet (1) 13. cikkének (2) bekezdésére való eredményes hivatkozáshoz, hogy a védjeggyel ellátott érintett áruk további forgalmazása sértse a védjegy egy vagy több [származásjelölő és minőséget szavatoló, valamint a kommunikációval, a befektetésekkel és a reklámmal kapcsolatos] funkcióját, vagy hogy e funkciók megsértésére alkalmas legyen?
- b) Az első kérdés a) pontjára adandó igenlő válasz esetén olyan követelményről van-e szó, amely a „jogos érdek” fennállására vonatkozó követelmény mellett áll fenn?
- c) Mindig elegendő-e a 207/2009 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésére való eredményes hivatkozáshoz, ha sérül a védjegy egy vagy több, az első kérdés a) pontjában említett funkciója?
- 2) a) Kijelenthető-e általánosan, hogy a védjegyjogosult a 207/2009 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése alapján ellenezheti az áruknak a védjegye alatt történő további forgalmazását, ha ezen áruk javítását a védjegyjogosulttól vagy az általa erre feljogosított személyektől eltérő más személyek végezték?
- b) A második kérdés a) pontjára adandó nemleges válasz esetén a 207/2009 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „jogos érdek” fennállása a védjegyjogosult által vagy annak hozzájárulásával forgalomba hozott áruk esetében harmadik személy által végzett javítást követően az áru jellegétől vagy az elvégzett javítás jellegétől [...] vagy a jelen ügyben [...] megjelölt különleges körülményekhez hasonló más körülményektől függ?
- 3) a) Kizárt-e, hogy a védjegyjogosult a 207/2009 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében ellenezze a harmadik személyek által javított áruk további forgalmazását, ha a védjegyet olyan módon használják, amely nem keltheti azt a benyomást, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a védjegyjogosult (vagy annak engedélyese) és az áru további forgalmazását végző fél között, például ha a védjegy eltávolítása és/vagy az áruk kiegészítő felcímkézése alapján a javítást követően egyértelműen megállapítható, hogy a javítást nem a védjegyjogosult vagy annak engedélyese végezte, illetve, hogy azt nem a védjegyjogosult hozzájárulásával végezték?
- b) E tekintetben jelentőséggel bír-e az azon kérdésre adandó válasz, hogy a védjegy egyszerűen eltávolítható-e úgy, hogy az áruk műszaki alkalmassága vagy használhatósága nem sérül?
- 4) A fenti kérdések megválaszolása szempontjából jelentőséggel bír-e, hogy a 207/2009 rendelet értelmében vett együttes védjegyről van-e szó, és ha igen, milyen tekintetben?

Gazdasági ügyszak

35. A Sąd Okręgowy w Gdańsku (Lengyelország) által 2020. január 16-án benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-19/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével, valamint 6. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a nemzeti bíróság akkor is köteles a fogyasztóval kötött szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegét (az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése alapján) megállapítani, ha a határozathozatal időpontjára – a szerződéses fél által melléklet útján elvégzett szerződésmódosítás következtében – a szerződési feltétel úgy módosult, hogy nem minősül tisztességtelennek, noha a szerződési feltétel eredeti változata tisztességtelen jellegének megállapítása a szerződés egészének megszüntetését (érvénytelensége megállapítását) eredményezheti?

2) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével és (2) bekezdésének második mondatával, valamint 2. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy a bank által megállapított devizaátváltási árfolyamra vonatkozó szerződési feltételnek csak a fogyasztó részére nyújtott hitel indexálására vonatkozó egyes elemeit minősítse tisztességtelennek (az alapügyhöz hasonlóan), a banki átváltási árfolyam részét képező, egyoldalúan és nem egyértelműen megállapított árrésre vonatkozó rendelkezés törlése, továbbá a központi bank (Narodowy Bank Polski [lengyel nemzeti bank]) középárfolyamára vonatkozó egyértelmű rendelkezés hatályának fenntartása útján, ami miatt nem szükséges, hogy a törölt rész helyébe bármely jogszabályi rendelkezés lépjen, és ami azt eredményezi, hogy helyreáll a tényleges egyensúly a fogyasztó és az eladó, illetve szolgáltató között, jóllehet az a fogyasztó által az eladó, illetve szolgáltató részére teljesítendő szolgáltatásra vonatkozó rendelkezés lényegét a fogyasztó javára megváltoztatja?

3) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdését, hogy közérdekbe ütközik a szerződési feltétel egyes elemei tisztességtelen jellegének a második kérdésben ismertetett módon történő megállapítása, még abban az esetben is, ha a nemzeti jogalkotó az alapügyben vizsgáltakhoz hasonló tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásának megszüntetését biztosító intézkedéseket vezet be olyan rendelkezések elfogadásával, amelyek előírják, hogy a bankok részletesen határozzák meg a hitel és a tőke- és kamattörlesztés összege kiszámításának alapjául szolgáló pénznem átváltási árfolyama megállapításának módjait és határidőit, valamint a hitel folyósításának és törlesztésének pénznemére történő átszámítás szabályait?

4) Úgy kell-e értelmezni a szerződés fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett jogi kötőerő hiányát, amely az irányelv 3. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének a) pontjában meghatározott tisztességtelen szerződési feltételek kihagyásának következménye, hogy az olyan szankciónak minősül, amely a fogyasztó kifejezett kérésére meghozott, a szerződés megkötésének napjára visszamenőleges, azaz ex tunc hatályú következményekkel járó, konstitutív bírósági határozat eredményeképpen következik be, a fogyasztó és az eladó, illetve szolgáltató visszatérítési követelése pedig az ítélet jogerőre emelkedésével válik esedékessé?

5) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvnek az Európai Unió Alapjogi Chartájának 2010. március 30-i szövege 47. cikkével összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdését, hogy az előírja a nemzeti bíróság számára, hogy a tisztességtelen feltételek törlésével összefüggésben a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérő fogyasztót tájékoztassa e döntés jogi következményeiről, így az eladó, illetve szolgáltató (bank) esetleges olyan visszatérítési követeléseiről, amelyeket nem jelentettek be az adott eljárás során, valamint amelyek megalapozottságát nem állapították meg egyértelműen, még abban az esetben is, ha a fogyasztót hivatásos képviselő képviseli?

36. Az Oberster Gerichtshof (Ausztria) által 2020. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-70/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az Európai Közösség által 1999. december 9-én aláírt és az Európai Közösség nevében a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozattal jóváhagyott, a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló, Montreálban, 1999. május 28-án megkötött egyezmény 17. cikkének (1) bekezdése értelmében vett balesetnek minősül-e a kemény, de még a repülőgép átlagos működési körébe tartozó, az egyik utas sérülését okozó leszállás?

37. A Bundesgerichtshof (Németország) által 2020. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-73/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 13. cikkét és a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 12. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy az utóbb említett rendelet szerint a szerződésre alkalmazandó jog arra a kifizetésre is irányadó, amelyet harmadik személy az egyik szerződő fél szerződéses fizetési kötelezettségének teljesítése céljából teljesít?

38. A Bezirksgericht Schwechat (Ausztria) által 2020. február 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-93/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló egyezmény (Montreali Egyezmény) ezen egyezmény 31. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 31. cikkének (2) bekezdését, hogy az ellenőrzött poggyász repülőgép fedélzetén vagy olyan időszak alatt bekövetkezett sérülését, amikor az ellenőrzött poggyász a fuvarozó ellenőrzése alatt állt, késedelmes kézbesítés esetében legkésőbb a poggyász átvételre jogosult személynek való kiszolgáltatás napjától számított hét napon belül kell a fuvarozónál bejelenteni, egyéb esetben semmilyen kereset nem indítható fuvarozó ellen, kivéve azt az esetet, ha a fuvarozó csalást követett el?

2) (Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:)

Úgy kell-e értelmezni a nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló egyezmény (Montreali Egyezmény) ezen egyezmény 31. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 31. cikkének (2) bekezdését, hogy az ellenőrzött poggyász repülőgép fedélzetén vagy olyan időszak alatt bekövetkezett sérülését, amikor az ellenőrzött poggyász a fuvarozó ellenőrzése alatt állt, késedelmes kézbesítés esetében legkésőbb a poggyász átvételre jogosult személynek való kiszolgáltatás napjától számított huszonegy napon belül kell a fuvarozónál bejelenteni, egyéb esetben semmilyen kereset nem indítható fuvarozó ellen, kivéve azt az esetet, ha a fuvarozó csalást követett el?

39. A Sąd Rejonowy w Gliwicach (Lengyelország) által 2020. március 5-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-127/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: lengyel

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy a légi fuvarozónak, amelynek légi járműve egy madárral ütközött, az általa elvégzendő észszerű intézkedések keretében már a légi járatok rotációs rendszerben történő tervezésének szakaszában előre meg kell határozni a megkövetelt biztonsági ellenőrzés elvégzéséhez elegendő időráhagyást?

Nemleges válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkének (3) bekezdését, hogy a légi fuvarozónak, amelynek légi járműve madárral ütközött, az általa elvégzendő észszerű intézkedések keretében kötelessége a szolgálati beosztási jegyzéket vagy a személyzet beosztását oly módon kialakítani, hogy a személyzet, a légi járművek üzemben tartásához kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárások rögzítéséről szóló, 2012. október 5-i 965/2012/EU bizottsági rendelet III. mellékletében meghatározott repülési és szolgálati időkorlátoktól és pihenőidő-előírásoktól függetlenül a megkövetelt biztonsági ellenőrzés elvégzését követően azonnal megkezdhesse a repülési szolgálatot?

40. A Tribunal Judicial da Comarca dos Açores (Portugália) által 2020. március 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-137/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az olyan esemény, mint amely 2016. június 6-án következett be, amelynek során egy repülőjáratot töröltek a célállomás repülőtérén uralkodó meteorológiai körülmények miatt, konkrétan azért, mert az indulás tervezett időpontjában az említett repülőtér pályáján nem állt fenn a minimális horizontális látástávolság, és a minimális vertikális látástávolság sem, és így nem voltak biztosítottak azok a biztonsági feltételek, amelyeket a célállomás szerinti repülőtérén és a szóban forgó repülőgép esetében a leszállási művelet megkövetelt, továbbá az ezt követő órákra vonatkozóan még a meteorológiai körülmények rosszabbodását is előre jelezték, a 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdése értelmében vett, olyan „rendkívüli körülménynek” minősül-e, amely a légi fuvarozót mentesíti a kártalanítás megfizetése alól?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

18. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Rechtbank Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SF ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-314/18. sz. ügy)³

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikkének az e kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésével, valamint a 2009.

³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Büntető ügyszak 14. sz. alatt.

február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, a kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés-büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB kerethatározat 1. cikkének a) pontjával, 3. cikkének (3) és (4) bekezdésével és 25. cikkével összefüggésben értelmezett 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy amikor a végrehajtó tagállam az e tagállam állampolgárságával rendelkező vagy e tagállamban lakóhellyel rendelkező azon személy átadását, akivel szemben büntetőeljárás lefolytatása céljából európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, azon feltételhez köti, hogy e személyt meghallgatását követően visszaszállítják a végrehajtó tagállamba, hogy ott töltsen le a kibocsátó tagállamban rá kiszabott szabadságvesztés-büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést, e tagállam azonnal köteles e visszaszállításra, amint az elmarasztaló határozat jogerőssé vált, kivéve, ha az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartásával vagy a megfelelő igazságszolgáltatással kapcsolatos konkrét indokok elengedhetetlenné teszik e személynek az említett államban való jelenlétét mindaddig, amíg véglegesen nem határoznak az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekménnyel kapcsolatos büntetőeljárásba illeszkedő minden más eljárási szakaszban is.

2) A 2009/299 kerethatározattal módosított, 2008/909 kerethatározat 25. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása a 2009/299 kerethatározattal módosított, 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 3. pontjában előírt feltételtől függ, a végrehajtó tagállam a kibocsátó tagállamban az érintett személlyel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából e büntetés időtartamát kizárólag a 2009/299 kerethatározattal módosított, 2008/909 kerethatározat 8. cikkének (2) bekezdésében előírt szigorú feltételek között igazíthatja ki.

19. A Bíróság (második tanács) 2020. március 12-i ítélete (a Juzgado de Instrucción no 4 de Badalona [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a VW elleni büntetőeljárás (C-659/18. sz. ügy)⁴

A büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló, 2013. október 22-i 2013/48/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, és különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a nemzeti ítélkezési gyakorlat által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog gyakorlása a tárgyalást megelőző szakaszban a terhelttel szemben kiadott nemzeti elfogatóparancs végrehajtásáig késleltethető amiatt, hogy a gyanúsított vagy a vádlott nem jelenik meg a vizsgálóbíróság által kibocsátott idézésre.

20. A Bíróság (első tanács) 2020. március 26-i ítélete (a Riigikohus [Észtország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A. P. elleni büntetőeljárás (C-2/19. sz. ügy)⁵

A kölcsönös elismerés elvének az ítéletekre és próbaidőt megállapító határozatokra való, a próbaidő alatti magatartási szabályok és alternatív szankciók felügyelete céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/947/IB tanácsi kerethatározat 4. cikke (2) bekezdésének d) pontjával összefüggésben értelmezett 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e kerethatározat hatálya alá tartozik a szabadságvesztés-büntetést kiszabó olyan ítélet elismerése, amelynek végrehajtását kizárólag azzal a feltétellel függesztik fel, hogy a próbaidő alatt az elítéltnak tiszteletben kell tartania az újabb bűncselekmény elkövetésétől való tartózkodásra vonatkozó törvényi kötelezettséget, feltéve hogy e törvényi kötelezettség kitűnik az ítéletből vagy az ítélet alapján hozott, próbaidőt megállapító határozatból, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Büntető ügyszak 3. sz. alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Büntető ügyszak 12. sz. alatt.

65. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Förvaltningsrätten i Linköping [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Baltic Cable AB kontra Energimarknadsinspektionen (C-454/18. sz. ügy)⁶

1) *A villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó olyan vállalkozásra, amely kizárólag határokon átnyúló rendszerösszekötőt üzemeltet.*

2) *A 714/2009 rendelet 16. cikke (6) bekezdése első albekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely átvitelrendszer-üzemeltető kizárólag egy határokon átnyúló rendszerösszekötőt üzemeltet, az e rendszerösszekötő üzemeltetésével és karbantartásával összefüggő költségek nem tekinthetők a rendszerösszekötő kapacitásának fenntartására vagy növelésére fordított, az említett rendelkezésben említett hálózati beruházásoknak.*

3) *A 714/2009 rendelet 16. cikke (6) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely nemzeti szabályozó hatóság e rendelkezést olyan átvitelrendszer-üzemeltetőre alkalmazza, amely kizárólag határokon átnyúló rendszerösszekötőt üzemeltet, e hatóság köteles annak az említett átvitelrendszer-üzemeltető részére történő engedélyezésére, hogy a szűk keresztmetszetből származó bevételének egy részét nyereségszerzésre, valamint a rendszerösszekötő üzemeltetésére és karbantartására használja fel, annak elkerülése érdekében, hogy más érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkhez képest hátrányos megkülönböztetés érje, és annak biztosítása céljából, hogy tevékenységét gazdasági feltételek mellett gyakorolhassa, a megfelelő nyereség elérését is beleértve.*

66. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. március 12-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Caisse d’assurance retraite et de la santé au travail d’Alsace-Moselle kontra SJ, Ministre chargé de la Sécurité sociale (C-769/18. sz. ügy)⁷

1) *A 2009. szeptember 16-i 988/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a Sozialgesetzbuch (német szociális törvénykönyv) nyolcadik könyvének 35a. § -ában előírt, a szellemi fogyatékossgal rendelkező gyermekek és fiatalok integrációs támogatása nem minősül az ezen 3. cikk értelmében vett ellátásnak, és ennél fogva nem tartozik e rendelet tárgyi hatálya alá.*

2) *A 988/2009 rendelettel módosított 883/2004 rendelet 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy*

— *a francia code de la sécurité sociale (szociális biztonsági törvénykönyv) L. 541-1. cikke szerinti, fogyatékos gyermek után járó nevelési támogatás és a német szociális törvénykönyv nyolcadik könyvének 35a. § -a alapján járó, szellemi fogyatékossgal rendelkező gyermekek és fiatalok integrációs támogatása nem tekinthető az ezen 5. cikk a) pontja értelmében vett egyenértékű ellátásnak;*

— *a tények azonos kezelésének az említett 5. cikk b) pontjában foglalt elve alkalmazandó olyan körülmények között, mint amelyekről az alapügyben szó van. A francia illetékes hatóságok feladata tehát annak meghatározása, hogy a jelen esetben bizonyított-e, hogy bekövetkezett az e rendelkezés*

⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak 210. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 46. sz. alatt.

értelmében megkövetelt tény. E tekintetben e hatóságoknak a Németországban bekövetkezett hasonló tényeket úgy kell figyelembe venniük, mintha azok a saját területükön következtek volna be.

67. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. március 26-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Hungeod Közlekedésfejlesztési, Földmérési, Út- és Vasúttervezési Kft. (C-496/18. sz. ügy), Sixense Soldata (C-496/18. sz. ügy), Budapesti Közlekedési Zrt. (C-496/18. és C-497/18. sz. ügyek) kontra Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság⁸

1) A 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (25) és (27) preambulumbekzdését, a 2007/66 irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, a 2007/66 irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 83. cikkének (1) és (2) bekezdését, a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről] szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 99. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő, és nem is tiltják meg a tagállamok számára azt, hogy olyan szabályozást fogadjanak el, amelynek értelmében valamely nemzeti felügyelő hatóság az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából hivatalból jogorvoslati eljárást indíthat a közbeszerzésre vonatkozó szabályozás megsértésének a vizsgálata céljából. Amennyiben azonban előírnak ilyen eljárást, az az uniós jog hatálya alá tartozik, mivel az ilyen jogorvoslat tárgyát képező közbeszerzési szerződések a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek tárgyi hatálya alá tartoznak, és ennél fogva annak tiszteletben kell tartania az uniós jogot, ideértve e jog általános elveit, amelyek közé a jogbiztonság általános elve is tartozik.

2) A jogbiztonság általános elvével ellentétes az, hogy a felügyelő hatóság által az Európai Unió pénzügyi érdekeinek a védelme céljából hivatalból indított jogorvoslati eljárás keretében az új nemzeti szabályozás – a célból, hogy ellenőrizze a közbeszerzési szerződések módosításainak jogszerűségét – előírja, hogy az ilyen eljárást az e szabályozásban rögzített jogvesztő határidőn belül indítsák meg, holott az e módosítások időpontjában alkalmazandó korábbi szabályozásban előírt jogvesztő határidő már lejárt.

Pénzügyi jogterület

36. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – X BV kontra Staatssecretaris van

⁸ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak 66. sz. alatt.

Financiën (C-160/18. sz. ügy)⁹

1) A 2010. március 24-i 248/2010/EU bizottsági rendelettel módosított, a baromfihús- és tojáságazatra, valamint a tojásalbuminra vonatkozó kiegészítőimportvám-rendszer végrehajtására és a kiegészítő importvám megállapítására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról, valamint a 163/67/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 1995. június 28-i 1484/95/EK bizottsági rendelet 3. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy az Unióba importált árukat veszteségesen, vagyis a vámáru-nyilatkozatban szereplő CIF-importárnál alacsonyabb áron értékesítették, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy CIF-importár nem bizonyul valódinak, ha az importőr bizonyítja, hogy az említett áruk szállításának lebonyolítására vonatkozó valamennyi feltétel alátámasztja ezen ár valódiságát.

2) A 248/2010 rendelettel módosított 1484/95 rendelet 3. cikkének (5) bekezdését és 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha az importőrnek nem állt módjában bizonyítani a vámáru-nyilatkozatban szereplő CIF-importár valódiságát, a vámhatóságoknak a kiegészítő vámok alkalmazása során figyelmen kívül kell hagyniuk ezt az árat, és az 1996. december 19-i 82/97/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 29–31. cikkében előírt, az importált áruk vámértékének meghatározására szolgáló módszereket kell alkalmazniuk.

37. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Corte suprema di cassazione [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – San Domenico Vetraria SpA kontra Agenzia delle Entrate (C-94/19. sz. ügy)¹⁰

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 2. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a hozzáadottérték-adó szempontjából nem releváns az anyavállalat által személyzetnek a leányvállalata részére történő olyan kölcsönzése vagy kirendelése, amely csupán az ehhez kapcsolódó költségek visszatérítése ellenében valósul meg, amennyiben egyrészt a leányvállalat által az anyavállalata javára fizetett összegek, másrészt pedig e kölcsön vagy kirendelés kölcsönösen függenek egymástól.

38. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Gerechtshof Amsterdam [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Rensen Shipbuilding BV (C-192/19. sz. ügy)¹¹

A 2008. szeptember 19-i 1031/2008/EK bizottsági rendeletből eredő változat szerinti, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet 89. árucsoportjára vonatkozó 1. kiegészítő megjegyzést úgy kell értelmezni, hogy nem tartoznak az e kiegészítő megjegyzésben szereplő „tengerjárásra szánt hajók” fogalma alá azok a hajók, amelyek az építésükhöz kapcsolódó tulajdonságaik miatt a parttól számított csupán 21 tengeri mérföldre tudnak hajózni rossz időjárási körülmények esetén.

39. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. március 26-i ítélete (a First-tier Tribunal (Tax Chamber) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Pfizer Consumer Healthcare Ltd kontra Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (C-

⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 104. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 103. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 119. sz. alatt.

182/19. sz. ügy)¹²

Az egyes áruk Kombinált Nomenklátúra szerinti besorolásáról szóló, 2016. július 8-i (EU) 2016/1140 bizottsági végrehajtási rendelet érvénytelen.

Munkaügyi ügyszak

31. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. március 26-i ítélete (az Arbeidshof te Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ISS Facility Services NV kontra Sonia Govaerts, Atalian NV, korábban Euroclean NV (C-344/18. sz. ügy)¹³

Több kedvezményezettet érintő vállalkozásátruházás esetén a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a munkaszerződésből eredő jogok és kötelezettségek az érintett munkavállaló által ellátott feladatok arányában szállnak át az egyes kedvezményezettekre, azzal a feltétellel, hogy a munkaszerződés emiatti megosztása lehetséges, illetve nem vezet a munkafeltételek romlásához és nem sérti a munkavállalók jogainak ezen irányelvben biztosított védelmét, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Abban az esetben, ha az ilyen megosztás lehetetlennek bizonyul, vagy sérti az említett munkavállaló jogait, a munkaviszony ezt követő esetleges megszüntetését az említett irányelv 4. cikke értelmében úgy kell tekinteni, mintha azt a kedvezményezett vagy a kedvezményezettek szüntették volna meg, még akkor is, ha e megszüntetést a munkavállaló kezdeményezte.

32. A Bíróság (nagytanács) 2020. március 26-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Łodzi és a Sąd Okręgowy w Warszawie [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – Miasto Łowicz kontra Skarb Państwa – Wojewoda Łódzki (C-558/18. sz. ügy) és Prokurator Generalny, képviseli a Prokuratura Krajowa, korábban a Prokuratura Okręgowa w Plocku kontra VX, WW, XV (C-563/18. sz. ügy)¹⁴

A Sąd Okręgowy w Łodzi (lódzi regionális bíróság, Lengyelország) és a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság, Lengyelország) 2018. augusztus 31-i és 2018. szeptember 4-i határozataival előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatatlanok.

Polgári ügyszak

32. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. március 26-i ítélete (a Cour de cassation [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AR kontra Cooper International Spirits LLC, St Dalfour SAS, Établissements Gabriel Boudier SA (C-622/18. sz. ügy)¹⁵

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (6) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok biztosítják a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy lehetővé tegyék a védjegyjogosult számára, aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított öt éves határidő leteltét követően elvesztette, mivel elmulasztotta e védjegynek az érintett tagállamban a védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások vonatkozásában történő tényleges használatát, továbbra is kártérítést követeljen azon az alapon, hogy harmadik személy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt e védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, vagy azokhoz hasonló áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában a védjeggyel összetéveszhető megjelölést használt.

¹² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 117. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak 44. sz. alatt.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak 9. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak 4. sz. alatt.

34. A Bíróság (harmadik tanács) 2020. március 11-i ítélete (a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Lintner Györgyné kontra UniCredit Bank Hungary Zrt. (C-511/17. sz. ügy)¹⁶

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a nemzeti bíróság, amely a fogyasztó által annak megállapítása iránt indított kereset tárgyában jár el, hogy az e fogyasztó által az eladóval vagy szolgáltatóval megkötött szerződésben foglalt bizonyos feltételek tisztességtelenek, nem köteles hivatalból és egyenként megvizsgálni az összes többi olyan szerződési feltételt, amelyeket e fogyasztó keresettel nem támadott, annak vizsgálata érdekében, hogy e feltételek tisztességteleneknek minősülnek-e, hanem csak azokat a feltételeket köteles megvizsgálni, amelyek kapcsolódnak a jogvitának a felek által meghatározott tárgyához, amint rendelkezésére állnak az ehhez szükséges – adott esetben bizonyításfelvétellel kiegészített – jogi és ténybeli elemek.

2) A 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdését és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy jöllehet a fogyasztó követeléseinek alapjául szolgáló szerződési feltétel tisztességtelen jellegének értékeléséhez figyelembe kell venni a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató által megkötött szerződés összes többi feltételét, e figyelembevétel önmagában nem vonja maga után az eljáró nemzeti bíróság azon kötelezettségét, hogy hivatalból vizsgálja meg ezen összes feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét.

35. A Bíróság (kilencedik tanács) 2020. március 12-i ítélete (az Oberlandesgericht Frankfurt am Main [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Verbraucherzentrale Berlin eV kontra DB Vertrieb GmbH (C-583/18. sz. ügy)¹⁷

1) A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 6. pontját úgy kell értelmezni, hogy a „szolgáltatási szerződés” fogalma magában foglalja azokat a szerződéseket, amelyek arra irányulnak, hogy a fogyasztó a személyszállítási szerződések későbbi megkötése során árendegyményben részesüljön.

2) A 2011/83 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének k) pontját úgy kell értelmezni, hogy azon szerződés, amely arra irányul, hogy a fogyasztó a személyszállítási szerződések későbbi megkötése során árendegyményben részesüljön, nem tartozik a „személyszállítási szolgáltatás tárgyú szerződés” fogalom alá, és következtetésképpen ezen irányelv hatálya alá tartozik, beleértve az ellátsási jogra vonatkozó rendelkezéseit is.

36. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. március 12-i ítélete (a Helsingin hovioikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A és társai kontra Finnair Oyj (C-832/18. sz. ügy)¹⁸

1) A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú [helyesen: jelentős] késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet és különösen 7. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a légi utas,

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 12. szám, Gazdasági ügyszak 44. sz. alatt.

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Polgári ügyszak 3. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Gazdasági ügyszak 20. sz. alatt.

aki egy járat törlése miatt kártalanításban részesült, és elfogadta a számára felajánlott átfoglalást, kártalanítást igényelhet az átfoglalt járat késése esetén, amennyiben ez a késés eléri a kártalanítási jogot keletkeztető órák számát, és az átfoglalt járat, valamint a törölt járat légi fuvarozója azonos.

2) A 261/2004 rendelet 5. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a légi fuvarozó kártalanítási kötelezettsége alóli mentesülés céljából nem hivatkozhat az e rendelkezés értelmében vett „rendkívüli körülményekre” úgynevezett „on condition” alkatrész meghibásodása esetén, amelyet tehát kizárólag akkor cserélnek ki, ha az előző alkatrész meghibásodik, noha az üzemeltető folyamatosan készleten tart egy pótalkatrészt, kivéve olyan esetben – amely fennállásának vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, amikor az ilyen meghibásodás olyan eseménynek minősül, amely jellegénél vagy eredeténél fogva nem tartozik az érintett légi fuvarozó rendes tevékenységi körébe, és kívül esik annak tényleges befolyásán, figyelemmel mindazonáltal arra, hogy amennyiben bebizonyosodik, hogy e meghibásodás főszabály szerint benne rejlően kapcsolódik a gép működési rendszeréhez, úgy az nem tekinthető ilyen eseménynek.

37. A Bíróság (első tanács) 2020. március 26-i ítélete (az Obvodní soud pro Prahu 8 [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Libuše Králová kontra Primera Air Scandinavia (C-215/18. sz. ügy)¹⁹

1) A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú [helyesen: jelentős] késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet akként kell értelmezni, hogy egy háromórás vagy azt meghaladó késéssel érintett légi járat utasa e rendelet 6. és 7. cikke címén benyújthat kártalanítás iránti keresetet az üzemeltető légi fuvarozóval szemben, akkor is, ha ez az utas és ez a légi fuvarozó egymással nem kötött szerződést, és a szóban forgó járat a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartozó utazási csomag részét képezi.

2) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 5. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy a 261/2004 rendelet alapján egy utas által az üzemeltető légi fuvarozóval szemben benyújtott kártalanítás iránti kereset az e rendelkezés értelmében vett „szerződéssel vagy szerződéses igénnyel kapcsolatos ügy” fogalma alá tartozik akkor is, ha e felek egyáltalán nem kötöttek szerződést egymással, és az e légi fuvarozó által üzemeltetett járat harmadik személlyel kötött, szállást is magában foglaló utazási csomagra vonatkozó szerződésben szerepelt.

3) A 44/2001 rendelet 15–17. cikkét akként kell értelmezni, hogy egy utas által, az üzemeltető légi fuvarozóval szemben – amellyel ezen utas nem kötött szerződést – benyújtott kártalanítás iránti kereset nem tartozik ezen, a fogyasztói szerződések tárgyában fennálló különleges joghatóságra vonatkozó cikkek hatálya alá.

38. A Bíróság (első tanács) 2020. március 26-i ítélete (a Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Mikrokasa S. A., Revenue Niestandardowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty kontra XO (C-779/18. sz. ügy)²⁰

1) A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének g) pontját, 10. cikkének (2) bekezdését és 22. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a hitel fogyasztó részére felszámítható nem kamatjellegű költségeinek maximális összegére vonatkozó számítási módszert ír elő, feltéve hogy e szabályozás nem

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak 30. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Gazdasági ügyszak 28. sz. alatt.

vezet be a hitel e nem kamatjellegű költségére vonatkozóan az említett 10. cikk (2) bekezdésében előírt kötelezettségeken túl további tájékoztatási kötelezettségeket.

2) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nincs kizárva ezen irányelv hatálya alól az olyan szerződési feltétel, amely a hitel nem kamatjellegű költségét a nemzeti rendelkezések által előírt felső határ tiszteletben tartásával határozza meg, anélkül hogy szükségszerűen figyelembe venné a ténylegesen felmerült költségeket.

39. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. március 26-i ítélete (a Landgericht Saarbrücken [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – JC kontra Kreissparkasse Saarlouis (C-66/19. sz. ügy)²¹

1) A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés alapján az elállásra nyitva álló határidő számításának az ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésében előírt részletes szabályait a hitelmegállapodásban világos és egyértelmű módon feltüntetendő információk között kell szerepeltetni.

2) A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely hitelmegállapodás az ezen irányelv 10. cikkében említett információk tekintetében olyan nemzeti rendelkezésre hivatkozik, amely maga is a szóban forgó tagállam jogának más rendelkezéseire való hivatkozást tartalmaz.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XXI. 2020. március 20-án benyújtott kereset (T-168/20. sz. ügy)

A keresetlevél nyelve: angol

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot;
- az EUIPO-t és a beavatkozó felet kötelezze a saját költségeik és a felperes költségeinek viselésére.

Jogalap:

— Az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértése.

XXII. A T-763/18. sz., Lazarus Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (Lazarus Kft.) „felszámolás alatt” kontra Európai Bizottság ügyben 2019. december 18-án a Törvényszék (tizedik tanács) által hozott végzés ellen a Lazarus Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. „felszámolás alatt” által 2020. február 14-én benyújtott fellebbezés (C-85/20 P. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Fellebbezési kérelmek:

— A felperes kéri a Bíróságot, hogy nyilvánítsa a fellebbezést elfogadhatónak és megalapozottnak, következésképpen a Törvényszék (tizedik tanács) T-763/18. sz., Lazarus Szolgáltató és Kereskedelmi

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak 24. sz. alatt.

Kft. f.a. (Lazarus Kft. f.a.) kontra Európai Bizottság ügyben 2019. december 18-án hozott és a fellebbezővel 2019. december 18-án közölt végzését helyezze hatályon kívül.

- A felperes továbbá kéri, hogy az elfogadhatatlansági kifogásban való – az elsőfokú végzésben el nem bírált kérdések tekintetében – a Bíróság az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé.
- A felperes kéri a Bíróságot, hogy az elsőfokú eljárás alperesét kötelezze az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére, azonban a Törvényszék elé történő visszautalás esetén az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről jelenleg ne határozzon, hanem arról a végleges ítélet rendelkezzen.

Jogalapok és fontosabb érvek:

I. A tények téves jogi minősítése. Az indokolás hiányos volta.

A felperes az első jogalap körében hivatkozik arra, hogy a Törvényszék nem megfelelően vette figyelembe a jogi bizonytalanság helyzetét a megtámadott bizottsági aktusokról való tudomásszerzés vonatkozásában.

A Törvényszék által hivatkozott ítélkezési gyakorlat olyan aktusok létezéséről való tudomásszerzésre vonatkozik, amelyek a felperest érintik vagy vonatkoznak rá.

A felperes a tagállami bíróság által hozott felfüggesztő határozatot megfellebbezte mert vitatta azt, hogy a szóban forgó bizottsági határozatokról való uniós döntés előkérdése a Lazarus Kft. kártérítési ügyében való döntésnek A felperes és a jogi képviselője kizárólag a közöttük létrejött ügyvédi meghatalmazásban szereplő ügyben (tagállami bíróság előtti kártérítési ügy) tekinthető jogilag ugyanazon személynek.

Mivel a jogi képviselőnek a felperestől kizárólag a tagállami bíróság előtti kártérítési ügyre volt meghatalmazása ezért a jogi képviselőnek nem kellett a felperest az uniós jog szerinti „észszerű” határidőn belül tájékoztatni sem pedig a szóban forgó aktusok teljes szövegét kérnie mert erre nem terjedt ki a meghatalmazása. Ezt a felperes kizárólag személyesen kérhette attól az időponttól kezdve amikor az uniós jogi érintettségéről tudomást szerzett.

II. Az „észszerű határidőre” vonatkozó ítélkezési gyakorlat téves értelmezése és alkalmazása

A Törvényszék által felhozott ítélkezési gyakorlat nem vonatkoztatható a jelen ügyre mert a felhozott ügyek körülményei nem azonosak a jelen ügy körülményeivel.

III. A Bizottság 2017.02.24.-i levelének téves minősítése

Az alperes szóban forgó tájékoztató levele alapján a tagállami bíróság az OPS Újpest Kft panaszos esetében elutasító ítéletet hozott, amely sérti a felpereses érdekét és jogi helyzetét jelentősen módosította mivel a tagállami bíróság ezen levél alapján állapította meg azt, hogy az állami hatóság jogszerű támogatást nyújtott.

IV. A fellebbező védekezéshez való jogának megsértése. A Törvényszék eljárási szabályzata 126. cikkének megsértése és téves alkalmazása

Jóllehet a Törvényszék pervezető intézkedésről rendelkezett, nem hívta fel a feleket észrevételek előterjesztésére azon kérdés vonatkozásában, hogy a keresetet megfelelő időben terjesztették-e elő. A Törvényszék első alkalommal a végzésben vizsgálta a határidőn túli benyújtás kérdését, és e tényező alapján utasította el a keresetet, anélkül, hogy a felek és különösen a fellebbező számára lehetővé tette volna érveinek és ellentmondásainak előterjesztését.

A fenti felhívás elmaradása miatt nem került benyújtásra olyan dokumentum, amely a felperes álláspontját a határidőben történt kereset benyújtás tekintetében alátámaszthatta volna.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.III.1.111/2019/9.

A megtámadott határozatok hatályában fenntartása.

A Btk. 192. § (2) bekezdése szerint, aki más kizsákmányolás céljából elad, megvásárol, elcserél, átad, átvesz, toboroz, szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez, büntettet követ el. A (4) bekezdés a) pontja alapján a bűncselekmény súlyosabban büntetendő, ha a (2) bekezdésben meghatározott cselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el. A (8) bekezdésben írtak szerint e § alkalmazásában kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés.

A Btk. 192. § (2) bekezdése – az emberkereskedelem büntettének második alapesete –, amely az (1) bekezdésben írt elkövetési magatartásokhoz kizsákmányolási célzatot kapcsol.

A 2011/36/EU irányelv által megkívánt kizsákmányolási célzat tényállási többletelemet jelent a rabszolgaságról szóló egyezmények (Rabszolgaság tárgyában Genfben 1926. szeptember 25-én kelt Nemzetközi Egyezmény; Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 1. cikke) által meghatározottakhoz képest. A kizsákmányolás pontos definícióját az EU irányelv és az egyéb emberkereskedelem megelőzésére és leküzdésére vonatkozó nemzetközi dokumentumok nem adják meg, csupán annak tipikus, minimálisan büntetendő előfordulási eseteit sorolják fel. A kizsákmányolói magatartásokat teljes körűen felsorolni nem lehet.

Erre tekintettel a törvény megfelelő absztrakcióval határozza meg az értelmező rendelkezésben a kizsákmányolás fogalmát, miszerint a kizsákmányolás a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy abban tartott sértett e helyzetének kihasználásával előny szerzésére törekvés. E szerint tehát a kizsákmányolás központi fogalmi elemei: a kiszolgáltatott helyzettel visszaélés, illetve az előny szerzésére törekvés.

A kiszolgáltatott helyzet – amint azt az eljárás másodfokú bíróság helytállóan kifejtette – előállhat egy tényező következményeként, de kiválthatja azt több tényező összessége, a kiszolgáltatott helyzetet előidézhetheti az elkövető, de fennállhat tőle függetlenül is.

A 192. § (2) bekezdés szerinti büntett célzatos bűncselekmény. Célja valójában minden szándékos bűncselekménynek van, ha pedig azt a törvény kifejezetten értékeli, akkor az a célzat. Ez egyben azt is mutatja, hogy a célzat mindig túlmutat a szándékon, több mint a szándék. Ennek kifejezője, hogy a célzatos bűncselekmény kizárólag egyenes szándékkal követhető el. Vagyis az ilyen bűncselekményt megvalósító szándéka, tudattartalma feltétlenül a törvényi értékelés szerinti célra irányul, ami nem jelenti azt, hogy a cél elérése, bekövetkezete megtörténik. A célzat nem az eredmény megfelelője, vagy előfeltétele. A célzat a törvényi tényállás alanyi ismerve, az eredmény pedig a tárgyi oldalának esetleges ismerve. A célzat törvényi értékelésének alapja a bűnelkövetői szándék társadalomra veszélyességének konkretizálása. Ehhez képest kétségtelen, hogy amennyiben a célzat önálló törvényi tényállási elem, akkor annak megállapítása is önálló ténybeliség tárgya.

Az elkövetői tudatkörben (alanyi oldalon) megjelenhet több bűncselekmény elkövetésének szándéktartalma is. Azonban több bűncselekmény szerinti minősülés (bűnösség) csak akkor állapítható meg, ha a tényállásszerűség hiánytalan. Jelen ügyben kétségtelen, hogy az elkövetői tudatkörben a kiskorú sértett prostitúciós tevékenységének kihasználása megjelent [Btk. 203. § (2) bekezdés szerinti gyermekprostitúció kihasználásának büntette]. Ehhez látszólag hasonló az emberkereskedelem büntettének 192. § (2) bekezdése szerinti azon esete, amikor az elkövető más elad, megvásárol, szállít, elszállásol stb. Ennek megvalósulásához azonban éppen a tudat körében többlettartalom szükséges, ez pedig a kizsákmányolási célzat.

Az elkövetési magatartásról való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés.

A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közötti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamely külvilágból megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

Elkövetői oldalon a zsákmányszerzési (haszonszerzési) cél a tudat oldalán (más számára is) kereskedői magatartás tanúsítását célozza; ugyanannak az elkövetői magatartásnak megítélése az elkövetői tudat szempontjából a védendő (sértett) helyzetére vonatkozó. A Btk. 203. § (3) bekezdése esetében a tizennyolcadik életévét be nem töltött, prostitúciót folytató személy és az elkövető érdeke a megszerzendő anyagi előny, haszon szempontjából egyazon irányba mutató. A Btk. 192. § (2) bekezdése szerinti kizsákmányolási célzat esetében a passzív alanya az elkövető mint tárgyra tekint (elad, megvásárol, elcserél, átad, átvesz, szállít stb.) a passzív alany és az elkövető érdekei egymással szöges ellentétbe fordulnak, vagyis a kettő között érdekellentét létrejötté szükségszerű. Jelen ügyben ilyen következtetés levonásának, a kétszeres jogtárgysértés megvalósulásának ténybeli alapja hiányzik. Ennélfogva a kizsákmányolási célzat, mint törvényi tényállási elem, nem állapítható meg. Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű és a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. 203. § (3) bekezdése szerint gyermekprostitúció kihasználása büntetnének minősítette.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kf.IV.37.178/2019/7.

A korábbi szabályozás alapján már lejárt jogvesztő határidők új szabályozással történő megnyitása, nem a folyamatban lévő jogviszonyok szabályozására irányul, hanem visszaható hatályú rendelkezésnek minősül.

A 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: új Kbt.) 197. § (1) bekezdésében a jogalkotó nem határozott meg anyagi jogi jogszabályt, hanem arról rendelkezett, hogy az új Kbt. hatálybalépését követően megkezdett közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződésekre kell az új törvényt alkalmazni, továbbá meghatározta azokat a rendelkezéseket – többek között a 153. § (1) bekezdés c) pontját – amelyeket alkalmazni kell a törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett beszerzések vagy közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül történő módosításának lehetőségére, valamint a módosítás és teljesítés ellenőrzésére. Ehhez képest ugyanazon paragrafushelyi (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: 2011. évi Kbt.) rendelkezéseit a 2015. november 1. napját megelőzően megkezdett beszerzésekre, – a fentiekben meghatározott kivételekkel – közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra alkalmazni kell. A Kúria megítélése szerint e szabályozásból nem következik az, hogy az új Kbt. a 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: 2003. évi Kbt.) hatálya alá tartozó közbeszerzési szerződés teljesítésének ellenőrizhetőségére nem ad egyértelmű felhatalmazást. Az új Kbt. 197. § (1) bekezdése ugyanis megszorítás, anyagi jogi szabályozáshoz társítás nélkül, valamennyi, a törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett beszerzések vagy közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül történő módosításának lehetőségéről, valamint a módosítás és teljesítés ellenőrzéséről rendelkezik, ebből következően a vitatott jogorvoslati szabályok alkalmazási körébe az új Kbt. 197. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 2011. évi Kbt. 181. § (1) bekezdése értelmében a 2003. évi Kbt. szerinti jogsértések is beletartoznak.

A perbelihez hasonló tényállású, C–496/18. és C–497/18. számú, Hungeod Közlekedésfejlesztési, Földmérési, Út- és Vasúttervezési Kft., Sixense Soldata, a Budapesti Közlekedési Zrt. és a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság között folyamatban volt egyesített ügyben fel sem merült, hogy az új Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontjának „e törvényben” kitétele, illetve a Kbt. 197. § (2) bekezdése szűkítené a 197. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU

Bíróság) érdemben vizsgálta a felperes által a jelen perben is vitatott, a 2003. évi Kbt.-hez kapcsolódó határidők megtartását.

Az elsőfokú ítélet meghozatalakor (és a fellebbezés benyújtásakor) nem volt ismert az EU Bíróság fent megjelölt döntése. Abban azonban a felek között nem volt vita, hogy a hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás a jelen perrel azonosan érintett tárgykörben folyt, az ott feltett kérdésekre adandó válaszokat az alperes is irányadónak tekintette a tárgyi per eldöntése szempontjából.

Az EU Bíróság a hivatkozott ítéletében kimondta, hogy a „89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2007. december 11-i 2007/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (25) és (27) preambulumbekzdését, a 2007/66 irányelvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, a 2007/66 irányelvvel módosított, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1992. február 25-i 92/13/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 83. cikkének (1) és (2) bekezdését, a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a közbeszerzési eljárások összehangolásáról és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről] szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 99. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem írják elő, és nem is tiltják meg a tagállamok számára azt, hogy olyan szabályozást fogadjanak el, amelynek értelmében valamely nemzeti felügyelő hatóság az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából hivatalból jogorvoslati eljárást indíthat a közbeszerzésre vonatkozó szabályozás megsértésének a vizsgálata céljából. Amennyiben azonban előírnak ilyen eljárást, az az uniós jog hatálya alá tartozik, mivel az ilyen jogorvoslat tárgyát képező közbeszerzési szerződések a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek tárgyi hatálya alá tartoznak, és ennél fogva annak tiszteletben kell tartania az uniós jogot, ideértve e jog általános elveit, amelyek közé a jogbiztonság általános elve is tartozik.” Mindebből következően a perbeli szabályozás egyrészt az uniós jog hatálya alá tartozik, másrészt a szóban forgó közösségi jogi rendelkezések nem értelmezhetők úgy, mint amelyek előírják vagy megtiltják a tagállamok számára, hogy olyan, közérdeken alapuló, hivatalbóli jogorvoslati mechanizmust írjanak elő, mint amelyről az alapügyben szó van. (lásd EU Bíróság ítélet 91. és 77. pontjai)

A fent megjelölt döntésben foglaltakkal azonosan a megállapított jogsértés időpontjában a 2003. évi Kbt. 327. §-a (2) bekezdés a) pontja volt irányadó, amely szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását az ott meghatározott szervezet a jogsértés tudomásra jutásától, közbeszerzési eljárás mellőzése esetén a szerződés megkötéséről, vagy – ha ez nem állapítható meg – teljesítésének bármelyik fél általi megkezdéséről történt tudomásszerzéstől számított harminc napon belül, de legkésőbb a jogsértés megtörténtétől számított egy éven belül, illetőleg – a közbeszerzési eljárás mellőzése esetén – három éven belül [...] kezdeményezheti. A perbeli esetben a felek által nem vitatottan a jogsértés megtörténtének időpontja a C. Zrt.-vel kötött szerződés megkötésének időpontja, azaz 2013. február 11. napja, és a B. Kft.-vel kötött szerződés megkötésének időpontja, azaz 2012. november 18. napja, melytől számított jogvesztő határidő már lejárt az eljárás hivatalból történő megindításának időpontjában.

Az EU Bíróság vizsgálta, hogy a szerződést jogellenesen módosító szerződő felekkel szembeni szankció kiszabása, illetve a szerződés emiatti esetleges érvénytelenségének a megállapítása céljából hivatalból indított jogorvoslat tiszteletben tartja-e a jogbiztonság elvét, amennyiben az azt bevezető új nemzeti szabályozás a bekövetkezett módosítások tekintetében lehetővé teszi a jogvesztő határidők újbóli megindítását, holott e módosításokra egy korábbi törvény hatálya alatt került sor, és az ez utóbbi által előírt jogvesztő határidő már lejárt az eljárás hivatalból való megindításának időpontjában. Ezzel kapcsolatban azt a megállapítást tette, hogy a jogbiztonság elve többek között megköveteli, hogy a

jogszabályok egyértelműek, pontosak és hatásukat illetően előre láthatók legyenek, különösen olyankor, amikor a magánszemélyekre és vállalkozásokra nézve kedvezőtlen következményeik lehetnek. A jogvesztő határidők kapcsán pedig kifejezetten utalt arra, hogy a jogbiztonság garantálásához kapcsolódó rendeltetésüknek a megvalósítása érdekében azokat előre meg kell határozni (lásd. EU Bíróság ítélet 93. és 95. pontjai).

A fentiekből következően az új Kbt. 197. §-ának (1) bekezdése azáltal, hogy lehetővé teszi az eljárások hivatalból történő megindítását a közbeszerzési szerződések azon módosításaival szemben, amelyek esetében a jogvesztő határidők a 2003. évi Kbt. e módosításokra alkalmazandó releváns rendelkezései alapján lejártak, nem a folyamatban lévő jogi helyzetek szabályozására irányul, hanem visszaható hatályú rendelkezésnek minősül. (EU Bíróság ítélet 97. pont) Az uniós jog ugyan kivételesen elismeri, hogy valamely jogi aktus visszaható hatállyal bírhat, ha az elérendő cél ezt megköveteli, és ha megfelelően tiszteletben tartják az érintettek jogos bizalmát. Ugyanakkor a bizalomvédelem elvével ellentétben az, ha valamely nemzeti szabályozás módosításai lehetővé teszik a nemzeti felügyelő hatóság számára, hogy jogorvoslati eljárást indítson, holott az e módosítások időpontjában alkalmazandó korábbi szabályozásban előírt jogvesztő határidő már lejárt. Mindezen megfontolásokat nem kérdőjelezheti meg az, hogy az új Kbt. célja az Unió pénzügyi érdekei védelmének a biztosítása a közbeszerzések területén, valamint a korábbi szabályozás alkalmazásából eredő jogi, technikai vagy szervezeti hiányosságok kiküszöbölése. (EU Bíróság ítélet 99., 100. és 101. pontok)

Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összhangban foglalt állást a III/72/2020. sz. AB határozatában ([52] pont), amikor a szubjektív határidővel kapcsolatban kimondta, hogy az új, jogsértésről történő tudomásra jutást másként szabályozó rendelkezés nem eredményezheti a hatályba lépést megelőzően eredménytelenül eltelt, 60 napos szubjektív határidő újrainyitását.

A perbeli esetben nem arról van szó, hogy az új Kbt. a hatálybalépését megelőző időre állapított volna meg kötelezettséget, terhesebbé tett volna kötelezettséget, avagy jogot vont volna el vagy korlátozott volna, és nem is utóbb nyilvánított valamely magatartást jogellenessé. Ebből következően nem volt vitatott a felek között, hogy a felperes számára a közbeszerzési szerződés megkötésekor ismert volt a 2003. évi Kbt. 304. § (2) bekezdésében előírt kötelezettség fennállása. A jogsértés abban áll, hogy az eljárás megindításakor az erre nyitva álló – 2003. évi Kbt. szerinti – objektív határidő is eltelt, így az új Kbt. szabályai az alperes által kiemelten hivatkozott 3060/2017. (III. 31.) AB határozatban foglalt esetkörtől eltérően nem egy folyamatban lévő jogi helyzet szabályozására irányulnak. A hivatkozott AB döntésben foglaltak szerint a felek 2013. március 14-én úgy kötöttek egymással szerződést, hogy az akkor hatályos jogszabály a hivatalbóli eljárás objektív (kezdeményezési) határidejét 3 évben határozta meg, majd a 2015. január 1-jétől hatályos szabályozás ezen időtartamot 5 éves időtartamra bővítette. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint ezen szabályozás önmagában nem sérti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, így az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogbiztonság elvét sem. A hivatkozott döntésben azonban nem egy már lejárt (elenyészett) határidő új szabályozással történő újrainyitásáról, hanem egy meglévő jogviszonyra irányadó objektív kezdeményezési határidő meghosszabbításáról volt szó, így a hivatkozott döntés a jelen ügygel párhuzamba nem állítható.

Kfv.IV.37.389/2020/8.

Munkavállalás céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek tartózkodási célja, hogy a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya alapján - ellenérték fejében más részére, illetve irányítása alatt - tényleges munkát végezzen.

A 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 13. § (1) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy 180 napon belül 90 napot meghaladó tartózkodás céljából az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be, illetve 180 napon belül 90 napot meghaladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat Magyarországon területén, aki – egyebek mellett - igazolja beutazása és tartózkodása célját.

A Harmtv. 18. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tartózkodási engedély kiadását vagy meghosszabbítását meg kell tagadni, vagy a kiadott tartózkodási engedély vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár nem felel meg a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-i) pontban foglalt valamennyi feltételnek.

Az eljárás hatóságok a tartózkodási engedély meghosszabbításának megtagadását a Harmtv. 20. § (2) bekezdés a) pontjára is alapították. Az alperes megítélése szerint ugyanis emiatt nem teljesül különösen a Harmtv. 13. § (1) bekezdés d) pontja.

A Harmtv. 20. § (2) bekezdés a) pontja szerint munkavállalás céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek tartózkodási célja, hogy a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya alapján, ellenérték fejében más részére, illetve irányítása alatt tényleges munkát végezzen.

Tekintettel arra, hogy a Harmtv. a harmadik országok állampolgárai Európai Unión belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát szabályozó uniós joganyagnak való megfelelést szolgálja, az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) releváns ítélkezési gyakorlata is figyelembe veendő jelen esetben. Az EU Bíróság esetjoga a munkavállalók tagállamok közötti szabad mozgásának relációjában is megerősíti, hogy a munkavállalói státusz elismeréséhez valós és tényleges munkavégzés igazolására van szükség (lásd többek között az 53/81 sz. Levin kontra Staatssecretaris van Justitie ügyben, valamint a C-357/89 sz. V. J. M. Raulin kontra Minister van Onderwijs en Wetenschappen ügyben hozott ítéleteket).

A Kúria szerint a felperes tartózkodási célját illetően az a körülmény, hogy nem meggyőző mindenre kiterjedően munkakörének szükségessége; nem egyértelmű az őt alkalmazó cég bevételi teljesítménye, figyelemmel a jelentkező fix kiadásokra; a cég folyamatos működése bizonyítottságának hiánya és annak igazolási képessége korlátozott volta (ami a hiánypótlás eredménytelenségében nyilvánult meg) – meghatározó jelentőségű körülmények, nem cáfolt tények, amikből az alperes megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes tartózkodási céljának valóságossága nem igazolható. Az ebből az okfejtésből való következtetés, miszerint a felperes a Harmtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogszabályi feltételnek nem tud megfelelni, okszerű.

Kfv.III.37.396/2019/8.

Amennyiben a családi kapcsolat létesítése a tartózkodási jog megszerzése érdekében történt, úgy a harmadik országbeli állampolgár családtag tartózkodási joga az Szmtv. 14. § (2) bekezdésének megfelelően megszűnik, részére tartózkodási kártya nem állítható ki.

Az Európai Parlament és Tanács 2004/38/EK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) kimondja, a joggal való visszaéléssel, nevezetesen a szabad mozgás vagy tartózkodás jogának megszerzésére irányuló egyetlen célból kötött bármely kapcsolatokkal szembeni védelem érdekében a tagállamoknak lehetőséget kell biztosítani a szükséges intézkedések elfogadására (28. preambulum bekezdés). Az Irányelv 35. cikkének megfelelően a tagállamok elfogadhatják a szükséges intézkedéseket, hogy megtagadják, megszüntessék vagy visszavonják az ezen Irányelv által juttatott bármely jogot, joggal való visszaélés esetén. Bármilyen ilyen intézkedésnek arányosnak kell lennie és összhangban kell állnia a 30. és 31. cikkben megállapított eljárási biztosítékokkal, azaz különösen a döntésekről szóló értesítésre és döntések felülvizsgálatához kapcsolódó szabályokkal. Az Európai Unió Bizottsága 2009. évi iránymutatása (a továbbiakban: Közlemény) a 2.1.2. pontjában az egyenes ági családtagokra vonatkozóan kimondja, hogy a rokonság fokát illetően nem állapítottak meg korlátozást, de a nemzeti hatóságok kérhetik az állítólagos családi kapcsolat igazolását. A 4.2. pontban kifejtettek szerint a bizonyítási teher az Irányelvben biztosított jogokat korlátozó tagállam nemzeti hatóságaira hárul, érvelésüket meggyőző bizonyítékokkal kell alátámasztaniuk, úgy, hogy közben tiszteletben tartják valamennyi anyagi jogi biztosítékot. Jogorvoslat esetén a nemzeti bíróság feladata, hogy az egyes esetekben ellenőrizze a visszaélés meglétét és az ehhez szükséges bizonyítást folytassa le.

A 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) 1. § (1) bekezdés c) pontja értelmében Magyarország az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását a magyar állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának (a továbbiakban: a magyar állampolgár családtagja). A 2. § b) pont bg) alpont szerint családtag: a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező személy. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:164. § (1) bekezdése alapján a szülői felügyeletet a szülők – megállapodásuk, vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában – közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt. Az Szmtv.

végrehajtásáról szóló 113/2007. (V.24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 24. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, a családtag családtagi jogállását a családi kapcsolat fennállását igazoló okirattal, így különösen születési anyakönyvi kivonattal igazolhatja.

A Kúria megítélése szerint bizonyította, hogy az Y.-tól született gyermek édesapja a felperes. Egyrészt ezt igazolja a gyermek rendelkezésre álló születési anyakönyvi kivonata, amelyhez törvényes védelem kapcsolódik. Másrészt az elsőfokú hatóság által tartott helyszíni ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvben szerepel, hogy egyértelműen látható, a gyermek magán hordozza a felperes antropológiai jeleit. Harmadrészt a gyermek édesanyja mind az első- mind a másodfokú hatóság előtt úgy nyilatkozott, hogy a gyermek vér szerinti édesapja a felperes. A fenti bizonyítékok a szükséges és egyben elégséges módon igazolják a felperes szülői minőségét a magyar állampolgár gyermeke vonatkozásában.

A Kfv.III.37.383/2018/9. számú ítéletben is megtestesülő egységes bírói gyakorlat szerint külföldi apa által a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal elismert gyermekre tekintettel benyújtott tartózkodási kártya iránti kérelem elbírálásánál a vérségi kapcsolat fennállását vizsgálni kell.

Jelen esetben az elsőfokú hatóság helytelenül mérlegelte a beszerzett bizonyítékokat és szükségtelenül hívta fel a felperest arra, hogy a megjelölt családi kapcsolatot DNS vizsgálati eredménnyel igazolja. Ugyanis a korábban leírtaknak megfelelően az eljárás során felmerült bizonyítékok – születési anyakönyvi kivonat, az elsőfokú hatóság által felvett jegyzőkönyv tartalma és az anya nyilatkozatai – DNS vizsgálati eredmény nélkül is igazolták a felperes vér szerinti apai minőségét.

Jelen ítéletben foglalt jogi érvelés nem ellentétes a Kúria Kfv.II.38.190/2016/11. és Kfv.III.37.383/2018/9. számú ítéletben foglaltakkal, mert ezekben az ügyekben a születési anyakönyvi kivonatban megjelölt apa vér szerinti apai minőségét egyéb bizonyítékok nem igazolták megfelelő szinten, így jogszerűen merült fel a DNS vizsgálat elvégzésének szükségessége.

Az Szmtv. 14. § (2) bekezdés értelmében a harmadik országbeli állampolgár családtag tartózkodási joga megszűnik akkor is, ha a családi kapcsolat létesítése a tartózkodási jog megszerzése érdekében történt.

Az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően ezen jogszabály céljának megállapítása során figyelembe kell venni a törvényjavaslat indokolását. E szerint a szabályozás célja, hogy összhangot teremtsen az Irányelvvel a csalással és a visszaélésekkel szembeni hatékonyabb fellépéshez szükséges nemzeti szabályozás megteremtése érdekében. A visszaélések egyik megjelenésű formája, hogy a tartózkodási jog megszerzése érdekében harmadik országbeli állampolgárok házasságot kötnek magyar vagy EGT-állampolgárral. Az érdekházasságok eseteihez hasonlóan a tartózkodáshoz való jogot igazoló okmányok kiállítására irányuló eljárások során a hatóság több esetben kétséget kizáróan bizonyította, hogy a családi kapcsolat létesítésére – azaz az örökbefogadásra vagy a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat megtételére – kizárólag a tartózkodási jogot igazoló okmány megszerzése érdekében került sor. Az ilyen típusú visszaélésekkel szembeni hatékony fellépéshez szükséges jogszabályi rendelkezések hiányában, a kizárólag a tartózkodási jogot igazoló okmány megszerzése érdekében létrejött házassághoz, névleges örökbefogadáshoz vagy teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal létesített családi kapcsolathoz jelenleg nem fűzhető a tartózkodási jog megszűnésének jogkövetkezménye, a módosítás ennek jogszabályi alapját teremti meg.

A Kúria az Szmtv. 14. § (2) bekezdését a jogalkotói indokolásnak megfelelően értékelve egyetértett az elsőfokú bírósági ítélet azon okfejtésével, hogy tény: a felperes a gyermek születését követő hat hónapon belül elköltözött a gyermektől és annak édesanyjától, ez a tény az idegenrendészeti előélet visszásságaira is figyelemmel bizonyítja azt, hogy a felperes az anyakönyvi kivonattal igazolt családi kapcsolatra a tartózkodási jog megszerzése érdekében hivatkozott. A jogalkotói indokolásra is tekintettel az Szmtv. 14. § (2) bekezdésében foglalt tényállás a felperes vonatkozásában megvalósult, így tartózkodási joga megszűnt.

Kfv.II.37.542/2019/10.

Ha a Harmtv. alapján folytatott idegenrendészeti eljárás minősített adatok alapján folyik, és az ügyfél a minősített adatok felhasználásának tudomásra jutását követően haladéktalanul él a megismerési eljárás kezdeményezésének jogával és ezt jelzi az idegenrendészeti hatóság felé, akkor az

idegenrendészeti hatóság a Harmtv. 86/N. § (1) bekezdése alapján az eljárást hivatalból köteles felfüggeszteni, mert ez esetben fennállnak a Harmtv. 86/N. § (1) bekezdésében foglalt feltételek, ugyanis csak a megismerési eljárás eredményétől függően biztosíthatók az Alaptörvény XXIV cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes ügyintézéshez való jog érvényesülése az idegenrendészeti eljárásban

A Kúria a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés c) pontja alapján fogadta be. A c) pont alapján történő befogadást az indokolta, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról való döntés meghozatalakor felmerült annak a lehetősége, hogy az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előzetes döntéshozatali eljárásának szükséges, abban a kérdésben, hogy az ügyre irányadó magyar szabályozás összhangban van-e az uniós joggal.

Az EU Bíróság a C-300/11. számú ítéletében az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2004/38 irányelv) 27. cikke alapján hozott határozat tekintetében indult jogvitában – amely közbiztonsági okból megtiltotta egy személy számára a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának területére való belépést – értelmezte az Irányelv 30. cikkének (2) bekezdését és a 31. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének fényében.

Az EU Bíróság ítélete szerint a Charta 47. cikkében biztosított bírósági jogorvoslat hatékonysága megköveteli a határozat alapjául szolgáló indokok közlését. A 47. cikkben szereplő védelemhez való jog részét képező kontradiktórius eljárás elvére tekintettel az eljárásban részt vevő feleknek joguk kell, hogy legyen arra, hogy a bíróságnak benyújtott minden iratot és észrevételt megismerhessenek annak érdekében, hogy a bíróság döntését befolyásolhassák, és ezen iratokat és észrevételeket megvitathassák. Azonban, ha kivételes esetekben valamely nemzeti hatóság nemzetbiztonsági okokra hivatkozva megtiltja a 2004/38 irányelv 27. cikke alapján hozott határozat pontos és teljes körű okainak az érintettel való közlését, az érintett tagállam illetékes bíróságának az eljárásjog olyan technikáival és szabályaival kell rendelkeznie, és kell azokat alkalmaznia, amelyek lehetővé teszik egyrészt az e határozat elfogadásához figyelembe vett információk jellegére és forrásaira vonatkozó jogszerű nemzetbiztonsági megfontolásokat, másfelől pedig azon szükséglet összehangolását, hogy a jogalanynak kellően biztosítsák eljárási jogai – mint a meghallgatáshoz való jog és a kontradiktórius eljárás elve – tiszteletben tartását (lásd analógia útján a fent hivatkozott Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 344. pontját). Ennek érdekében a tagállamok kötelesek egyfelől hatékony bírósági felülvizsgálatot előírni mind a nemzeti hatóság által a nemzetbiztonsággal kapcsolatban hivatkozott okok fennállása és megalapozottsága, mind pedig a 2004/38 irányelv 27. cikke alapján hozott határozat jogszerűsége tekintetében, másfelől az előző pontban említetteknek megfelelően e felülvizsgálatra vonatkozó technikákat és szabályokat előírni. A 2004/38 irányelv 27. cikke alapján hozott határozat jogszerűségének az ezen irányelv 31. cikkében foglalt bírósági felülvizsgálata keretében a tagállamok feladata olyan szabályok előírása, amelyek lehetővé teszik az említett határozat jogszerűségi felülvizsgálatával megbízott bíróság számára azon okok és ezekkel kapcsolatos bizonyítékok összességének megismerését, amelyek alapján ugyanezen határozatot elfogadták. Azon követelményeket illetően, amelyeknek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által az érintett tagállam nemzetbiztonságával kapcsolatban hivatkozott okok fennállására és megalapozottságára vonatkozó bírósági felülvizsgálatnak meg kell felelnie, fontos, hogy a bíróságot megbízzák annak vizsgálatával, hogy ezen indokokkal ellentétes-e a szóban forgó határozat alapjául szolgáló okok, valamint az ezekkel kapcsolatos bizonyítékok pontos és teljes körű közlése.

Erre tekintettel az illetékes nemzeti bíróságnak egymástól függetlenül kell megvizsgálnia a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által hivatkozott jogi és ténybeli bizonyítékok összességét, és a nemzeti eljárásjogi szabályoknak megfelelően értékelnie kell, hogy a nemzetbiztonsággal ellentétes lenne-e ezen közlés. Erre tekintettel, egyfelől – a Charta 47. cikke tiszteletben tartásának szükségességét figyelembe véve – az említett eljárásnak a lehető legszélesebb mértékben biztosítani kell a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartását annak érdekében, hogy lehetővé tegye az érintett számára a szóban forgó határozat alapjául szolgáló okok vitatását, valamint az erre vonatkozó bizonyítékokkal kapcsolatos

észrevételek benyújtását, és ennél fogva a védekezésül felhozott jogalapjai hatékony érvényesítését. Különösen jelentőséggel bír, hogy az érintettel mindenképpen közöljék azon okok lényegét, amelyeken a 2004/38 irányelv 27. cikke alapján hozott, beléptetést megtagadó határozat alapul, mivel a nemzetbiztonság védelme szükségességének nem lehet az a következménye, hogy megfosztja az érintettet a meghallgatáshoz való jogától, és ennél fogva hatástalanná teszi a jelen irányelv 31. cikkében foglalt jogorvoslathoz való jogát. Az előző megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 30. cikkének (2) bekezdését és 31. cikkét a Charta 47. cikkének fényében úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy az illetékes nemzeti bíróság gondoskodjon arról, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság a legszükségesebbre korlátozza az ezen irányelv 27. cikke alapján hozott határozat alapjául szolgáló okok érintettel való pontos és teljes körű közlésének, valamint az ezzel kapcsolatos bizonyítékok közlésének elmaradását, valamint arról, hogy az érintettel mindenképpen oly módon közöljék az említett okok lényegét, amely kellően figyelembe veszi a bizonyítékok titkosságának szükségességét.

A Kúria az Európai Bíróság ítéletben megfogalmazott garanciális követelmények fényében vizsgálva az ügyre irányadó magyar szabályozási környezetet megállapította, hogy a C-300/11. számú ügyben kifejtett, elsősorban az eljáró bíróságot terhelő „kontroll-tevékenységnek” a 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) 11. §-a szerinti megismerési eljárásban kell és lehet eleget tenni. A megismerési eljárásban kell elvégezni a hatékony jogvédelem és a nemzetbiztonsági érdek mérlegelését, ezért a keresettel támadott határozat vonatkozásában az európai bírósági ítéletben megfogalmazott garanciális követelmények nem kérhetők számon, ha felperes elmulasztotta a Mavtv. szerinti megismerési eljárás kezdeményezését, és nem vette igénybe a magyar jog által biztosított lehetőségeket a jelen határozat alapjául szolgáló indokok megismerésére.

Az eljáró bíróság helyesen járt el, amikor élve a Mavtv. 13. § (5) bekezdésében biztosított jogával betekintett a Mavtv. 5. § alapján „Bizalmas” minősítési szinttel rendelkező iratba és annak ismeretében hozta meg döntését, a hatékony jogvédelem elve jelen eljárásban ezt követelte meg a bíróság részéről a következők alapján.

A 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 86/N. § (1) bekezdése szerint az idegenrendészeti hatóság az eljárást felfüggeszti, ha az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatóság döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el.

A 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) hatálya alól kivett Harmtv. szabályai szerint lefolytatott idegenrendészeti eljárásban a Harmtv. 86/N. § (3) bekezdése értelmében eljárás felfüggesztése iránti kérelem nem terjeszthető elő, amely azt jelenti, hogy ha a hatóságnak a kérelemtől nem kell külön elutasító döntést hoznia, ha a Harmtv. 86/N. § (1) bekezdésében foglalt feltételek megítélése szerint nem állnak fenn, elegendő határozatában csak a (3) bekezdésre utalni, ha volt ilyen kérelem, így e körben indokolási kötelezettség sem terheli. Azonban, ha az ügyfél él a Mavtv. 11. § szerinti megismerési eljárás kezdeményezésének jogával és ennek tényét jelzi az idegenrendészeti hatóság felé, akár kérve az eljárás felfüggesztését, akkor az idegenrendészeti hatóság a Harmtv. 86/N. § (1) bekezdése alapján az idegenrendészeti eljárást hivatalból köteles felfüggeszteni, ugyanis ez az eset megvalósítja a 86/N. § (1) bekezdésében foglalt feltételeket, mert csak a megismerési eljárás eredményétől függően biztosítható az Alaptörvény XXIV cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes ügyintézéshez való jog érvényesülése az alperes eljárásában ilyen esetben.

A Kúria külön is hangsúlyozta, hogy a megismerési eljárás eredménye – amennyiben illet a felperes ésszerű időn belül kezdeményezett – a Harmtv. 86/N. § (1) bekezdése szerinti előzetes kérdésnek minősül, mert a megismerési eljárásban biztosított jogvédelem az idegenrendészeti eljárásra is érdemi kihatással van, azaz ettől függ, hogy az idegenrendészeti eljárásban és a tartózkodási engedélyét nemzetbiztonsági érdekből visszavonó határozat felülvizsgálata iránti perben milyen információkkal rendelkezik ügyfél és az alapján milyen védekezést tud előterjeszteni a számára sérelmes döntéssel szemben, amely a határozat érdemi indokolásának terjedelmét is meghatározza. Amennyiben a felperes ésszerű határidőn belül az idegenrendészeti eljárás folyamatban léte alatt nem kezdeményez ilyen eljárást, nincs olyan ok, amire tekintettel alperesnek az eljárást fel kellene függeszteni.

Jelen ügyben a Harmtv. 86/N. § (1)-(7) bekezdéseinek a megsértésére a felperes nem hivatkozott, illetve

a rendelkezésre álló peradatok alapján nem merült fel, hogy felperes megismerési eljárást kezdeményezett volna, ezért jelen ügyben indokolás hiánya miatt jogsértést megállapítani nem lehetett.

A sajátos magyar szabályozásra figyelemmel a Kúria megállapította, hogy az előzetes döntéshozatali kérelem előterjesztésének esetleges szükségessége egy esetleges megismerési eljárásban hozott határozattal szembeni közigazgatási perben merülhet fel, ekként jelen ügyben előzetes döntéshozatali eljárás kérelmezésére nem volt lehetőség, egy ilyen megkeresés az ügy érdemi megítélésére – megismerési eljárás felperesi kérelmezésének hiányában – nem lett volna befolyással (CILFIT, 283/81 ECLI:EU:C:1982:335).

Kf.III.37.835/2019/4.

Az ajánlattevő a Közbeszerzési Döntőbizottsághoz jogorvoslati kérelmet akkor nyújthat be, ha bizonyítja, hogy közvetlenül kimutatható jog- vagy érdeksérele van a támadott közbeszerzési eljárással kapcsolatban. A jog- vagy érdeksérelem akkor közvetlen, ha jogsértés megállapítása esetén az ajánlattevőnek az adott közbeszerzési eljárásban reális esélye lenne a szerződés elnyerésére.

A 2007/66/EK irányelvére (a továbbiakban: Irányelv) 1. cikk (3) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás rendelkezésére, akiknek érdekükben áll, vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelemet okozott vagy ennek kockázata fennáll.

A 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 148. § (2) bekezdése szerint kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét a Kbt.-be ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti.

A felperes 2018. április 13. napján indította meg a közbeszerzési eljárást, ezért eljárásának jogszerűségét az e napon hatályos Kbt. szabályai szerint kell megítélni. Ennél fogva a korábbi szabályozáson alapuló – a Kúria közbeszerzésekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlatával foglalkozó Joggyakorlat-elemző Csoport által készített összefoglaló véleményben (a továbbiakban: Összefoglaló vélemény) és a határozatban felhívott eseti döntésekben megnyilvánuló – joggyakorlat jelen ügyben nem irányadó.

A Kbt. indokolása – függetlenül a korábbi időszakban hatályos Kbt. hasonló megfogalmazásától – egyértelműen rögzíti, hogy nemcsak az egyéb érdekeltnek kell az érdekelttségét bizonyítania, hanem az ajánlattevőként jogorvoslati kérelmet előterjesztőnek is. Az ajánlattevő is csak akkor nyújthat be jogorvoslati kérelmet, ha közvetlenül kimutatható valamilyen jog- vagy érdeksérele a vitatott közbeszerzési eljárással kapcsolatban. Ezen egyértelmű jogalkotói célra figyelemmel tehát a jogorvoslati kérelmet előterjesztő ajánlattevő esetében is vizsgálni kell, hogy az általa állított jogsértés közvetlenül sérti-e vagy veszélyezteti-e jogát vagy jogos érdekét.

Minden ajánlattevő érdeke, hogy az ajánlatkérő az ajánlatokat jogszerűen bírálja el, ez az általános elvárás azonban még nem teremti meg a közvetlenül kimutatható jog vagy érdeksérelem a közbeszerzési eljárással kapcsolatban. Nem alapozza meg a kérelmezői státuszt, ha – figyelemmel az Irányelvben foglaltakra is – az ajánlattevő a jogsértés megállapítása esetén sem kerül kedvezőbb helyzetbe. Az eljárás eredménytelensége esetére feltételezett újabb közbeszerzési eljárás megindítása egy olyan jövőbeni, bizonytalan szempont, amely nem igazolja, hogy a jogsértés megállapítása az ajánlattevő jogi helyzetét pozitívan befolyásolná. Márpedig jogorvoslati kérelmet csak az terjeszthet elő, akinek a jogorvoslati kérelemmel elérni kívánt cél teljesülése esetén, azaz a jogszabályoknak megfelelő elbírálás esetén reális esélye lenne az adott közbeszerzési szerződés elnyerésére.

Az érvénytelen ajánlatot benyújtó ajánlattevő, ha elfogadja ajánlatának érvénytelenné nyilvánításáról szóló döntést, akkor általában nem tudja a Kbt.-ben előírt közvetlen jog vagy érdeksérelem valószínűsíteni, hiszen bármi is lenne a közbeszerzési eljárás kimenetele, ő előnyösebb helyzetbe nem kerülne, a nyeresre nem lenne esélye. Az ajánlattevői pozíció nem szűnik meg pusztán az által, hogy az ajánlattevő ajánlata érvénytelen lett, ez azonban még nem igazolja azt az állítását, hogy a közbeszerzési eljárásban való részvétel önmagában megalapozza az ajánlattevő jogorvoslati kérelem benyújtására való jogosultságát.

Ajánlatának érvénytelenné nyilvánítását maga az érdekelt nem vitatta, nem cáfolta, még csak nem is utalt arra, hogy ajánlata érvényes lenne. Ebből pedig az következik, hogy az eljárást lezáró döntés megsemmisítésével a felperesnek továbbra is csak az érvényes ajánlatot kellene elbírálnia. Nincs tehát olyan kötelezettsége a felperesnek, hogy az érdekelt ajánlatát mintegy „felélessze” és újra megvizsgálja, még hozzá akként, hogy azt érvényesnek minősítse. Mindez pedig azt jelenti, hogy ha a nyertes ajánlatának ismételt elbírálásának eredményeként a nyertes ajánlat is érvénytelennek bizonyulna, az az érdekelt jogi helyzetét semmilyen módon nem érintené, abban az eljárásban, amelyben ajánlatot tett, a pozíciója továbbra sem változna, annak az eljárásnak, amelyikben elindult, biztosan nem lehetne a nyertese.

A Kbt. 2. § (2) bekezdésében előírt egyenlő bánásmód követelménye az uniós jog és a Kbt. egyik legfontosabb alapelve, amelynek megsértése súlyos jogsértésnek minősül. Pusztán az erre való hivatkozás azonban az érvénytelen ajánlatot tevő ajánlattevő kérelmezői minőségét nem alapozza meg.

Kf.II.37.994/2019/6.

Az egyetemes elektronikus hírközlési szolgáltató kijelölése iránti eljárásban az Eht. 119. § (2) bekezdésében foglalt elvek mentén a hatóságnak - többek között - azt is értékelnie kell, hogy a piaci erőviszonyok és a költséghatékony gazdálkodás figyelembe vételével melyik az a szolgáltató, akinek a kijelölése a verseny torzulását megakadályozza és a leghatékonyabb szolgáltatói eljárást eredményezi.

Az eljárásban a 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) és az 6/2015. (X.26.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Er.) felhívott rendelkezéseit komplex módon, egymással összhangban kell értelmezni és a jogi értékelés alá vonni.

Az alperes a határozatában a kijelölésre irányadó Eht. 119. § (2) bekezdésében foglaltakat felhívta ugyan, azonban indokolásában elmulasztott számot adni arról, hogy az elektronikus hírközlési piacon folyó verseny torzulásának megakadályozására, illetőleg az érintett szolgáltatáselemet leghatékonyabban nyújtani képes szolgáltató kiválasztására vonatkozó elveket a döntésénél mely szempontok mentén és milyen tények és körülmények figyelembevételével juttatta érvényre.

Az alperes a fellebbezésében tévesen érvelt azzal, hogy az Er.-ben meghatározott kötött eljárásrend mentesíti a kijelölés Eht.-ben meghatározott szempontjainak vizsgálata alól, mert a meghatározott döntés alapjául szolgáló adatszolgáltatás a kijelölés szempontjain túl nem ad felmentést annak értékelése alól, hogy összességében melyik egyetemes szolgáltató tudja az adott szolgáltatáselemet a leghatékonyabban nyújtani, illetőleg a meghatározott szolgáltató kijelölése mely okoknál fogva eredményezi legkevésbé a verseny torzítását.

A fenti szempontok értékelésének szükségességét támasztja alá a 2002/22/EK Irányelv (a továbbiakban: Egyetemes szolgáltatási irányelv) (14) preambulumbekzdése is, miszerint "... A szubszidiaritás elvével összhangban a tagállamok feladata tárgyilagos szempontok alapján meghatározni, hogy mely vállalkozásoknak van egyetemes szolgáltatási kötelezettsége, ezen irányelv alkalmazásában, szükség szerint figyelembe véve a vállalkozások képességét és hajlandóságát, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségének összességének vagy egy részének vállalására. Fontos, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket a leghatékonyabb módon teljesítsék, hogy ezáltal a felhasználók általában a hatékony költséggazdálkodásnak megfelelő árat fizessék. Hasonlóképpen fontos, hogy az egyetemes szolgáltatások üzemeltetői fenntartsák a hálózat egységét, valamint a szolgáltatás folyamatosságát és minőségét. A nagyobb verseny és választék kialakulása több lehetőséget biztosít arra, hogy jelentős piaci erővel nem rendelkező vállalkozások teljesítsék az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek összességét vagy egy részét. Ezért az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bizonyos esetekben – többek között versenyeztetési és összehasonlító kiválasztási eljárások keretében – olyan üzemeltetőket is megbízhatnak, amelyek a hozzáférés és szolgáltatás nyújtásának leginkább költséghatékony eszközt mutatják be."

Alaptalan azon alperesi érvelés, miszerint az Er. 9. §-ának alkalmazásán túl az Eht.-ben rögzített szempontokat kizárólag abban az esetben kell és lehet mérlegelni, amennyiben az Er. 9. §-ában foglaltak szerint a rangsorolást nem lehet elvégezni (pl. két szolgáltatónak ugyanannyi előfizetője, illetőleg

ugyanakkora árbevétele van). Az Eht. és a felhatalmazása alapján megalkotott Er. szabályozásából nem következik, hogy az alperesnek az Eht.-ben meghatározott körülményeket nem kell vizsgálnia, és azt az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság részét képező, a közigazgatási törvény alárendeltségére vonatkozó alkotmányos elv (38/2012. (XI.14.) AB határozat, indokolás [72], 14/2018. (IX.27.) AB határozat, indokolás [23], 25/2018. (XII.28.) AB határozat, indokolás [20]) érvényesülése folytán nem is zárhatja ki. Az Eht. végrehajtására megalkotásra került Er. részletes rendelkezéseitől függetlenül a lefolytatandó eljárásnak összességében meg kell felelnie az Eht.-ben rögzített elveknek, amelynek értékeléséről az alperesnek a határozata indokolásában számot kell adnia.

Kf.III.37.998/2019/10.

A mérlegelési jogkörben hozott döntés nem jogszabálysértő pusztán azon az alapon, hogy a jogszabályban meghatározott mérlegelési szempontok közül csak azokat mutatja be, amelyeket a hatóság az adott ügy szempontjából relevánsnak tartott, a jelentőséggel nem bíró, a nem értékelt, illetve nem értelmezhető elemeket nem sorolja fel.

I. A 2016/679/EU rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 33. cikk (1) bekezdése értelmében az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül köteles a tudomására jutott adatvédelmi incidenst az illetékes hatóságnak bejelenteni, kivéve, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően nem jár kockázattal a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve. Ha a bejelentés nem történik meg 72 órán belül, mellékelni kell hozzá a késedelem igazolására szolgáló indokokat is.

A Rendelet 34. cikk (1) bekezdése szerint, ha az adatvédelmi incidens valószínűsíthetően magas kockázattal jár a természetes személyek jogaira és szabadságaira nézve, az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az érintettet az adatvédelmi incidensről.

A Rendelet 99. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a Rendeletet 2018. május 25-től kell alkalmazni.

A jogvita szempontjából annak van jelentősége, hogy az alperes nem a Rendelet 32. cikkében meghatározott adatbiztonsági követelmények megsértése miatt marasztalta el a felperest, hanem a Rendelet 33. cikke szerinti bejelentési és 34. cikke szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt. E rendelkezések értelmében a felperesnek a tudomására jutott incidenssel kapcsolatban állt be a számonkért kötelezettsége, a tudomásszerzés időpontjában pedig a Rendelet már hatályban volt. A Rendelet 99. cikk (2) bekezdése megszorítás nélkül írja elő a szabályok alkalmazásának kötelezettségét, ezért függetlenül attól, hogy maga az incidens a Rendelet hatálybalépése előtt következett be, a felperesnek az incidensről való tudomásszerzés időpontjában hatályos Rendelet szerint kellett volna eljárnia. Visszaható hatályú jogalkalmazásról nincs szó, hiszen az alperes a Rendelet hatálybalépése előtt bekövetkezett incidenssel kapcsolatban semmiféle jogszabálysértést nem állapított meg.

A Rendelet 33. cikk (1) bekezdése értelmében az adatvédelmi incidenst kizárólag akkor nem kell bejelenteni, ha valószínűsíthetően nem jár kockázattal az érintetteknek nézve. A főszabály alóli kivételt nem támasztják alá a felperes által felhozott érvek, hiszen az öt éves időtávlat – a választási ciklusokra is figyelemmel – egyáltalán nem tekinthető hosszúnak, pusztán az időmúlás nem teszi elavulttá az adatokat, de különösen nem szünteti meg a személyes adatok különleges jellegét. A nyilvánosságra került személyazonosításra alkalmas adatokból az érintettek politikai véleményére vonatkozó információ levonható volt, így azok – miután nem vitatottan valós adatokról van szó – a tesztrendszer ellenére magas kockázattal jártak.

Az érintettek tájékoztatásával kapcsolatos nehézségek nem alapozzák meg a kötelezettség teljesítése alóli mentességet, ilyen kivételt ugyanis a Rendelet nem határoz meg.

II. Az eljáró bíróság helyesen fejtette ki a bírságszabás körében, hogy mind annak eldöntésekor, hogy szükség van-e bírság kiszabására, mind a bírság összegének megállapításakor is az alperes mérlegelési jogkörben jár el, amelynek szempontjait a Rendelet 83. cikk (2) bekezdése sorolja fel. Tévedett azonban akkor, amikor úgy ítélte meg, hogy ezek értékelése a határozatból nem állapíthatók meg.

A Rendelet 83. cikk (2) bekezdése szerint a közigazgatási bírságokat az adott eset körülményeitől függően az 58. cikk (2) bekezdésének a)-h) és j) pontjában említett intézkedések mellett vagy helyett kell kiszabni. Annak eldöntésekor, hogy szükség van-e közigazgatási bírság kiszabására, illetve a

közigazgatási bírság összegének megállapításakor minden egyes esetben kellőképpen figyelembe kell venni az a)-k) pontokban felsorolt szempontokat.

A Rendelet 58. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében a felügyeleti hatóság elmarasztalja az adatkezelőt, ha adatkezelési tevékenysége megsértette a Rendelet rendelkezéseit.

A 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdése szerint mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatók-e.

A közigazgatási bíróság jogszerűségi vizsgálatot folytat, a mérlegelési jogkörben hozott döntés is csak akkor semmisítheti meg, ha az jogszabálysértő. A mérlegelési jogkörben hozott döntés sajátossága, hogy a hatóság a határozatát olyan jogszabályra alapozza, amely kizárólag a döntés kereteit jelöli ki. Ez esetben a közigazgatási szerv több jogszerű döntés közül választhat. Ennél fogva nincs helye a döntés megsemmisítésének pusztán azon az alapon, hogy lehetséges egy másik, ugyancsak jogszerű mérlegelésen alapuló döntés. A közigazgatási bíróságot nem illeti meg a felülmérlegelés lehetősége, hiszen ez esetben elvonná a hatóság hatáskörét, és a helyébe lépve választana egy másik jogszerű megoldást. Nem elégséges indok a kiszabott bírság eltúlzottnak tűnő mértéke sem.

A z alperes határozatának bírság kiszabására vonatkozó része teljes mértékben megfelelt a Kp. 85. § (5) bekezdésében meghatározott követelményeknek. Az indokolásban megfelelő részletességgel számot adott a figyelembe vett körülményekről, a mérlegelt szempontok előjeléről és azok általa értékelt nyomatékáról.

A Rendelet 83. cikk (2) bekezdésében felsorolt szempontok közül az alperesnek azokat a körülményeket kellett értékelnie, amelyek az adott ügyben relevánsak voltak. A határozatban nem nevesített szempontokat úgy kell tekinteni, hogy azokat az alperes nem tartotta a bírságkiszabás körében jelentősnek, azok sem pozitív, sem negatív előjellel nem voltak figyelembe vehetők. Nem jogszabálysértő a mérlegelési jogkörben hozott döntés pusztán azon az alapon, hogy a hatóság a Rendeletben felsorolt, ám de az adott ügyben jogi jelentőséggel nem bíró körülményeket nem sorolta fel azzal, hogy azok nem értékelhetők vagy nem értelmezhetők az ügyben. A mérlegelési jogkörben hozott döntés akkor jogszabálysértő, ha a mérlegelés folyamata, a figyelembe vett szempontok súlyozása a határozat indokolásából nem állapítható meg, az egyes szempontokat okszerűtlenül vagy iratellenes mérlegelte, továbbá ha figyelmen kívül hagyott olyan elemet, amely az ügy összes körülménye szempontjából valódi jelentőséggel bír, illetve, ha olyan körülményt értékelt, amelynek a jogkövetkezmény alapjául szolgáló jogsértéssel összefüggésben tényleges jogi jelentősége nincs.

Az alperes, mintegy másfél oldalon keresztül számot adott az alkalmazott szankció indokairól. Bemutatta, hogy miért tartja indokoltnak a bírság kiszabását és azt is, hogy miért nem tartotta elegendőnek csupán a figyelmeztetés alkalmazását. Részletesen feltárta a figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülményeket. Kétségtelen, hogy ezek a tényezők nem fedik le teljesen a Rendelet 83. cikk (2) bekezdésében meghatározott valamennyi szempontot, ám az eljáró bíróság nem mutatta ki, hogy az általa hiányolt szempontok az adott ügy tekintetében mennyiben és miért lennének relevánsak. Ezen kívül megállapítható az is, hogy a felperes felróhatóságát, az általa tett intézkedéseket az alperes kifejezetten értékelte.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.679/2019/6.

Az uniós külső árutovábbítási eljárás főkötelezettjének felelőssége objektív jellegű azért, hogy az árut a rendeltetési vámhivatalnál határidőben bemutassák. A vámtartozás megfizetésére egyetemlegesen kötelezhető vámadósok egyidejű kötelezése a vámhatóság számára csak lehetőség.

A 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 79.§ (1) bekezdését és a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346.§ (4)-(5) bekezdéseit az elsőfokú bíróság nem sértette azzal, hogy a vámtéher (vámérték) vonatkozásában nem alperest kötelezte a valós tények bizonyítására. A felperes a

felülvizsgálati kérelmében alapvetően figyelmen kívül hagyta azokat a lényeges tényeket, amelyeket az alperes és az elsőfokú bíróság is iratszerűen rögzített: a felperes eljárásban betöltött jogi helyzetét, valamint az áru bemutatásának elmaradásához kapcsolódó, a 952/2013/EU rendelete (a továbbiakban: Vámkodekx) 79. cikk (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés a) pont szerinti felelősségét.

Az elsőfokú vámhatóságnak és alperesnek a vámteher (vámérték) tekintetében kétségtelenül fennállt a bizonyítási és indokolási kötelezettsége, azonban éppen amiatt, mert felperes az eljárás jogszerűségéért objektív felelősséget viselő főkötelezettje volt, a perben sem volt elegendő csak állítania a pontos jogszabályhelyekkel és irati bizonyítékokkal összhangban álló hatósági számítások megalapozatlanságát. A nyomozóhatóságnak a vámigazgatási eljárás alapjául szolgáló 2016. október 7-i iratában közölt (a 2016. szeptember 22-i ellenőrzésre alapított) áruhiány ellenében nem az elsőfokú vámhatóságnak kellett bizonyítást folytatnia, hanem felperesnek legalább valószínűsítienie az átiratban közölt áruhiány valótlanosságát. Ilyet a felperes nem teljesített, a megelőző eljárás iratainak hiányosságát és a vámellenőrzés alól elvont áru időmúlás miatti téves mennyiségét is csak állította, illetve vélelmezte, ahogyan a más személyek ellen indult büntetőeljárásra tekintettel számára releváns információk megismerhetetlenségét is. A felperes a per első tárgyalásáig bizonyítási indítványt kizárólag az információs lap beszerzésére, valamint a fuvarozóval szembeni eljárásban hozott határozat bemutatására tett, melynek az elsőfokú bíróság helyt is adott. A nyomozóhatóság megkeresésére vonatkozó indítványt felperes a Kp. 78.§ (3) bekezdésével ellentétesen csak a folytatólagos tárgyaláson adta elő, így e bizonyítás elrendelésének a törvényi feltétele eleve hiányzott.

A vámérték számítás módjának megismertetése kétségtelenül lényeges a közösségi jog tükrében is, az elsőfokú vámhatóság azonban okszerű, az áru rendeltetésére, az ügyleti érték szempontjából lényeges jellemzőire vonatkoztatott indokát adta a Vámkodekx 74. cikk (3) bekezdése szerinti módszer (Unió vámterületén rendelkezésre álló adatok) alkalmazásának, továbbá a vámérték alapjául használt, a VA 144. cikk (2) bekezdés feltételeinek megfelelő forrásnak is. Helytálló volt az elsőfokú bíróság megállapítása abban is, hogy e módszerrel szemben a felperes általános, a határozati indokolásával érdemben nem összevethető kifogást tett; ehhez képest a C-46/2016. ügy és az Alapjogi Charta 41. cikkének elsőfokú bíróság általi elemzése nem volt mellőzhető.

A felperes vámfizetési kötelezettségéről a per folytatólagos tárgyalásán ugyan feltételesen nyilatkozott, azonban ennek a jogerős ítélet törvényessége szempontjából szintén nem volt jelentősége, mert az egyébként nem vitatott lényeges tények és a Vámkodekx 79. cikk és 233. cikk egyes rendelkezései folytán a vámfizetési kötelezettség nem függött a felperes elismerő nyilatkozatától.

Az egyetemleges kötelezés értelmezésében az az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) és a Kúria gyakorlata is egységes és következetes. A jogerős ítéletben részletesen ismertetett Kfv.I.35.282/2018/7. számú eset döntés, valamint a C-78/10., C-154/16. ügyek egyértelműek a tekintetben, hogy a vámadósok egyetemleges kötelezése a vámhatóság részéről egy lehetőség, nem pedig kötelezettség, és ezzel a 2017. évi CLIII. törvény 12.§ (2) bekezdése sincs ellentétben. Az elsőfokú vámhatóság 2017. január 31-én hozott, majd visszavont határozatának jogszerűsége nem lehetett és nem is volt tárgya a közigazgatási jogvitának, ezért az alperes határozatának jogszerűsége nem függött a visszavont határozat tartalmától. A Kfv.35.631/2016/4. számú ítélettel elbírált és a jelen ügy történeti tényei – az egyetemleges kötelezés tekintetében – összehasonlíthatók, azonban a hivatkozott felülvizsgálati ügyben a Kúria – felülvizsgálati kérelemhez kötötten – nem a jelen ügyben releváns jogkérdésről (egyetemleges kötelezés egyidejűsége) döntött.

Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati ügyben figyelembe vehető közösségi jogforrások az EU Bíróság már hivatkozott döntései tükrében további értelmezést nem igényeltek, a Kúria – a Cilfit-kritériumokra is tekintettel – az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését mellőzte.

Kfv.I.35.198/2020/4.

A Halifax-teszt alkalmazása áfa ügyben nem rendeltetésszerű joggyakorlás esetén.

A 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 2.§ (1) bekezdése azt az esetet minősíti rendeltetésellenes joggyakorlásnak, amikor a szerződés vagy más jogügylet célja kizárólag vagy

döntően a kölcsönös, vagy egyoldalú adómegettarítás, közvetve az államháztartás valamely alrendszerének okozott kár. A rendeltetéssel joggyakorlás megállapításakor vizsgálendő három lépcsős tesztet az EU Bíróság először a felperes által is többször hivatkozott C-255/02. Halifax-ügyben állította fel. Bármelyik feltétel hiánya kizárja a rendeltetéssel joggyakorlás megállapítását. Eszerint a nem rendeltetésszerű áfa levonási jog gyakorlásnak ismérve, hogy a gazdasági esemény formálisan megfelel a Héa irányelvben, illetve a nemzeti adótörvényben foglalt feltételeknek, de valós gazdasági tartalma nincsen; az ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése; az adóelőny ellentétes a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel. Amennyiben az ügylet tisztán mesterséges jelleggel, kizárólag adóelőny elérése céljából jön létre, nem lehet elismerni az áfa levonási jog gyakorlását.

Az elsőfokú bíróság ugyan csak két szempontú elemzésre hivatkozott, de a jogerős ítélet indokolásából az állapítható meg, hogy alkalmazta a teljes Halifax-tesztet. A jogerős ítélet szerint voltak gazdasági események, de valós tartalmuk nem gazdasági cél elérése, hanem a héa rendelkezéseivel ellentétes adóelőny megszerzése volt. A számlákban formálisan megjelenített, de azoktól eltérő ügyleti célra tekintettel az elsőfokú bíróság jogszerűen alkalmazta az Art. 1.§ (7) bekezdését. A nem rendeltetésszerű joggyakorlás következtében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperes részéről bekövetkeztek a 200%-os mértékű az adóbírság alkalmazásának Art. 170.§ (1) bekezdés szerinti feltételei: az adóhiány a bevétel eltitkolásával, a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függött össze.

Az előzetes döntéshozatal eljárás a felperes által megfogalmazottak szerint csak akkor kezdeményezendő, ha a rendes kereskedelmi működés keretein belül rá áthárított héa levonásáról van szó, illetve az érintett ügyletek tartalmilag hitelesek. A jogerős ítélet hatályban tartása következtében azonban az állapítható meg, hogy a felperes nem a rendes kereskedelmi működés keretein belül rá áthárított héa-t kívánta levonni, valamint az, hogy az érintett ügyletek csak formailag hitelesek, tartalmilag nem. A Kúria ezért mellőzte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

Munkaügyi ügyszak

Adott időszakban nem született ilyen határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.III.21.833/2018/12.; Pfv.III.21.888/2018/18.

Nem elegendő a határon átnyúló tényállási elem potenciális megléte. A felperesnek bizonyítania kell, hogy az adóemelés, illetve tiltás miatt nem tudott más uniós állampolgárok részére szolgáltatást nyújtani.

Ahogy már a Kúria korábban, a Pfv.III.20.656/2017/13. számú döntésében kifejtette: az állam az Európai Unióval kötött csatlakozási szerződéssel vállalta, hogy jogszabályait összhangba hozza az uniós joggal. A szerencsejáték azonban nem tartozik a harmonizált jogterületet közé, annak szabályozása tagállami hatáskörben maradt. Ez pedig azt jelenti, hogy ezen a jogterületen a tagállami jogalkotásnak széles mozgásteret van, ugyanakkor tekintettel kell lennie az uniós alapszabadságokra.

Az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 56. cikke szerint tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.

A jelen jogvitához hasonló ügyben első fokon eljáró magyar bíróság által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban az EU Bíróság a 2015. június 11-i *Berlington Hungary* és társai ítéletében (C-98/14., a továbbiakban: *Berlington-ítélet*) az EUMSZ 56. pontja tekintetében kifejtette: a szolgáltatás szabad áramlását a vitatott magyar jogszabályi rendelkezések közvetlenül érinthetik. Erre tekintettel a Kúria vizsgálta a tagállami felelősség fennállását a szolgáltatás szabad áramlásának sérelmével összefüggésben.

A tagállami felelősség feltételeit az EU Bíróság munkálta ki az 1991. november 19-i *Frankovich* és

Bonifaci egyesített ügyekben (C-6/90. sz. és C-9/90. sz.). E feltételeket a tagállami jogalkotás tekintetében a C-46/93. és C-48/93. számú egyesített Brasserie du Pecheur SA és Factortame III ügyekben született (a továbbiakban: Brasserie-)ítéletben tovább pontosította. Az EU Bíróság gyakorlata tükrében a tagállami felelősségre vonatkozó Brasserie-teszt alkalmazása kötelező, ha az igényt érvényesítő fél a nemzeti jogalkotó általi uniós alanyi joga megsértésére hivatkozik és fennállnak a formula konjunktív feltételei. A Brasserie-ítélet 74. pontja szerint a magánszemélyeknek okozott károkért fennálló tagállami felelősség megállapításához három együttes feltétel szükséges: uniós alanyi jogsértés, feltéve, hogy a megsértett uniós szabály alanyi jogot állapít meg a magánszemélyek részére; a jogsértés kellő súlyossága; továbbá közvetlen okozati összefüggés a jogsértés és a magánszemély kára között. Erre tekintettel elsőként azt kell vizsgálni, hogy az adott ügyben sérült-e a kártérítési igényt előterjesztő személy uniós alanyi joga.

Amennyiben nem nyer bizonyítást, hogy a tagállami jogalkotás sérti az igényérvényesítő uniós alanyi jogát, a Brasserie-formula szerint fel sem merül annak vizsgálata, hogy az állított kár az adott magatartással (jogalkotással) közvetlen okozati összefüggésben áll-e, ugyanis a feltételek konjunktívak. Bármelyik hiánya esetén a kizárólag tagállami felelősségre hivatkozó kártérítési keresetet el kell utasítani mint alaptalant.

A fentiekből következően az adott ügyben vizsgálandó, a szolgáltatások szabad áramlására vonatkozó uniós alanyi jog fogalmilag tagállamközi elemet feltételez, vagyis azt, hogy a szolgáltatások az Európai Unió területén, a tagállamok közötti kereskedelemben szabadon mozoghassanak. A vitatott tagállami jogalkotás ezt nem korlátozhatja.

Az EU Bíróság gyakorlata szerint a szolgáltatások szabad áramlását sértheti a tagállami jogalkotás, ha a magyar jogalkotó a magyar honosságú, szerencsejáték szolgáltatást nyújtó jogi személyekre olyan jogszabályi korlátozást léptet hatályba, amely akadályozza vagy ellehetetleníti a más tagállamban honos állampolgárok számára a magyar szolgáltatók által nyújtott szerencsejáték szolgáltatás igénybevételét (Berlington-ítélet: 24-27. pont). A Berlington-ítélet 24. pontjából az következik, hogy minden ügyben egyedileg kell elbírálni a határon átnyúló elem meglétét, az uniós jog alkalmazhatóságát. Az EU Bíróság a 2019. június 4-i, a Pólus Vegas Kft. és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága között folyamatban volt ügyben (C-665/18. sz.) pedig kifejezetten is kimondta: az EUMSZ 56. cikkét a Berlington-ítélet összefüggésében úgy kell értelmezni, hogy a pénznyerő automaták valamely tagállamban történő működtetésével kapcsolatban a határokon átnyúló helyzet fennállása nem vélelmezhető kizárólag azon az alapon, hogy az így kínált játéklehetőségeket más tagállamokból érkező európai uniós polgárok is igénybe vehetik (24. pont). Ezért a Kúria nem értett egyet a másodfokú bírósággal abban, hogy az alperes kereset tárgyává tett felelősségének vizsgálatakor elegendő volna az uniós tényállási elem megvalósulásához az uniós jog sérelmének elvi lehetősége, a potenciális határon átnyúló tényállási elem. Megjegyzendő, hogy az EU Bíróság az Anomar-ítélettel sem korigálta a Brasserie-formulát, nem lazította a tagállami felelősség feltételeit, ugyanis az Anomar-ítélet sem értelmezhető úgy, mint amely a tagállami felelősség EU Bíróság által kimunkált feltételeitől eltérően megelégedne a tagállami felelősség konjunktív tényállási elemei egyikének (uniós alanyi jogsértés) elvi lehetőségével.

Fentiek alapján a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az adóemelést vagy tiltást miatti nem tudott más uniós állampolgár(ok) részére szolgáltatást nyújtani, és a keresettel érintett kára ebből származott. A felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy az adóemelést, illetve a tiltást előtt nem magyar uniós állampolgár(ok) részére is nyújtott szolgáltatást. Figyelemmel arra, hogy a perbeli esetben nem volt megállapítható a felperes határon átnyúló szolgáltatásnyújtáshoz való jogának sérelme, ezért a Brasserie-ítéletben meghatározott további feltételek vizsgálata szükségtelen volt.

Hivatkozott a felperes az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. cikkének sérelmére is. A Charta 17. cikke a tulajdonjoggal kapcsolatosan fogalmazza azt meg, hogy tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. Mivel azonban a Charta 51. cikke szerint a Charta rendelkezéseinek címzettjei a tagállamok, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, ezért a Chartára kizárólag az uniós jog alkalmazásával összefüggésben hivatkozhatott volna a felperes. A perbeli esetben azonban nem

bizonyított olyan tényállási elem, amely az uniós joggal kapcsolatba lenne hozható, ezért a Charta alkalmazása sem jöhet szóba.

A Brasserie-formulának a peres felek jogvitájában történő alkalmazását kizárólag a magyar jog írhatná elő a jogvitát eldöntő bíróság számára, ilyen tartalmú belső, a felperesre kiterjedő hatályú jogi norma azonban a magyar jogszabályokban nincsen, ilyenre a felperes sem tudott hivatkozni az eljárás folyamán. Tagállamközi tényállási elem a perben nem állapítható meg, ezért kizárólag a belföldi jogot lehet alkalmazni.

Pfv.IV.20.602/2019/9.

A védjegy bejelentésének rosszhiszemősége megállapítható, ezért a védjegy törlésének van helye, ha a felperesek szándéka tényleges gazdasági tevékenység körében történő használat nélkül, a védjegyohtalom által biztosított kizárólagos jog alapján a másokkal szembeni fellépésre irányul. A családnév gazdasági tevékenység körében történő használata is csak akkor jogszerű, ha megfelel az üzleti tisztesség követelményeinek.

Az eljárt bíróságoknak a viszonkereset elbírálása körében a 2017/1001/EK rendelet (a továbbiakban: Euvr.) 59. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján kellett azt vizsgálniuk, hogy a felperesek keresetében állított védjegybitorlás alapjaként hivatkozott védjegy bejelentése rosszhiszeműen történt-e. Ezért a rosszhiszemű védjegybejelentés megítélésének a joggyakorlat által kialakított szempontjai figyelembe vételével azt kellett megítélni, hogy a bejelentő a bejelentés időpontjában tudott-e vagy kellő körültekintéssel tudnia kellett arról, hogy a lajstromozásra bejelentett megjelölésre vonatkozó jogok nem őt, hanem más személyt illetnek meg, és a bejelentés megtételére csalárd szándékkal, az üzleti tisztesség követelményeibe ütköző módon került-e sor.

A perben nem volt vitás, hogy a felpereseknek nyilvánvalóan tudomása volt a beavatkozó és az általa gyártott, védjegyeivel ellátott porcelántermékek piaci jelenlétéről. A felperesek részben önmaguknak is ellentmondva, a „X.” márkanév száz éves múltira visszatekintő ismertségét és jóhírnevét állították, a perbeli esetben azonban mégis a beavatkozó javára oltalom alatt álló védjegyek jóhírnevét vitatták.

Az eljárt bíróságok okszerűen jutottak arra a következtetésre, hogy a nemzeti kultúra részét képező, Hungaricumnak minősített „X.” márkanév és védjegy közismert és jóhírnevű, és nem vezetett annak erodálódásához a beavatkozó gazdasági társaság utóbbi években megromlott pénzügyi-gazdasági helyzete és a társaság belügyeivel kapcsolatban megjelent néhány sajtóközlemény. A rosszhiszemű védjegybejelentés vizsgálata során az eltérő áruk és szolgáltatások tényleges használata figyelembevételére nem egy vagy több konkrét védjegy jóhírűségét kellett vizsgálni, hanem a beavatkozó védjegyek közös elemét képező „X.” megjelölés mint árujelző jóhírnevét. Ezért nincs relevanciája annak, hogy a beavatkozó a porcelántermékeken kívül a védjegyek árujegyzékében szereplő mely áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában nem használja a védjegyet. A beavatkozó védjegyeinek jóhírűve a védjegyek árujegyzékében nem szereplő árukra és szolgáltatásokra is vonatkozó kiterjedt oltalmat biztosít. Ettől függetlenül a felperesek védjegybejelentése olyan áruosztályokban történt, amelyekre a védjegyeivel a piacon - felperesek által is tudottan - jelenlévő beavatkozó védjegyeinek árujegyzéke nem terjed ki.

A rosszhiszeműség vizsgálata szempontjából releváns védjegybejelentés időpontjában a felperesek - a megjelöléssel érintett körben - tényleges gazdasági tevékenységet nem végeztek. Ennek cáfolataként a felpereseknek az az előadása, hogy egy nevezett cég által gyártásra kerülő termékek tervezési folyamatában személyesen aktív részt vállaltak, nem alkalmas annak igazolására, hogy a védjegyhasználathoz valódi gazdasági érdek fűződik. A rosszhiszemű szándékkal történő bejelentés vizsgálatának szempontjából pedig nincs annak relevanciája, hogy a védjegyjogosultnak a védjegy használatát a lajstromozástól számított öt éven belül kell csupán megkezdenie, és a felpereseknek az az előadása is súlytalan, hogy a gazdasági tevékenység megkezdésével meg kívánták várni a védjegy lajstromozását. A csalárd és az üzleti tisztesség követelményeibe ütköző szándék vizsgálata során okszerűen értékelték az eljárt bíróságok, hogy tényleges gazdasági tevékenység végzése nélkül, a felperesek által is tudottan a piacon a jóhírnevű védjegyeivel ellátott árukkal jelenlévő beavatkozó gazdasági társaság érdekeit sérti a védjegybejelentés, amelyet a beavatkozó a perbeli

védjegybejelentését megelőzően, a felperesek korábbi védjegybejelentése ellen tett tiltakozásával a felperesek kifejezett tudomására hozott.

A védjegybejelentés rosszhiszeműségét megalapozó szándék vizsgálata körében elsősorban annak volt jelentősége, hogy a felperesek tudata átfogta a márkanév piaci jelenlétét, széleskörű ismertségét, és azt, hogy annak használata sérti az érintett piaci szereplő, a beavatkozó gazdasági érdekeit, amely gazdasági társaságnak a felperesek egyben részvényesei is. Ezért a per adatai alapján nem tekinthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek az, hogy tényleges gazdasági tevékenység keretében történő használat nélkül, a védjegybejelentéssel a felperesek szándéka a védjegyoltalom által biztosított kizárólagos jog alapján másokkal szemben a fellépés volt, amelyet a felperesek jelen perindítása is igazol. A felperesek által megszerzett védjegyoltalom olyan árukra és szolgáltatásokra terjed ki, amelyekre a beavatkozó védjegyeinek oltalma nem áll fenn. Ezzel összefüggésben a csalárd szándék vizsgálata körében nyerhet értékelést az is, hogy a felpereseknek mennyiben volt, illetve kellő gondosság mellett lehetett-e tudomása a beavatkozó üzletpolitikájáról és az alperessel fennálló gazdasági kapcsolatról. A felperesek e gazdasági kapcsolatra és a beavatkozó üzletpolitikájának változására vonatkozó tudomásukat azzal cáfolták, hogy nem kaptak hivatalos és az alapszabálynak megfelelő tájékoztatást, felülvizsgálati kérelmükben ugyanakkor elismerték, hogy „városi pletyka szintjén hallottak arról, hogy az alperes és a beavatkozó között van valamiféle megállapodás”. Az általános élettapasztalatnak is megfelel, hogy a felperesek, mint a beavatkozó gazdasági társaság részvényesei kellő gondosság tanúsítása mellett a védjegy bejelentését megelőzően tudomást szerezhettek volna a beavatkozó üzletpolitikájának változtatásáról, ennek keretében az alperessel fennálló gazdasági kapcsolatról.

A felperesek névhasználathoz fűződő joga sem teszi kizárttá a védjegybejelentés rosszhiszeműségének megállapítását. A perbeli esetben beavatkozó, mint védjegyjogosult a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) 15. § (1) bekezdés a) pontja szerint a védjegyoltalom alapján nem tilthat el mást attól, hogy gazdasági tevékenysége körében - az üzleti tisztesség követelményeivel összhangban - használja a saját nevét. [Tartalmilag azonosan szabályozzák a névhasználatot az Euvr. 14. cikk (1) és (2) bekezdései is.] A fent kifejtettek értelmében azonban nem lehet azt megállapítani, hogy a felperesek tárgyi védjegybejelentése és a védjegyoltalom által biztosított kizárólagos jog megszerzése megfelel az üzleti tisztesség követelményeinek, vagy a tisztességes ipari és kereskedelmi gyakorlattal összhangban történt.

Pfv.V.20.923/2019/7.

I. A közjog és magánjog határán álló támogatási szerződés esetén, amennyiben a szabálytalansági eljárásban közjogi típusú jogkövetkezmények levonására kerül sor, e tekintetben további jogorvoslat igénybevitelére nincs lehetőség, ha azonban a szabálytalansági eljárás eredménye a polgári jogi jogviszonyban releváns, úgy az ezzel kapcsolatos igények polgári peres eljárásban érvényesíthetők.

II. Az uniós rendelet a magyar jogban közvetlenül fejt ki hatását, jogforrástani szempontból pedig a magyar törvényekkel áll egy szinten. A rendelethez kapcsolódó tagállami végrehajtási szabály visszavezethető az alpnorma, az uniós rendelet felhatalmazására, így ha ezek együtteseként eltérő eljárási rend kerül megállapításra, az nem sérti az Alaptörvény T. cikke szerinti jogforrási hierarchiát.

A 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 2015. december 31. napjáig hatályos 48/A. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a támogatási szerződéssel polgári jogi jogviszony jön létre a támogató és a kedvezményezett között. A támogatási szerződés atipikus, a közjog és magánjog határán álló szerződés. A támogatási jogviszony tekintetében a pályáztatás, a támogatás odaítélése és a felhasználás ellenőrzése közjogi jellegű (közigazgatási típusú), ezzel szemben a sikeres pályázatot követő főként a felek polgári jogi jogait és kötelezettségeit szabályozó szerződés (támogatási szerződés) a polgári jog hatálya alá tartozik [1/2012. (XII.10.) KMK-PK vélemény].

A központi koordinációs szerv által hozott szabálytalansági eljárásban született döntés annyiban speciális eljárási rendben zajlik, hogy annak szabályait elsősorban közjogi rendelkezések határozzák meg, és az így meghozott jogerős döntés ellen valóban nincs a polgári ügyekben eljáró bíróságoknak felülbírálati hatásköre, ez azonban csupán a jogviszony közjogi elemének megítélésére vonatkozik. A szabálytalansági eljárás eredményeként levont jogkövetkezménynek kihatása lehet a polgári jogi

jogviszonyra, ezért pusztán a meghozott közigazgatási típusú döntés nem zárja ki azt, hogy a bíróság a polgári jog szabályai szerint vizsgálja a döntés jogviszonyra gyakorolt hatását, a konkrét esetben a felperes kereseti kérelmét (EBH2010.2237).

Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék [7/2013. (III.1.) AB határozat indokolás 33. pont, 28/2013. (X.9.) AB határozat indokolás 29. pont]. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mindenkire nézve kötelező döntése a bírósági jogalkalmazás során azt jelenti, hogy a bíróságot köti az alkotmánybírósági határozat tárgyát képező alkotmányossági kérdésben a rendelkező részen túl az indokolásban kifejtett jogszabályi értelmezés is (EBH2016.K.18, BH2015.177., BH2011.118.).

Az Alkotmánybíróság a 3385/2018. (XII.14.) AB határozatának indokolásában kifejtett jogszabály értelmezése szerint a támogatási szerződés polgári jogi szerződést, illetve polgári jogi jogviszonyt keletkeztet a kedvezményezett és az irányító hatóság vagy lebonyolításban érintett szervezők között. A támogatási szerződés sajátos szerződés, a szabálytalansági eljárás és annak jogkövetkezményei sajátos eljárási forma, abban keverednek a polgári jogi és közjogi elemek. Mindenekelőtt abban jelenik ez meg, hogy a támogatási szerződés tárgyát közpénz (uniós támogatás) felhasználása képezi, a szerződés azonban nem hatósági, hanem polgári jogi szerződés. A támogatási szerződés tartalmazza a felek jogait és kötelezettségeit, amelyek megsértése szabálytalanság.

A szabálytalansági eljárás lefolytatására közjogi típusú közigazgatási eljárásban kerül sor, az 1992. évi XXXVIII. törvény, valamint az 1083/2006/EK tanácsi rendelet felhatalmazása alapján megalkotott 4/2011. (I. 28.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alapján. A szabálytalansági eljárásban – a közjogi típusú eljárási rendelkezések figyelembevételével – egyszeri, közjogi típusú jogorvoslat igénybevételére van lehetőség, a központi koordinációs szerv döntése ellen további jogorvoslati kérelem előterjesztésének nincs helye. A szabálytalansági eljárás tárgya, hogy a támogatott szerződésszerűen teljesített-e, a támogatás jogszabályi és szerződéses feltételeinek eleget tett-e. A közpénz felhasználásának módját a lebonyolításban részt vevő szervezet egy hatósági jellegű eljárásban ellenőrzi, meghozott döntése lehet közjogi vagy magánjogi eredményű.

A közjog és magánjog határán álló támogatási szerződéses jogviszonyban a fentiekből csak az a helyes következtetés adódik, hogy amennyiben a szabálytalansági eljárásban közjogi típusú jogkövetkezmények levonására kerül sor, e tekintetben további jogorvoslat igénybevételére nincs lehetőség, ha azonban a szabálytalansági eljárás eredménye a polgári jogi jogviszonyban is releváns, úgy e megállapítások polgári peres eljárásban vitathatók.

Ebből kifolyólag a szabálytalansági eljárás polgári jogi jogkövetkezményei tekintetében a polgári jog szabályai alapján előterjesztett kereseti kérelmek polgári perrendtartás eljárási szabályai szerinti elbírálására sor kerülhet. Másként megfogalmazva, ha a szabálytalansági döntés eredményeként a felperes károsodását állítja, úgy pusztán a szabálytalansági eljárásban hozott közjogi döntés nem zárja ki igénye polgári peres eljárás során polgári bíróság előtt történő érvényesítését.

A támogatási szerződéses jogviszonyra részben a magyar, részben az uniós jog szabályai az irányadók. A perbeli jogviszony tekintetében a 2007-2013 közötti programozási időszakra vonatkozó, a Tanács 1083/2006/EK rendelete (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról, és a 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló jogforrás tartalmazott rendelkezést. [E rendeletet időközben felváltotta az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletet (2013. december 17.), azonban e rendelet 152. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott átmeneti rendelkezések folytán a korábbi programozási időszakra eső támogatások tekintetében a hatályon kívül helyezett rendelet szabályai 2013. december 31. után is tovább alkalmazandók az érintett támogatásokra egészen azok zárásáig].

A rendelet az uniós jog olyan jogforrása, amely általános hatályú, mindenkire kötelező és közvetlenül alkalmazandó. Ez azt jelenti, hogy az uniós rendelet tagállami jogba történő implementáció, beültetés nélkül, közvetlenül képes jogi hatásait kifejteni, ugyanakkor az nem kizárt, hogy végrehajtásának megkönnyítése érdekében tagállami szinten kerüljenek elfogadásra a renDELETEH kapcsolódó végrehajtási szabályok. A perbeli esetben ez történt, a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt Korm.

rendelet az uniós jogforrás tagállami végrehajtó szabálya.

Az uniós rendelet a magyar jogban közvetlenül fejt ki hatását, jogforrástani szempontból pedig a magyar törvényekkel áll egy szinten, valamely szabállyal való ütközés esetén pedig az uniós jogforrás alkalmazási elsőbbséget élvez a magyar szabállyal szemben. Mindebből következően miután a Korm. rendelet csak végrehajtási szabály, amely visszavezethető az alpnorma felhatalmazására, a konkrét esetben az uniós rendeletre, így ha ezek együtteseként eltérő eljárási rend kerül megállapításra, úgy az nem sérti az Alaptörvény T. cikke szerinti jogforrási hierarchiát.

Pfv.I.21.062/2019/14.

Érvényes az a lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés, amelyik - továbbiak mellett - tartalmazza a szerződés tárgyát, az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíj mutatót, a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, valamint ezek éves százalékban kifejezett értékét, a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat. Nem tisztességtelen az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses rendelkezés, ha világos és érthető.

I. Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazása arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak ahhoz, hogy a kölcsön felvevők megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nem csupán alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csak azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem tudnia kell értékelnie az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségére gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

Az adott esetben az alperes tájékoztatása megfelelt a „szükséges” követelményszintnek: a tájékoztatás alapján le lehetett vonni az arra vonatkozó következtetést, hogy a CHF-nek a magyar forinttal szembeni árfolyam alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit nem csupán csökkentheti, hanem növelheti is, illetve mindebből jelentős mértékű változás is adódhat. Az árfolyamkockázatot az I. rendű felperesnek azért kell viselnie, mert a kölcsönszerződés kirovó pénzneme CHF volt, ugyanakkor a jövedelme nem CHF-ben keletkezett. Az I. rendű felperes a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól világos és érthető tájékoztatást kapott, majd úgy nyilatkozott, hogy a kockázati összetevőket ismeri, felmérte a devizakockázat gazdasági következményeit is, és a kockázati összetevők ismeretében is fel kívánja venni a kölcsönt. Az alperes figyelmeztette arra is az I. rendű felperest, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt bekövetkező többletterhet átvállalni nem tudja. Az alperes világosan és érthetően megfogalmazta a devizakölcsön felvételével együtt járó árfolyamkockázatot. A felperesek több évtizedes futamidőt vállaltak, ilyen hosszú időszak alatt nem várt, az árfolyamkockázatot jelentősen befolyásoló gazdasági események is bekövetkezhetnek.

Az EU Bíróság a C-227/18. számú ügyet lezáró határozatában arra a következtetésre jutott, hogy a világos és érthető megfogalmazás követelményének megfelel az a deviza alapú kölcsönszerződés, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Amennyiben a felperesek úgy ítélték meg, hogy információhiány miatt nem tudnak megalapozott döntést hozni, nem voltak elzárva annak lehetőségétől sem, hogy további tájékoztatást kérjenek az alperestől, erre azonban adat nem merült fel.

II. A folyósítási jutalékot az alperes a kölcsön folyósítását követően érvényesítette, nem pedig a felperesek által megszüntetni kért végrehajtások során. Az eljárás felfüggesztése nem volt indokolt a C-621/17. számú ügyre tekintettel figyelemmel arra, hogy az a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor már befejeződött. Az EU Bíróság ebben az ügyben kifejtette, hogy az a követelmény, amely szerint a

sz szerződési feltételeket világosan és érhetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség összegét, annak kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összeg ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Továbbá a kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezelési költségre vonatkozó szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben.

III. A Pfv.VI.20.967/2015/7. számú ítélet nem tükrözi a Kúria egységes gyakorlatát. A kölcsönszerződés semmisségét – az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213.§ (1) bekezdésének b) pontjából következően – a THM feltüntetésének hiánya jelenti, a THM esetleges téves, vagy pontatlan megjelölése nem eredményezheti a szerződés érvénytelenségét, ahogyan ezt a Kúria a Gfv.VII.31.057/2018. számú ügyben hozott BH 2019.83. szám alatt közzétett eseti döntésében kifejtette. Az EU Bíróság a C-453/10. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatában hangsúlyozta, hogy a valósnál alacsonyabb mértékű THM megjelölése megtévesztő lehet ugyan, ez azonban nem gyakorol közvetlen hatást a szerződés érvényességére.

IV. A kölcsönszerződés akkor felel meg az rHpt. 213.§ (1) bekezdésében felsorolt tartalmi követelményeknek, ha a szerződés, illetve az annak részét képező általános szerződési feltételek együttesen tartalmazzák az ott előírtakat. Az általános szerződési feltételek a felek, így a fogyasztó aláírása nélkül is a szerződés részévé válhatnak, megfelelhetnek az rHpt. 210.§ (1) bekezdése által előírt alaki követelményeknek.

Az EU Bíróság a C-42/15 számú előzetes döntéshozatali eljárásban meghozott határozata szerint a hitelmegállapodást nem kell szükségszerűen egyetlen dokumentumban elkészíteni. Ennek megfelelően az alperes üzletszabályzatát tartalmazhatja különálló magánokirat, amelyet nem kell teljes terjedelmében a közjegyzői „ügyleti” okiratba foglalni. Mindezek szerint a közvetlen végrehajtás elrendelésének feltételei is fennálltak.

V. A Kúria a felperesek 2020. június 2. napján előterjesztett beadványa alapján vizsgálta, hogy a beadványban felsorolt előzetes döntéshozatali eljárások kihathatnak-e a felülvizsgálati kérelem elbírálására.

1. A C-609/19. számú ügyben (az EU Bírósághoz benyújtott indítvány 10. és 26. pontjából megállapíthatóan) a jogvita tárgyát képező kölcsönszerződésben a szerződő felek – a jelen perbeli szerződésben foglaltaktól eltérően – azt kötötték ki, hogy az adós által havonta fizetendő törlesztő részletek összege az árfolyamváltozásra tekintet nélkül változatlan. A szerződés szerint a lerovó és a kirovó pénznem adós számára kedvezőtlen árfolyamváltozása esetén a szerződés futamideje meghosszabbodik (a törlesztő részletek száma nő) és ebben az esetben az egyes esedékes törlesztő részletek összetétele akként változik, hogy a részleten belül a kamat-tőke aránya a kamat javára növekszik.

2. A C-932/19. számú ügyben az indítványozó arra vonatkozóan kérte az EU Bíróság állásfoglalását, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, a Tanács 1993. április 5-ei 93/13/EGK irányelvével ellentétesek-e a DH1 törvény 3.§ (1) és (2) bekezdései, amelyek semmisnek nyilvánítják a deviza alapú szerződések árfolyamrésre vonatkozó kikötését. Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a semmis kikötés helyébe a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamát léptetik anélkül, hogy számításba vennék: ezzel a fogyasztót valóban megóvják-e a káros következményektől, illetve nem teszik a fogyasztó számára lehetővé arra vonatkozó szándéka kinyilvánítását sem, hogy igényt tart-e a jogszabály szerinti védelemre.

A kereset és a felülvizsgálati kérelem, valamint a C-609/19. és a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárások előbbiekben ismertetett lényegének összevetéséből kitűnik, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálására nincsen közvetlen kihatása az előzetes döntéshozatali eljárások kimenetelének: a C-609/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban a sérelmezett szerződéses konstrukció eltért a jelen perbelitől, amelyből következően a C-609/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett kérdések a jelen ügyben nem merültek fel, továbbá a felperesek felülvizsgálati kérelmében nem szerepel az árfolyamrés tisztességtelenségével, illetve tisztességtelenségének

vizsgálatával és tisztességtelenségének jogkövetkezményeivel kapcsolatos kérelem, valamint érvelés, ami a C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárás tárgya.

Mindezek szerint a beadványban említett előzetes döntéshozatali ügyek eldöntése nem előkérdése a felülvizsgálati kérelem elbírálásának.

Pfv.V.21.682/2019/3.

I. A biztosítási fedezet terjedelmének korlátozása nem áll ellentétben az egyoldalú kógenca elvével, mert nincs olyan jogszabály, amely meghatározná, hogy a biztosító milyen eseményekkel kapcsolatban köteles kockázatot vállalni.

II. A kizárást tartalmazó szerződési feltétel a biztosítási esemény meghatározásában betöltött szerepe miatt alapvető eleme a biztosítási szerződésnek, ezért a szerződés elsődleges tárgyát megállapító kikötésnek minősül.

III. A hitelfedezeti biztosítás főszolgáltatást megállapító kikötése világos és érthető, ha átláthatóan tünteti fel a kizárás és a biztosító szolgáltatási kötelezettsége közötti összefüggést, következtetni lehet továbbá a biztosítási fedezet korlátozásának a biztosítási szerződésen kívüli azon következményére is, hogy a biztosítás nem mentesít a kölcsönszerződésből adódó fizetési kötelezettségek alól.

A Kúria elsőként arra utalt, hogy a perbeli feltétel világossága és érthetősége annak ellenére vizsgálandó volt, hogy a biztosítási szerződésre az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) e rendelkezését beiktató 2009. évi XXXI. törvénnyel történt módosítása előtti rendelkezését [209. § (4) bekezdés] kellett alkalmazni. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat jelen ügyre is irányadó indokolása szerint a 2009. május 22-től hatályos módosítással az 1994. évi I. törvénnyel kihirdetett Társulási Megállapodás, illetve az Európai Unióhoz való csatlakozás folytán már Magyarországon is irányadó 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi irányelv) rendelkezései kerültek a régi Ptk.-ba átültetésre. A módosított szabályozás épp az irányelv rendelkezéseire tekintettel a régi Ptk. 209. § (4) bekezdéseként iktatta be azt a rendelkezést, amely szerint: „az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető”.

Az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ítéletben kifejtettekből is következően a nemzeti bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni és amennyire csak lehetséges az adott területen alkalmazandó irányelv szövegének és céljának megfelelően értelmezni oly módon, hogy a fogyasztóvédelmi irányelv által követett céllal összhangban álló eredményre jusson kivéve, ha az contra legem jogértelmezéshez vezetne. Tekintve, hogy a magyar jog egyetlen 2009. május 22-e előtti szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatóak, ezért a fogyasztóvédelmi irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni.

Az Európai Unió Bírósága több ítéletében, köztük a másodfokú bíróság által hivatkozott ítéletben (C-96/14.) is meghatározta, milyen szempontok szerint kell értelmezni a fogyasztóvédelmi irányelv régi Ptk.-ba átültetett 4. cikk (2) bekezdését. Az értelmezése szerint a feltétel világosan és érthetően akkor megfogalmazott, ha az nemcsak nyelvtani szempontból érthető, hanem a szerződés átláthatóan feltünteteti azon mechanizmus konkrét működését is, amelyre az érintett feltétel utal, valamint az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket. A másodfokú bíróság helyesen ítélte meg, hogy a perbeli szerződési feltétel esetében teljesülnek e követelmények. A szerződések komplex rendszeréből a terméktájékoztató 7. pontja kiemelte ezt a kikötést és pontosan, érthetően rávilágított arra, hogy a kockázatviselésből kizárt esemény a biztosítottnak a kockázatviselés kezdetét megelőzően már fennállt betegséggel kapcsolatos halálesete. Egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára az ÁSZF2 pontos, érthető szempontjai alapján értékelhető a biztosítási szerződés fedezeti jellege és az is, hogy a biztosító kockázatviselése mely eseményre nem terjed ki. Átlátható a 6.2. (4) a) pontban rögzített kikötés és a biztosító szolgáltatási kötelezettsége közötti összefüggés. Felismerhető, hogy ha a kikötésben meghatározott esemény

következik be, a biztosító nem teljesít kifizetést a kedvezményezett hitelezőnek. Következtetni lehet a biztosítási fedezet korlátozásának a biztosítási szerződésen kívüli azon következményére is, hogy ebben az esetben a biztosítás nem mentesít a kölcsönszerződésből adódó fizetési kötelezettségek alól.

A régi Ptk. 209. § (4) bekezdése két esetet határoz meg, melyek közül ha egy is fennáll, a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók. A felperes által sérelmezett szerződéses kikötést a másodfokú bíróság a biztosítási szerződés elsődleges tárgyát (a főszolgáltatást) megállapító kikötésnek minősítette, vagyis nem a szolgáltatás/ellenszolgáltatás arányosságát vizsgálva találta az adott kikötést olyannak, mint amelyre a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók. E miatt a biztosító díjkalkulációjának – így annak, hogy a biztosítási díj a kölcsönszerződés szerint fennálló tőke-kintlevőséghez arányosított összeg – nem volt jelentősége abból a szempontból, hogy a kikötés tisztességtelenségének vizsgálata kizárt-e vagy sem. A perbeli szerződés együttes jogi és ténybeli összefüggéseire, természetére, általános rendszerére és kikötéseire tekintettel az ÁSZF2 6.2. (4) a) pontjában rögzített szerződési feltétel a biztosítási esemény meghatározásában betöltött szerepe miatt alapvető eleme a szerződéses konstrukciónak, s ekként főszolgáltatást állapít meg.

A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések a perbeli esetben nem voltak alkalmazhatók, így nem volt vizsgálható, hogy a sérelmezett szerződési feltétel a felperes által előadottak alapján tisztességtelennek minősül-e.

Pfv.I.20.241/2020/7.

A szerződési jog fogyasztóvédelmi szabályai feltétlen érvényesülést kívánnak, függetlenül a felek által szerződésükre választott jogtól. A tartozáselismeréssel nem keletkezik a korábbi jogalaptól független és ebben az értelemben új kötelezettség, a tartozáselismerés "alapkötelemet" feltételez. Azaz nem a tartozáselismerő nyilatkozat keletkezteti a kötelmet, hanem egy már létező alapjogviszony az, amire a tartozáselismerés vonatkozik. A felek szerződése tartalmazza - továbbiak mellett - a teljes hiteldíj mutatót, a szerződés nem semmis.

A másodfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésére, hogy a felek jogvitájának elbírálására nem az osztrák, hanem a magyar jogot kell alkalmazni. A már említett, a Római Egyezményhez (és az ahhoz kapcsolódó 1. és 2. jegyzőkönyvhöz) történő csatlakozási egyezményt kihirdető 2006. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: törvény) tette közzé a Római Egyezmény magyar nyelvű hiteles szövegét is. A Római Egyezmény Magyarországon – a 2006. március 9-ei ratifikációt követően – 2006. július 1-jén lépett hatályba, a szerződő felek a perbeli kölcsönszerződést 2007. június 27-én, a Római Egyezmény magyarországi hatályba lépését követően kötötték meg. A felek jogválasztása nem eredményezheti azt, hogy a felek jogvitájának eldöntése során a magyar jog helyett az osztrák jog kerüljön alkalmazásra, hiszen a szerződési jog fogyasztóvédelmi szabályai kötelezően alkalmazandó szabályok, olyan normák, amelyek feltétlen érvényesülést kívánnak, függetlenül a felek által a szerződésükre választott jogtól.

Pfv.IV.20.395/2020/4.

A per érdemi elbírálására tartozik a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával az érdekösszemérés eredményeként annak megállapítása, hogy melyik alapjog érvényesülésének biztosítása indokolt. A keresetlevél előterjesztése előtt benyújtott ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem tárgyában a nemperes eljárásban eljáró bíróság hatáskörét meghaladja a perben előterjeszhető kereset felől való érdemi döntés.

A kérelmezők az ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmükben az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése és az 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 23. § (5) bekezdés c) pontja mellett, az érvényesíteni kívánt jog alapjaként - az Infotv. 2. § (2) bekezdése alapján az alanyi jogi jogosultságot tartalmazó - 2016/679/EU rendelet (a továbbiakban: GDPR) konkrét rendelkezéseit jelölték meg. Ebben a körben hivatkoztak az adatkezelés jogszerűségének feltételére [6. cikk (1) bekezdés f) pont], a célhoz kötöttség sérelmére [5. cikk (1) bekezdés b) pont], a pontosság elvének sérelmére [5. cikk (1) bekezdés

d) pont], a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására (14. cikk), az adatkezelés korlátozásának elmulasztására [18. cikk (1) bekezdés a) és b) pont], valamint a tiltakozáshoz való jog érvényesítését követő további jogellenes adatkezelésre [21. cikk (1) bekezdés].

Az ideiglenes intézkedés célja a gyors jogvédelem. Az ideiglenes intézkedés elrendelésével a bíróság azonnali jogvédelmet biztosít az időmúlás miatt utóbb már el nem hárítható jogsérelem megelőzésére azzal, hogy teljesítésre kötelezi a kérelmező ellenfelét olyan időpontban, amikor a felek közötti jogvitát érdemben még nem bírálta el. E sajátosságából fakadnak azok a törvényi rendelkezések, amik a kérelem feltételeire és az azzal kapcsolatos bírósági eljárásra vonatkoznak (soronkívüliség, előzetes végrehajthatóság, bizonyítás helyett valószínűsítés). Ezért, amennyiben az azonnali jogvédelmet megalapozó feltételek [2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 103. § (1) bekezdés], valamelyike fennáll, a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során a bíróságnak azt kell mérlegelnie, hogy az intézkedés elrendelése - figyelemmel az esetleges biztosítékadásra is - nem okoz-e súlyosabb hátrányt a kérelmező ellenfelének, mint annak elmaradása a kérelmezőnek.

A fenti rendelkezés alapján helyesen vonta a mérlegelés körébe az elsőfokú bíróság az intézkedéssel a kérelmezettnek a nyomdai költségek tekintetében okozott hátrányt szembe állítva a kérelmezők személyes adatainak nagy nyilvánosságra kerülésével okozható sérelemmel, és a kérelmezők biztosítékadásra kötelezése mellett okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy az intézkedéssel a kérelmezettnek okozható hátrányt meghaladná az intézkedés elmaradása a kérelmezők oldalán felmerülő hátrány.

A Kúria nem értett egyet az ideiglenes intézkedés elrendelése során a hátrányok mérlegelése körében az alapjogok mentén való érdekösszemérés elvégzésének szükségességére vonatkozó felülvizsgálati állásponttal. Az alapjogok ütközésének a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával történő mérlegelését az adatkezelés jogszerűségének megítélése körében a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja teszi lehetővé. E rendelkezés szerint a személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek. E rendelkezés alapján tehát annak megítélése, hogy a kérelmezett sajtó- és véleményszabadsághoz, illetve tájékoztatáshoz fűződő joga vagy a kérelmezők magánszférához, ezen belül személyes adataik védelméhez fűződő joga élvez-e elsőbbséget, a per érdemében való állásfoglalást is jelentene egyben. Az érdekösszemérés eredményeként lehet ugyanis eldönteni a kérelmezett kifogásolt adatkezelésének jogszerűségét, ami a Pp. 109. § (1) bekezdés alapján megindított per érdemi elbírálására tartozik. A keresetlevél előterjesztése előtt benyújtott ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem tárgyában a nemperes eljárásban eljáró bíróság hatáskörét meghaladja a perben előterjeszhető kereset felől való érdemi döntés. Helyesen állapították meg tehát az eljáró bíróságok, hogy a per érdemi elbírálására tartozik az érdekösszemérés eredményeként annak megállapítása, hogy az adott esetben melyik alapjog érvényesülésének biztosítása indokolt, ezért az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható.

Pfv.V.20.585/2020/8.

Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltétel tisztességtelen voltát önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem egyértelmű.

I. A Kúria a felülvizsgálati eljárást az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-621/17. számon folyamatban volt előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette, tekintettel arra, hogy a Kúria másik tanácsa az EU Bíróság előtt előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, amely a jelzett számon volt folyamatban, és amely érintette a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 4. cikk (2) bekezdésében, illetve 5. cikkében írt világos és érthető megfogalmazás követelményének értelmezését.

Az EU Bíróság a C-621/17. számú ügyben 2019. október 3-án meghozott ítéletében akként foglalt állást, hogy a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, miszerint a világos és érthető megfogalmazás követelménye nem kívánja meg az alapügy tárgyát képező kezelési költség és folyósítási jutalék vonatkozásában, hogy az ezt szabályozó szerződési feltételek az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Az EU Bíróság a fogyasztói irányelv 3. cikk (1) bekezdését ítéletében úgy értelmezte, hogy a felek szerződésből eredő jogjaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára, a jóhiszeműség követelményével ellentétben a kölcsönszerződéshez kapcsolódó olyan szerződési feltétel, amely nem teszi lehetővé az e költségek ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását.

II. A másodfokú bíróság alapvetően a Általános Lakossági Üzletszabályzat (a továbbiakban: LÜSZ) és a Különös Üzletszabályzat (a továbbiakban: KÜSZ) támadott pontjainak nem egyértelmű, túlzottan általános jellegű, a jogszabályi megkülönböztetéseket nem visszatükröző, e vonatkozásban a részletszabályokat mellőző, ezáltal a felhívott anyagi jogi jogszabályi rendelkezéseknek nem megfelelő, illetve nem egyértelműen értelmezhető megszővevezését kifogásolta, azaz azokat a világos és érthető megfogalmazás követelményével nem tartotta összeegyeztethetőnek.

1. A Kúria – mind a LÜSZ, mind a KÜSZ érintett pontjai vizsgálatánál – az alábbi kiindulópontokat rögzítette:

- mind a LÜSZ, mind a KÜSZ fogyasztó és vállalkozás közötti szerződések általános szerződési feltételeinek minősül, ekként vált a perbeli közérdekű kereset tárgyává;
- a felülvizsgálattal támadott feltételek előtörlesztési díjra/költségre vonatkoznak, ami (hasonlóan az EU Bíróság ítéletében érintett folyósítási jutalékhoz és kezelési költséghez) nem a főszolgáltatást megállapító vagy a szolgáltatás-ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételek, ami miatt nem esnek a Ptk. 6:102. § (3) bekezdésének hatálya alá;
- ami azt is jelenti, hogy a fogyasztói irányelv 5. cikke alapján vizsgálható a tisztességtelenségük;
- ebből adódóan a Ptk. 6:103. § (2) bekezdésére figyelemmel tisztességtelenségüket önmagában az is megalapozza, ha nem egyértelműek;
- az EU Bíróság gyakorlata szerint egy szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálatakor a nemzeti bíróságnak azt kell megítélnie, hogy a feltétel megfelel-e a jóhiszeműség, az egyensúly (arányosság), és az átláthatóság követelményének, ami azonos a világos és érthető megfogalmazás követelményével (C-621/17. számú ítélet 48., 36. pontjai); továbbá
- a feltétel tisztességtelenségét a szerződés megkötésének időpontjára vonatkozóan kell vizsgálni (6/2013. PJE 2. pont).

2. A fentiekből kiindulva a másodfokú bíróság helytállóan ítélte a LÜSZ 22.13.1. pontjának tartalmát tisztességtelennek, és állapította meg, hogy annak megfogalmazása a fogyasztó számára a jogszabályokkal ellentétes, illetve attól eltérő értelmezésre ad lehetőséget.

A LÜSZ fenti pontjának megfogalmazása túlzottan általános, emiatt nem világos, hogy pontosan mikor, milyen feltételek, pénzügyi következmények és kivételek mellett van lehetősége a fogyasztónak a részére a jogszabályok által alanyi jogként biztosított előtörlesztésre. Nem teszi egyértelművé továbbá a bank oldalán az előtörlesztési díjra/költségre való jogosultságot önmagában a kölcsönszerződés, a jogszabály, illetve a KÜSZ eltérő rendelkezésére történő ugyancsak általános jellegű megfogalmazással közbevetett utalás sem, mert ebből a fogyasztó a megkötendő, illetve megkötött szerződésére nézve semmilyen konkrét információt nem ismerhet meg, így sem azt, hogy annak az alperes általi érvényesítése további konkrét feltételhez kötött (rögzített kamat), sem azt, hogy a díj/költség mértékét az adott szerződés típusa (jelzáloghitel, jelzáloglevéllel finanszírozott kölcsön, egyéb) alapvetően befolyásolja.

A LÜSZ támadott megfogalmazása nem tesz eleget a 2014/17/EU irányelv (a továbbiakban: 2014-es irányelv) (66) preambulumbekzdésében említett célok közül a fogyasztóknak biztosítandó azon elvárásnak, hogy „magabiztosan választhassák ki az igényeiknek legmegfelelőbb terméket”, mert nem nyújt valódi választási lehetőséget a számukra.

3. A KÜSZ 8.2.1. pontjával kapcsolatban a Kúria hangsúlyozta: a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:63. § (4) bekezdése értelmében a jogszabály által szabályozott tartalmat valóban nem kell a szerződésbe (itt: a KÜSZ-be) beemelni, továbbá ez a pont az előtörlesztés lehetőségét nem zárja ki, így nem ütközik a Ptk. 6:131. § I. fordulatába. Lényeges azonban, hogy a feltétel megfogalmazásából sem a fogyasztóra terhelt többletköltség felmerülésére, sem annak nemlétére (hiányára) nem lehet egyértelmű következtetést vonni, ami miatt a KÜSZ e támadott pontja a fentebb írtak szerint megkövetelt világos és érthető megfogalmazás (együtt: átláthatóság) követelményének ugyancsak nem felel meg. Ez a körülmény pedig a Ptk. 6:103. § (2) bekezdésének értelmében önmagában is megalapozza annak tisztességtelenségét, ami ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése alapján a szerződési feltételt semmissé (érvénytelené) teszi.

A másodfokú bíróság a KÜSZ 8.2.1. pontjának a 2010. március 1. napja előtti szerződésekkel kapcsolatos tisztességtelenségét is megállapította. Ezzel összefüggésben az alperes felülvizsgálati kérelmében az 2009. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Fhtv.) 32. § (2) bekezdésére utalva arra hivatkozott, hogy az Fhtv. csak a 2010. március 1. napja után megkötött szerződésekre irányadó, ezért a KÜSZ ezen pontján „nem kérhető számon” az Fhtv. 24. §-ában rögzített hitelkamatra vonatkozó követelmény a 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 292. § (2) bekezdéséből fakadóan sem. Ezzel kapcsolatban kifejtette, a vonatkozó irányelv szerinte nem támaszt olyan elvárást, hogy a hitelező előtörlesztési díjként csak a konkrét előtörlesztéssel összefüggésben ténylegesen felmerült közvetlen költségeit érvényesíthetné, sőt ellenkezőleg, az irányelv potenciális költségekről szól, ami a jellemzően (tipikusan) felmerülő és ezért a jövőre nézve tervezhető költségeket jelent. A másodfokú bíróság e körben a KÜSZ támadott pontjának egyértelmű megfogalmazását kérte számon, ami miatt nem tartotta kizártnak, hogy olyan eleme (tartalma) is lehet az előtörlesztési költségnek, amit a régi Ptk. egyébként tiltott.

A másodfokú bíróság álláspontja e tekintetben is helytálló. A nem egyértelmű megfogalmazásból adódóan a szerződési feltétel e körben a fentebb írtaknak megfelelően szintén tisztességtelennek, ezáltal semmisnek minősült, mert az nem világos, nem érthető, ezáltal nem felel meg az átláthatóság követelményének, és ugyanazokat a kérdéseket veti fel, mint a LÜSZ támadott feltétele.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.274/2019/6.

Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön iratban szereplő szerződéses feltétel együttes értelmezése, egy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását.

I. Az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205/B. §-ának ügyben releváns (1) bekezdése ahhoz, hogy az egyik szerződő fél által kidolgozott általános szerződési feltétel [205/A. § (1)-(3) bekezdés] részévé váljon a szerződő felek megállapodásának, tartalmának megismerését és elfogadását követeli meg a másik fél részéről. Mindez az adósnak a kölcsönszerződés 2. pontjában foglalt nyilatkozatával igazoltan teljesült az ügyben. A felülvizsgálati kérelem az rPtk. előzőekben bemutatott szabályozási tartalmával ellentétes érvelést tartalmazott, ezen felül pedig tévesen utalt az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) C-449/13. számú ügyben hozott ítéletére is, amelyben az EU Bírósága nem az általános szerződési feltételek megismerésével kapcsolatban, hanem olyan záradék felől foglalt állást, amely a 2008/48/EK irányelv 5. és 8. cikkében a hitelajánlatok összehasonlításához szükséges információk átadásával, a fogyasztó hitelképességével összefüggésben tartalmazta a fogyasztó nyilatkozatát a szükséges tájékoztatás megtörténtéről.

II. Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpeni és automatikus következmény [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A kölcsön- vagy lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a kölcsönbe-, illetve lízingbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén

keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.

Az ügyben eljáró bíróságok helyesen, – az alperes részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan írásban adott külön tájékoztatás hiányában, továbbá arra tekintettel, hogy lényegében sem maga a felperes nem állított, sem pedig az általa meghallgatni indítványozott tanú nem igazolt a szerződéses tartalmat meghaladó, megfelelő tartalmú tájékoztatást az alperes részére – a felek közti szerződés és a részévé vált üzletszabályzat vizsgálatával elemezték az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalmát. Következtetésüket azonban a Kúria az alábbiak szerint nem osztotta.

A felek deviza alapú kölcsönszerződésének egyedi része utal a kirovó és a lerovó pénznem eltérésére, mértékadó devizanemként ugyanis a svájci frankot (CHF) jelöli meg, a kölcsön mellett a fizetendő törlesztőrészeket pedig forintban adja meg. Az árfolyamváltozás lehetséges elszámolási módzatai közül az alperes a szerződésben foglaltak szerint a fix törlesztő részekkel rendelkező deviza alapú finanszírozást (fix deviza konstrukció) választotta.

Az kikötései alapján azt az alperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.25.b., valamint az V.6. pontja sem. Az előbbi szerződéses pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja. Az V.6. pont lényegében a fogyasztó nyilatkozata az árfolyamkockázat viselésére, amelyet azonban – a már kifejtettek szerint – nem előzött meg, nem támasztott alá a pénzügyi intézmény számára előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő tartalmú, igazolt teljesítése. Külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást az üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó alperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz.

Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság ismertett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, miáltal nem állapítható meg, hogy az alperes az árfolyamkockázat korlátlan viselésére az adott kockázat mibenlétével összefüggésben, annak a törlesztőrészekre gyakorolt hatása ismeretében vállalt kötelezettséget az üzletszabályzat V.6. pontjában.

Gfv.VII.30.359/2019/4.

Fogyasztói kölcsönszerződésben alkalmazott ténytanúsítvány tisztességtelenségének vizsgálata.

A Kúria a Gfv.VII.30.737/2017/6. számú végzésével a felülvizsgálati eljárást az Európai Unió

Bíróságánál C-621/17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette. Az Európai Unió Bírósága ebben az ügyben 2019. október 3-án meghozott ítéletében a felülvizsgálati kérelmek elbírálására irányadó 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) szabályai vonatkozásában – a magyar bírósági joggyakorlattól eltérő – iránymutatást nem adott.

I. A szerződés V.4. pontjával kapcsolatosan a felperes azt állította, hogy a jogerős ítélet a 18/1999 (II.5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés j) pontja és 2. § d) pontja alapján jogszabálysértő, figyelemmel arra, hogy az az írásbeli nyilatkozatok közzétételére, a kézbesítés szabályaira vonatkozóan a fogyasztó hátrányára változtatja meg a bizonyítási szabályokat. A Kúria megítélése szerint ez a szerződéses rendelkezés mind az adós, mind a hitelező vonatkozásában ugyanazt a rendelkezést tartalmazza, megjelölve mindkét fél tekintetében azt a címet, amely tekintetében a kézbesítés rendelkezései irányadók. Ez a szerződéses rendelkezés tehát nem bontja meg a felek között a szerződés egyensúlyát, ezért jogszabálysértés nélkül állapították meg az eljáró bíróságok, hogy ez okból ez a rendelkezés nem tisztességtelen.

III. A Kúria a kölcsönszerződés III. pontja utolsó két bekezdése vonatkozásában rögzítette, hogy az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáslismerő nyilatkozatnak, nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott többek között az 1959. évi IV. törvény 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény 206. §-ában, a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra.

Gfv.VII.30.420/2019/5.

Fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt kikötésen alapuló díjkövetelés tisztességtelenségének megállapítása iránti kereset elbírálása során vizsgálni kell, hogy a fogyasztóval szerződő fél ezért valamilyen beazonosítható szolgáltatást nyújtott-e. Ugyanakkor az nem követelmény, hogy valamennyi szolgáltatás a szerződésben részletezésre kerüljön.

I. A perbeli árfolyamkockázatról szóló tájékoztató eleget tesz az 1996. évi CXII. törvény 203. § (6) és (7) bekezdése szerinti formai és tartalmi követelményeknek, és nem tisztességtelen, az megfelel a 2/2014. PJE határozat és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) gyakorlatában kifejtett elveknek. Az adott tényállás mellett a felperes időben, a szerződés aláírása előtt kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, és szerződéses vállalását a közjegyző előtt ismételtlen megerősítette.

A perben megidézett tanúk vallomása, a felperes személyes előadása alapján sem állapítható meg, hogy a felperes a 2/2014. PJE határozat szerinti olyan tartalmú tájékoztatást kapott volna, hogy azt úgy kellett volna értelmeznie, hogy az árfolyamkockázat nem valós, illetve az korlátozott. Maga a felperes is csak arra hivatkozott felülvizsgálati kérelmében, hogy az egyik tanú szerint az adott feltétellel forint hitelt nem kaphatott volna, de ez nem cáfolja az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás megfelelőségét különös tekintettel arra, hogy épp az adott tanú nyilatkozott akként, miszerint szóban az írásbeli tájékoztatást messze meghaladó tájékoztatást kapott a felperes (diagram, táblázat, kalkulátor). A nyelvész szakértő szakvéleményében írtak figyelmen kívül hagyása eljárási szabálysértést nem valósított meg, ugyanis a perbeli szerződéses, illetve okirati nyilatkozat nem tekinthető speciális szakértelmet igénylő kérdésnek.

II. Az eljáró bíróságok a perbeli kezelési költséget és folyósítási jutalékot az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (4) bekezdésére figyelemmel a főszolgáltatásért nyújtott ellenszolgáltatás részének tekintették. A Kúria nem értett egyet ezzel a megállapítással. A 2/2014. PJE határozat az EU Bíróság jogértelmezését alapul véve úgy foglalt állást, hogy a főszolgáltatást megállapító szerződéses rendelkezéseknek azok tekinthetők, amelyek a szerződés jellemző szolgáltatását határozzák meg. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése szerint a kölcsön nyújtásának, azaz a főszolgáltatásnak az ellenértéke a kamat.

A felek ugyanakkor megállapodhatnak a kamaton felül más fizetési kötelezettségben, de az nem minősül a főszo­lgáltatás ellenértékének, ezért tisztességtelensége az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján vizsgálható.

1. A folyósítási jutalék kapcsán a Kúria rámutatott arra, hogy ez a szerződési feltétel az adott tényállás mellett nem a főszo­lgáltatás ellenszo­lgáltatása, a Kúria álláspontja szerint a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyal­ta szerződéses kikötésen alapuló díjkövetelés csak akkor felel meg az EU Bíróság által felállított szempontrendszernek, ha a fogyasztóval szerződő fél valamilyen beazonosítható ellenszo­lgáltatást nyújt ezért. Ugyanakkor az nem követelmény, hogy valamennyi szol­gáltatás részletezésre kerüljön a szerződésben.

A konkrét perbeli szerződés a kölcsönösszeg folyósításának feltételeként határozta meg a folyósítási jutalékot. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződésben a hitelező főkötelezettsége a pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, amellyel kapcsolatban merülhetnek fel költségei, azoknak ebben az esetben vagy a szerződésből, vagy a szerződéskötést megelőzően keletkezett egyéb okiratokból beazonosíthatónak kell lenniük. Ezek hiányában a konkrét perbeli esetben az eljáró bíróságok jogszabálysértően állapították meg, hogy a bank e körben általánosságban milyen szol­gáltatást nyújt a felperesnek, amelyet a folyósítási jutalékként meghatározott díj ellentételez. Egyéb bizonyítékok hiányában a vonatkozó szerződéses rendelkezés szerinti beazonosítható szol­gáltatás nélküli díjfizetési kötelezettség nem átlátható (olyan értelemben, hogy a szerződő fogyasztó nem tudhatja miért kell azt megfizetnie, az a kezelési költségben nem került-e ellentételezésre), sérti továbbá a jóhiszeműség követelményét (nem várható el a fogyasztótól, hogy meg nem határozott, általa be nem azonosítható szol­gáltatásért fizessen), és jelentős egyenlőtlenséget is okoz a felek között (ezt önmagában megalapozza, hogy nem létező szol­gáltatásért kell fizetnie).

A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a folyósítási jutalék tisztességtelenségének megállapítására vonatkozó kereseti kérelmet elutasító részét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján annak tisztességtelenségét megállapította.

2. Az eljáró bíróságok eltérő álláspontjuk miatt érdemben nem vizsgálták, hogy a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezés eleget tesz-e a jóhiszeműségre, illetve az egyensúlyra (arányosságra) vonatkozó, az EU Bíróságnak a jogerős ítélet meghozatalát követően meghozott C-621/17. számú Kiss Gyula kontra CIB Bank ügyben 2019. október 3-án hozott ítéletből következő szempontoknak. Erről ezért az eljárás jelen szakaszában megalapozott döntés nem hozható. Mindezekre tekintettel a kezelési költség vonatkozásában a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az I. rendű alperesnek azt kell elsődlegesen bizonyítania, hogy a kezelési költség devizaalapúságával és felszámításával (a kamat és a kezelési költség mértékére tekintettel) a felperes terhére nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség. Ezt elsődlegesen a szerződéskötéskori piaci kamatok figyelembevételével lehet megállapítani. A piaci kamat megállapításához támpontot nyújthat az olyan hasonló kondíciókra (pl. pénznem, futamidő, kockázati besorolás) rendelkező kölcsönszerződésekben felszámított átlagos kamatmérték, amelyben kezelési költséget nem kötöttek ki, a kamat- és kezelési költség együttes mértéke, valamint a THM mértéke. E körben indokolt figyelemmel lenni a Kúria Gfv.VII.30.356/2009/11. számú részítéletében írtakra is, amely határozatot a Kúria a fent hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárást követően folytatódó eljárásban hozta.

Gfv.VII.30.426/2019/10.

A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.

A 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3 tv.) forintosítási szabályai és az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) tisztességtelenségre vonatkozó rendelkezéseit vizsgálta az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) a C-51/17. számú, Ilyés és Kiss ügyben 2018. szeptember 20-án hozott ítéletében. Megállapította, hogy a DH3. törvény 10. §-át a devizában nyilvántartott kölcsönszerződések megkötését követően fogadták el, mivel a nemzeti jogalkotó tisztességtelennek

ítélte az árfolyamrészről szóló azon feltételt, amelyet az ilyen szerződések általában tartalmaztak, ezzel összefüggésben pedig úgy határozott, hogy a szerződésekben előírt módon meghatározott árfolyam helyébe a Nemzeti Bank által meghatározott árfolyam lépjen (57. pont). Az EU Bíróság szerint a DH1. törvény 3. §-ának (2) bekezdéséből és a DH3. törvény 10. §-ából eredő módosítások mögött nem volt olyan szándék, hogy a szóban forgó kölcsönszerződés megkötésének időpontja és annak a DH3. törvény értelmében forintra történő átváltása közötti időszakot illetően egészében rendezzék az árfolyamkockázattal kapcsolatos kérdést (67. pont). Mindezek alapján jutott az EU Bíróság arra a végkövetkeztetésre, hogy az 93/13 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó, a forintosítással módosított feltétel nincs kizárva az irányelv hatálya alól, a fogyasztó változatlanul hivatkozhat annak tisztességtelenségére (70. pont). Az eljáró bíróságok tehát helyesen, jogszabálysértés nélkül vizsgálták érdemben a felperes erre irányuló kereseti kérelmét.

Az eljáró bíróságok a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eltérő következtetésre jutottak a tekintetben, hogy a szerződéskötést megelőzően a devizahitel kockázatról külön írásbeli tájékoztatást vett-e át a felperes az I. rendű alperestől és annak mi volt a tartalma.

A Kúria utalt arra, a vonatkozó joggyakorlata értelmében (BH2013. 119.) a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. A Kúria nem találta okszerűtlennek a másodfokú bíróság azon mérlegelésen alapuló megállapítását miszerint a szerződés vonatkozó pontja alapján csak az állapítható meg, hogy valamilyen tájékoztatást kapott a felperes, de annak pontos tartalma a kockázattaljáró nyilatkozat aláírásának hiányában nem igazolt. A szerződés II.7.7. pontja önmagában nem felelt meg az árfolyamkockázattal kapcsolatos jogegységi, illetve EU bírósági joggyakorlatban kifejtett szempontoknak, figyelemmel arra, hogy abból nem állapítható meg az átlagosan tájékozott fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat változásából eredően fizetési kötelezettségei mind a törlesztőrészletek, mind a tőkeösszeg vonatkozásában jelentősen, korlátlanul változhatnak.

Az I. rendű alperes által e körben előterjesztett közvetett bizonyítékok – a perbeli időszakban milyen tartalmú, erre a célra rendszeresített tájékoztatást alkalmazott – ezt a hiányt nem pótolták, nem igazolják, hogy a gyakorlatnak megfelelő tájékoztatást a felperes is megkapta. A felperes személyes meghallgatásán elhangzottak, a Nyilatkozatban írtak alapján sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a másodfokú bíróság mérlegelése – a hivatkozott joggyakorlatban megfogalmazott szempontok alapján – okszerűtlen lenne.

A Kúria úgy ítélte, a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg azt, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége miatt a szerződés – figyelemmel a 2/2014. PJE határozatban kifejtettekre –, teljes egészében érvénytelen. Az I. rendű alperes által e körben hivatkozott EU bírósági ítéletekből nem a szerződés részleges érvénytelensége, hanem az következik, hogy az érvénytelen szerződés lehetséges jogkövetkezményei közül a fogyasztó számára kedvezőbbet kell választani.

Gfv.VII.30.428/2019/5.

I. A szerződéskötéshez kapcsolódóan szóban vagy írásban adott külön tájékoztatás hiányában a deviza alapú fogyasztói lízingszerződés és a részévé vált üzletszabályzat releváns rendelkezései tételes vizsgálatának elemzésével kell meghatározni az árfolyamkockázat mibenlétéről rendelkező tájékoztatás tartalmát.

II. Ha a felperes tényállítása (érvényes lízingszerződés felmondása) alapján érvényesített jogként [rPp. 121. § (1) bekezdés c) és e) pont] megjelölt keresete az egyedi lízingszerződés érvénytelenségének a megállapítása miatt nem alapos, az rPtk. 237. §-a alapján érvényesített igényekre való felhívás - ilyen tartalmú perrendi rendelkezés hiányában - szükségtelen.

Az egyedi lízingszerződésre a megkötésekor hatályos, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján alkalmazni kell

a Hpt. 203. § (1) – (2) bekezdését is (a 2/2014. PJE határozat III.1. pontja ugyanis a pénzügyi lízingszerződésre a Hpt. 203. § (6) – (7) bekezdésének az alkalmazását zárja ki). Az rPtk. 205. § (3) bekezdése alapján pedig a devizahitel nyújtására irányuló egyedi lízingszerződés esetén is terheli a feleket az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettség a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

Az egyedi lízingszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tartalma nem felelt meg a világos és érthető megfogalmazás követelményének. Az üzletszabályzat vonatkozó rendelkezéseinek az elsőfokú ítéletben rögzített értékeléséhez képest még a következőkre mutatott rá:

Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény [6/2013. PJE határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a lízingbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú és az 51/17. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérlnie, azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.

A felperes és az alperes deviza alapú lízingszerződést kötöttek egymással. Az egyedi lízingszerződés utal a kirovó és a lerovó pénznem eltérésére, mértékadó devizanemként ugyanis a svájci frankot (CHF) jelöli meg, a lízingdíjtartozás, a fizetendő lízingdíj részletek összegét pedig forintban adja meg. Az árfolyamváltozás lehetséges elszámolási módozatai közül az alperes a szerződésben foglaltak szerint a fix törlesztőrészletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozást (normál deviza konstrukció) választotta.

Az egyedi lízingszerződés és annak részét képező üzletszabályzat rendelkezései alapján külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást a perbeli üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó (alperes) fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.20.b. pontja sem, ez a pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja, a VIII. fejezetben foglaltakkal összevetve sem értelmezhető a fogyasztó számára.

Az üzletszabályzat kikötései alapján azt az alperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli lízingszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Ráadásul az egyedi lízingszerződés 4. pontja és az üzletszabályzat is az árfolyamváltozás I és II. vonatkozásában további utaló rendelkezést tartalmaz a felperes Hirdetményében közzétett adataira. Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási

megoldása viszont nem felel meg az átláthatóság ismertett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek.

A Kúria fenti jogértelmezése megfelel a közzétett bírói gyakorlatnak (BH 2020.115.) és nem tér el a felperes által hivatkozott, a Kúria elnöke által az ún. devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási kérdéseinek vizsgálatára felállított Konzultációs Testület által 2019. április 10-én közzétett állásfoglalásától sem.

Gfv.VII.30.447/2019/4.

Nem világos, nem érthető a deviza alapú kölcsönszerződésnek a fogyasztó fizetési kötelezettségét szabályozó kikötése, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződési feltételek több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetű rendelkezéseinek együttes értelmezése alapján.

A perben eljáró bíróságok nem okszerűtlen következtetést vontak le, amikor úgy ítélték, hogy a tanúvallomásban foglaltak alapján nem állapítható meg, miszerint szóban a felperes tisztességes tájékoztatást kapott volna, az írásbeli tájékoztatás hiányosságait megszüntetve. A konkrét szerződéskötésre, annak folyamatára nem emlékező tanú vallomása ilyenként nem értékelhető.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia: a perbeli kölcsönszerződés és annak részét képező üzletszabályzat rendelkezései alapján a felperes számára az árfolyamkockázat mértéke világos és egyértelmű volt-e.

Az alperes által használt, a perbelivel a lényegét tekintve egyező, az árfolyamkockázatot szabályozó szerződéses rendelkezések tekintetében a Kúria már több ítéletében is állást foglalt (BH2020.45., Gfv.VII.30.034/2019/5., Gfv.VII.30.103/2019/6.), amit a jelen ügyben is irányadónak tekint a perbeli szerződés és üzletszabályzat vonatkozó rendelkezéseinek értékelésével kapcsolatban. A Kúria a hivatkozott ítéleteiben kifejtetteket megismételni nem kívánta, ezért csak arra utalt, hogy az üzletszabályzat a szerződés kikötései alapján azt a felperes számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat. Annak konkrét lényegét, mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy a kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több különböző helyen nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételek együttes értelmezése és egybevetése alapján is legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Az általános szerződési feltételek ilyen megoldása nem felel meg az átláthatóság követelményének, az nem tekinthető világosnak és érthetőnek.

Gfv.VII.30.448/2019/7.

A pénzügyi intézmény által az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás anélkül is megfelelő lehet, ha nem számításokkal, képletekkel, diagrammal mutatja be a fogyasztó számára az ügyletben rejlő kockázatokat.

Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény, a deviza alapú kölcsönszerződések jellegéből következik [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás; EU Bíróság C-51/17. számú ítélet]. A kölcsönszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései a szerződés főszolgáltatására vonatkoznak, ezért adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt idézhetik elő a szerződés – egészének – érvénytelenségét, a kikötések tisztességtelenségén keresztül [1/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolása].

Az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatban felállított követelményrendszert maga a 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv), az irányelvet a hazai jogba átültető szabályozás, valamint az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelvet kötelező jelleggel értelmező ítéletei adják meg, miként azokat a Kúria is értékelte és figyelembe vette vonatkozó jogegységi döntése meghozatalakor [2/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolás], azzal, hogy a kölcsönszerződés általános szerződési feltételeiben szereplő, az adós fizetési kötelezettségét szabályozó kikötések átláthatóságának, vagyis annak megítélése során, hogy az

árfolyamkockázat mibenlétéről a fogyasztó megfelelő tartalmú tájékoztatást kapott-e a szerződéskötéskor – a 2/2014. PJE jogegységi határozat, valamint az EU Bíróság C-186/16. számú ügyben hozott ítéletének indokolásából is kitűnően – a felek közti szerződés szövegén túl jelentősége van a pénzügyi intézmény részéről egyéb úton nyújtott tájékoztatásnak, magának a kockázatfeltáró nyilatkozatnak is [1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (3) bekezdés, 209. § (1) és (2) bekezdés].

A keresettel támadott kikötés – az alábbiakban részletezettek szerint – megfelelt az érthető és világos megfogalmazás követelményének.

A C-26/13. számon indult előzetes döntéshozatali eljárásban – amelyet az alapügyben vizsgált deviza alapú szerződésben kikötött árfolyamrészlet, vagyis a folyósításra előírt vételi típusú árfolyammal szemben a törlesztőrészletek kiszámítására az adott deviza eladási árfolyama alkalmazását lehetővé tévő szerződéses feltétel tett indokolttá – a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezésével úgy foglalt állást az EU Bíróság, hogy az adott alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának követelménye alatt nem kizárólag az érintett feltétel nyelvtani szempontú érthetőségét kell érteni a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

Az EU Bíróság az előzőekben hivatkozott ítéletében tehát a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésével összefüggésben a világos és érthető megfogalmazás szempontrendszerébe tartozóként generális jelleggel határozta meg az alaki és nyelvtani érthetőség teljesülését, továbbá ezen felül a fogyasztó megalapozott döntéséhez olyan egyértelmű és érthető kritériumok megadását, amelyekből a fogyasztó előre láthatja a kikötés eredményeként jelentkező, őt érintő gazdasági következményeket. Szintén általánosan megfogalmazott követelményként jelenik meg az EU Bíróság ítéletében az az elvárás, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés valamennyi feltételének, továbbá a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére. A felállított szempontrendszer alkalmazása során fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó. (Az EU Bíróság ítéletének az a része, amely meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működése, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszony bemutatásának elvárására vonatkozik, a konkrét előzetes döntéshozatali eljárás alapját jelentő szerződéses feltételre specializált megállapítás, abból következően, hogy az eljárásban vizsgált különmemű árfolyamok kikötése – a szerződéses feltétel természetéből adódóan – feltételez és magában hordoz egy szükségszerű számítási műveletet.)

A Kúria a C-26/13. számú ítélet kihirdetése után, annak iránymutató megállapításai figyelembevételével hozta meg a 2/2014. PJE jogegységi határozatát, a 6/2013. PJE jogegységi határozattal addig el nem döntött jogkérdésekről. Idetartozott egyebek mellett a deviza alapú kölcsönszerződésekben az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó kikötés megítélése is.

A 2/2014. PJE jogegységi határozat értelmében a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. Kiolvasható a jogegységi döntés indokolásából az is, hogy az árfolyamkockázat várható alakulásának, realitásának megjelölése nem elvárás a fogyasztó felé teljesítendő tájékoztatással szemben. Ez utóbbi körbe tartozó többletinformációnak – így a fogyasztó által viselendő

árfolyamkockázat nem valós vagy korlátozott jellegére közölt adatnak – csupán a szerződés egyértelmű megfogalmazásával, illetve a megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozattal szemben, a bennük foglalt tájékoztatást lerontó hatás tulajdonítható.

Mindezeket követően hozta meg az EU Bíróság a C-51/17. számú ítéletét, amelyben kifejezetten az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses feltétellel összefüggésben értelmezte a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdését. Kimondta, hogy a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának követelménye ahhoz, hogy a fogyasztók tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak, magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. A pénzügyi intézmények feladatába tartozó tájékoztatásnak ki kell terjednie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására. Mindezek közelebbről annyit jelentenek, hogy a kölcsönfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia egyrészt arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; másrészt fel kell hívnia a banknak a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra; végül pedig a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani az összes szerződéses feltétel megismerésére.

A Kúria a rendelkezésre álló tények és bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy e követelmények a perbeli kölcsönszerződésnél teljesültek. A felperes a kölcsönszerződés megkötése előtt hat héttel már tájékoztatást kapott a forint árfolyama esetleges gyengülésének, az irányadó kamat változásának lehetőségéről, arról, hogy ez gazdaságilag hátrányos helyzetbe hozhatja. Az alperes feltárta a szerződéses ügyletben a felperest érintő kockázatot, ismertette az árfolyamkockázat mibenlétét, valamint annak hatását a törlesztőrészletekre, a tájékoztatást a felperes elolvasta, annak tudomásul vételét aláírásával igazolta. A kockázatfeltáró nyilatkozatból megállapíthatóan a felperes a deviza alapú kölcsönt a kockázat ismeretében is igénybe kívánta venni, vállalta, hogy a kockázatot kizárólag ő viseli. Tudomásul vette, hogy ha a deviza alapú kölcsön devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, az hatással lesz mind a folyósítandó összegre, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztő részletek, valamint az egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára; ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, kevesebb forintot kell fizetnie a devizában nyilvántartott törlesztő részletek ellenértékéért, ha pedig a forint árfolyama gyengül, fizetési terhei megnövekednek.

Az EU Bíróság a jogerős közbenső ítélet indokolásában említett, a C-227/18. számú ügyben hozott határozatában valóban rámutatott arra, hogy a világos és érthető megfogalmazás követelményének akkor felel meg az a devizaalapú kölcsönszerződés, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, ha a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is. Ennek a követelménynek azonban a felperes részére adott tájékoztatás a Kúria megítélése megfelel, a tájékoztatásból ugyanis nemcsak az tűnik ki, hogy az irányadó deviza árfolyama változhat, hanem a felperes számításba vehette a számára hátrányos irányú árfolyamváltozás pénzügyi-gazdasági hatásait is, így azt, hogy tartozása minden devizában nyilvántartott elemében, a tőkét, a kamatokat, a költségeket, a járulékokat beleértve megnövekedhet, és ennek megfelelően a törlesztőrészletek összege is nőhet. A tájékoztatás arra is kitér, hogy mindezek kockázata kizárólagosan a felperest terheli. A felperesnek e tájékoztatás alapján ezért – a másodfokú bíróság álláspontjától eltérően – arra is számíthatnia kellett, hogy a gazdasági következmények számára akár jelentős mértékben is hátrányosak lehetnek.

A tájékoztatási kötelezettség – ahogyan arra felülvizsgálati kérelmében helyesen hivatkozott az alperes

– nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére; az alperesnek nem kellett arról nyilatkoznia, hogy a hosszabb távra kötött szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa. Ilyen tartalmú tájékoztatási kötelezettséget egyébként sem lehetne teljesíteni, mert az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja. A felperes a részére adott tájékoztatás alapján semmiképp nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy nem őt, illetve őt csak korlátozott mértékben terheli.

A Kúria utal arra is, hogy az EU Bíróság a hivatkozott ítéletében számítások, diagramok, képi eszközök bemutatását, alkalmazását, konkrét adatok közlését nem tartotta elengedhetetlenül szükségesnek ahhoz, hogy a tájékoztatás megfelelősége megállapítható legyen. A szükséges tartalommal rendelkező, világos megfogalmazású szóveges tájékoztatás is alkalmas lehet az információs egyensúlyi helyzet biztosítására.

A felperes mindezekre figyelemmel a tájékoztatás hiányára iratellenesen, a nem megfelelő volta miatt a tisztességtelenségre pedig alaptalanul hivatkozott.

A Kúria megjegyzi, a kockázatteljesítő nyilatkozatban a felperes arról is tájékoztatást kapott, hogy a futamidő alatt kérheti a még fennálló tőketartozása magyar forintra történő konvertálását. Az árfolyamkockázat számára hátrányos következményeit, az ebből eredő esetleges egyenlőtlenséget tehát a felperes megelőzhette, elháríthatta volna.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Buturugă Románia elleni ügye (56.867/15. sz. ügy)²²

A kérelmező 2013 decemberében feljelentést tett férje ellen, arra hivatkozva, hogy családon belüli erőszak áldozata lett. Azt állította, hogy megöléssel fenyegette meg, és orvosi látletet mutatott be a sérüléseiről. A következő hónapban a kérelmező egy második panaszt nyújtott be azzal kapcsolatban, hogy újabb fenyegetéseket kapott és újabb erőszakot szenvedett el férje kezétől, amelynek célja az volt, hogy visszavonja első feljelentését. 2014 január végén a házaspár elvált.

A kérelmező 2014 márciusában elektronikus vizsgálatot kért a családi számítógépen, arra hivatkozva, hogy volt férje jogtalanul megnézte az elektronikus postafiókjait - beleértve a Facebook-fiókját is -, és lemásolta magánbeszélgetéseit, dokumentumait és fényképeit. Ezt követően 2014 szeptemberében a kérelmező harmadik feljelentést tett levéltitok megsértése miatt.

Az ügyészség 2015 februárjában megszüntette az eljárást azzal az indokkal, hogy bár a kérelmező volt férje megöléssel fenyegetett, viselkedése nem volt elég súlyos ahhoz, hogy bűncselekménynek minősüljön. Ugyancsak úgy döntött, hogy elkéslettség miatt elutasítja a kérelmező levéltitok megsértése miatt tett feljelentést. Végül mintegy 250,-Euró összegű közigazgatási bírságot szabott ki a kérelmező volt férjére. A kérelmező az ügyész által kiadott végzés ellen sikertelenül fellebbezett az ügyészségen, mielőtt az elsőfokú bírósághoz fordult.

Továbbá, az elsőfokú bíróság 2014. március 13-án hónapokig hatályos távoltartási határozatot adott ki a kérelmezőnek. Azt állította, hogy a rendőrség késleltette a végzés végrehajtását, és volt férje soha nem tett eleget annak. A Kormányzat rámutatott arra, hogy a kérelmező az első hat hónap letelte után nem kérte a végzés megújítását.

Ezenkívül a kérelmező azt állította, hogy volt férje 2015. október 29-én megkergette az utcán. A kormány 2017 júliusi észrevételeiben rámutatott, hogy zaklatás miatt büntetőeljárás van folyamatban.

A kérelmező – különösen az Egyezmény 3. cikkére és a 8. cikkére hivatkozva – sérelmezte a családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűnügyi nyomozás hatástalanságára, amelyről azt állította, hogy ő elszenvedte. Azt is sérelmezte, hogy személyes biztonságát nem biztosították, és bírálta a hatóságokat, hogy megtagadták a feljelentésének elbírálását azzal kapcsolatban, hogy volt férje megsértette levéltitkát.

A bántalmazás vádjaiival kapcsolatos vizsgálatot illetően a Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezőnek rendelkezésére állt egy törvényi keretrendszer, hogy sérelmezze az erőszakot, amelyet állítólag elszenvedett, és a hatóságok védelmét kérje. A Bíróság ellenőrizte, hogy ezek a szabályok és gyakorlatok hibásak voltak-e, és különösen a következőket emelte ki.

Először is a hatóságok nem foglalkoztak a tényekkel a családon belüli erőszak szemszögéből. Döntéseik a Btk. magánszemélyek közötti erőszakot büntető rendelkezéseinek alapultak, és nem azokon, amelyek szigorúbb büntetéseket írtak elő a családon belüli erőszak miatt.

Másodsorban a Bíróság rámutatott, hogy a belföldi eljárások során figyelembe kellett venni az Isztambuli Egyezményben elismert családon belüli erőszak sajátosságait. Jelen esetben azonban a

²² Az ítélet 2020. június 11-én vált véglegessé.

vizsgálat nem vette figyelembe ezeket a jellemzőket.

Harmadszor, az elsőfokú bíróság következtetései megkérdőjelezhetők voltak. A bíróság megállapította, hogy a felperest fenyegető fenyegetések nem voltak elég súlyosak ahhoz, hogy bűncselekménynek minősüljenek, és nincs közvetlen bizonyíték arra, hogy a sérüléseket egykori férje okozta volna. A nyomozás során azonban elmulasztották azonosítani azokért a sérülésekért felelős személyt, amelyeknek valóságát és súlyosságát nem vitatták.

Negyedszer, tekintettel arra a tényre, hogy a távoltartási határozatot a kifogásolt eseményeket követő időszakra adták ki, annak hatása nem volt hatással a nyomozás hatékonyságára.

Ami a kérelmező levéltitkának megsértését illeti, a Bíróság észlelte, hogy a román Btk. kifejezetten levéltitok megsértésének vétségét, amelyet a kérelmező a büntetőeljárás során sérelmezett. Ebben a tekintetben a Bíróság különösen rámutatott arra, hogy az internetes zaklatás jelenleg a nők és lányok elleni erőszak elismert aspektusa, és különféle formákat ölthet, ideértve a magánélet számítógépi megsértését, az áldozat számítógépébe történő behatolást és adatok és képek megszerzését, megosztást és manipulációját, ideértve a magánadatokat is. A családon belüli erőszak kapcsán a számítógépes megfigyelést gyakran az illető partnere hajtja végre. Következésképpen a Bíróság elfogadta a kérelmező azon érvét, miszerint az olyan cselekményeket, mint a partner levelezésének tiltott megfigyelése, azokhoz való hozzáférése vagy lementése, a hazai hatóságok figyelembe vehetik a családon belüli erőszak eseteinek kivizsgálásakor.

Jelen esetben azonban a hazai hatóságok nem vették figyelembe a kérelmező levéltitkának megsértése miatt benyújtott feljelentés érdemét. A családi számítógép elektronikus átvizsgálására irányuló kérelmét elutasították azzal az indokkal, hogy bármilyen tény, amelyről ezzel az eszközzel meggyőződhetnek, nem áll kapcsolatban a volt férj állítólagos fenyegetéseivel és az erőszakkal. A levéltitok megsértésével kapcsolatos feljelentését elkészség miatt utasították el. A Bíróság álláspontja szerint a nyomozó hatóságok túlságosan formálisan fogadták el ezt az álláspontot, különösen azért, mert az új Btk. értelmében a nyomozó hatóságok automatikusan beavatkozhattak bármilyen elektronikus kommunikációs eszközzel folytatott beszélgetés jogellenes lehallgatása esetén, ezáltal az előbbi panasz feltételeinek teljesülnie kellett, kizárólag a másnak címzett levelezés nem megfelelő megnyitása, eltávolítása, megsemmisítése vagy visszatartása miatt.

Ezenkívül az elsőfokú bíróság úgy ítélte, hogy a kérelmező panasa a levéltitok állítólagos megsértésével kapcsolatban nem volt összefüggésben az ügy tárgyával, és hogy a közösségi hálózatokon közzétett adatok nyilvánosak voltak. Az ilyen állítások megkövetelték a hatóságtól, hogy érdemi vizsgálatot folytassanak a családon belüli erőszak minden formájának teljes körű üldözése érdekében. Valójában a kérelmező azt állította, hogy volt férje jogellenesen kutatta át elektronikus postafiókjait, beleértve a Facebook-fiókját is, és hogy másolatokat készített magánbeszélgetéseiről, dokumentumairól és fényképeiről. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező elektronikus adatok és dokumentumok egész sorára hivatkozott, amelyek nem korlátozódtak a közösségi hálózatokon közzétett adatokra. Következésképpen az elsőfokú bíróság megállapítása, miszerint a szóban forgó adatok nyilvánosak voltak, problematikus volt annyiban, hogy a hazai hatóságok nem folytattak le vizsgálatot a kérelmező állításainak érdemét illetően annak érdekében, hogy a szóban forgó adatok és a kommunikáció jellegét meghatározzák.

Következésképpen a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a nemzeti hatóságok érdemben nem vizsgálták a kérelmező azon állításait, miszerint volt férje jogellenesen hallgatta le, ismerte meg és mentette le elektronikus kommunikációját. Nem fogantatosítottak eljárási intézkedéseket a tények vagy jogi minősítésük igazolására szolgáló bizonyítékok összegyűjtése érdekében. A hatóságok ezért túlságosan formálisan utasították el a családon belüli erőszakkal való esetleges kapcsolatokat, amelyekről a kérelmező már beszámolt, és ezért nem vették figyelembe a családon belüli erőszak sokféle formáját.

Az állam tehát nem teljesítette az Egyezmény 3. és 8. cikkéből eredő pozitív kötelezettségeit, ami arra készítette a Bíróságot, hogy megállapítsa ezen rendelkezések megsértését.

A Bíróság a kérelmező javára 10.000,-Euró nemvagyoni kártérítést ítelt meg.

2. Sanofi Pasteur Franciaország elleni ügye (25.137/16. sz. ügy)²³

A kérelmező egy, a francia jog alapján létrehozott, lyoni székhelyű korlátolt felelősségű társaság.

Az 1972-ben született X-et ápoló-gyakornokként be kellett oltani hepatitis B ellen; 1993-ban sclerosis multiplexet; 1999-ben Crohn-betegséget; és 2004-ben polimiozist diagnosztizáltak nála.

X. 2002-ben kártérítési keresetet nyújtott be az állam ellen a közigazgatási bírósághoz, amely eljárást engedélyezték. Az államot kötelezték 656.803,83 Euró összegű kártérítés megfizetésére az általa elszenvedett testi sérülésért, valamint évi 10.950,-Euró éves járadékot.

2005-ben X. polgári eljárást indított a kérelmező ellen, és kártérítést kért azon testi károsodások súlyosbodása miatt, amelyekért kártérítést ítéltek meg. A keresetet a Toulouse-i Megyei Bíróság, majd a Toulouse-i Fellebbviteli Bíróság elfogadhatónak nyilvánította, a helyzet stabilizálódásának napjától számítva a keresetekre vonatkozó 10 éves elévülési időt. A kérelmező felelősségét megállapították az X által elszenvedett károkért. Kiemelve, hogy a közigazgatási bíróság az államot a testi károsodás miatt kötelezte kártérítés megfizetésére, a polgári bíróság szakértői értékelést rendelt meg, amelynek célja különösen annak megállapítása volt, hogy az áldozat jelenlegi állapota a már kompenzált kár súlyosbodására mutat-e.

A kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Sérelmezte, hogy a fellebbviteli bíróság az állapot stabilizálódásának napjától számította az elévülési időt, noha X betegsége valójában nem stabilizálódhatott, ami azt jelentette, hogy keresete nem tartozott elévülés alá. A kérelmező másodlagosan kérte a Semmitőszéket, hogy terjesszen elő előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió Bíróságához. Az első két kérdés a 85/374 irányelv 4. cikkére vonatkozott, amely előírja, hogy az áldozatnak bizonyítania kell a kárt, a hibát, valamint a hiba és a kár közötti okozati összefüggést. A Semmitőszék első polgári tanácsa a felülvizsgálati kérelmet elutasította.

A Toulouse-i Megyei Bíróság 2015. november 17-én, a szakvélemény fényében, kötelezte a kérelmező vállalatot, hogy fizesse meg X-nek a következő összegeket: 8.050,-Eurót a tartós fogyatékoság miatt, 1.500,-Eurót az elszenvedett szenvedésre és torzulásért, évi 5.475,-Euró járadékot egy harmadik személy segítségéért, és 2.000,-Euró perköltséget.

A kérelmező – különösen az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésére hivatkozva – azt állította, hogy az a tény, hogy X keresetének elévülési ideje azon a napon kezdődik, amikor állapota stabilizálódott, azt jelentette, hogy a keresetere nem vonatkozik az elévülés, tekintettel arra, hogy az állapotának hátterében álló betegség nem stabilizálódhat; azt is sérelmezte, hogy a Semmitőszék indokolás nélkül elutasította kérelmét, hogy az EU Bíróságtól előzetes döntéshozatalt kérjen.

A Bíróság kiemelt, hogy a releváns időszakban a szerződésen kívüli károk miatti polgári peres eljárások elévülési ideje tíz év volt. A Semmitőszék meghatározta, hogy amennyiben a kereset a testi sérülésért járó kártérítést kívánta elérni, ez az időszak a betegség stabilizálódásának („konszolidáció”) időpontjától kezdődik.

Amint arra a Kormányzat rámutatott, a törvény azzal, hogy a kezdő időpontként a betegség stabilizálódásának napját tűzte ki, megpróbálta lehetővé tenni az áldozat számára a kár teljes megtérítését, amelynek mértéke csak állapota stabilizálódása után állapítható meg. Ebből következik, hogy a francia jogrendszerben az a döntés született, hogy nagyobb súlyt tulajdonítanak a testi sérülést szenvedett személyek bírósághoz forduláshoz való jogának, mint az e kárért felelős személyek jogbiztonsághoz fűződő jogának.

Ezzel összefüggésben a Bíróság emlékeztetett az Egyezmény által a testi épség védelmének tulajdonított fontosságot, és kiemelte, hogy ez a számítási módszer lehetővé tette annak figyelembevételét, hogy a progresszív betegségben, például a sclerosis multiplexben szenvedő egyének szükségletei állapotuk változásával nőhet, például a szükséges segítség tekintetében.

²³ Az ítélet 2020. június 13-án vált véglegessé.

Kiemelve azt is, hogy szigorúan véve nem volt törvényi elévülés, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező ellen indított kártérítési kereset megindítása elévülési idejének kiszámítási módjára tekintettel nem sértették meg az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését.

Ami az egyes kérdések előzetes döntéshozatali eljárásban az Európai Unió Bírósága elé terjesztése iránti kérelmét elutasító határozat indokolásának hiányát illeti:

Amikor olyan kérdés merült fel, amely különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés vagy az uniós intézmények által hozott jogi aktusok értelmezésére vonatkozik, egy olyan nemzeti bíróság vagy bíróság előtt folyamatban lévő ügyben, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog szerint nincs jogorvoslat (olyan, mint a Semmítőszék), ennek a bíróságnak előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bíróságához kell fordulnia.

Ez a kötelezettség azonban nem volt abszolút. Az Európai Unió Bírósága a CILFIT-ügyön alapuló ítélkezési gyakorlata azt mutatja, hogy ezeknek a nemzeti bíróságoknak kell eldönteniük: szükséges-e döntés az uniós jogi kérdésben az ítélethozatalhoz; ennek megfelelően nem kötelesek feltenni az előttük felvetett uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdést, ha megállapítják, hogy a kérdés irreleváns, hogy a kérdéses uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága már értelmezte, vagy hogy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy nem hagy teret semmilyen észszerű kétségnek.

A Bíróság emlékeztetett: az Egyezmény önmagában nem garantálja azt a jogot, hogy egy ügyet a hazai bíróság előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé terjesszen. Az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése azonban kötelezte a hazai bíróságokat, hogy indokolják meg az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elutasító döntéseket, különösen akkor, ha az alkalmazandó jog csak kivételesen engedélyezi az ilyen elutasítást. Az Ullens de Schooten és Rezabek-ügyben a Bíróság kimondta, hogy azok a nemzeti bíróságok, amelyek határozatai ellen a nemzeti jog szerint nincs bírósági jogorvoslat, és amelyek nem hajlandók előzetes döntéshozatal iránti kérelmet benyújtani az Európai Unió Bíróságához az előttük az európai uniós jog értelmezésével kapcsolatban feltett kérdés kapcsán, kötelesek megindokolni az ilyen elutasítást az az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában előírt kivételek fényében.

A jelen ügyben a Semmítőszék pusztán kijelentette, hogy elutasítja a kérelmező társaság kérelmét „, és [nem szükséges] előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket feltenni az Európai Unió Bíróságához”. A Semmítőszék tehát nem hivatkozott kifejezetten a három CILFIT-kritérium egyikére sem. Ezenkívül semmi sem utal arra, hogy megállapította volna, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit „az Európai Unió Bírósága már értelmezte”, vagy hogy „az uniós jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló volt, hogy nem hagyott teret minden észszerű kétségnek”. Ezenkívül a Bíróság nem talált a Semmítőszék ítéletének indokolásában semmilyen lehetséges utalást arra, hogy – miként a Kormányzat előadta – úgy ítélte: a javasolt kérdések „irrelevánsak”.

A Semmítőszék ítéletének indokolásából tehát nem derült ki, hogy ezeket az indokokat megvizsgálták-e a CILFIT-kritériumok alapján, és ennek megfelelően a Semmítőszék mely kritériumok alapján döntött úgy, hogy nem terjeszti a kérdéseket az Európai Unió Bírósága elé.

Továbbá hangsúlyozva azt, hogy az ügy körülményei és az, hogy mi volt az eljárásban a kérelmező társaság számára a tét, különlegesen egyértelmű magyarázatot igényelt volna az a döntés, hogy a társaság kérdéseit miért nem terjesztik előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé, a Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

3. Molla Sali Görögország elleni ügye (20452/14. sz. ügy)²⁴

A jelen ügyben a kérelmező kártérítést kért a férje Görögországban és Törökországban található ingatlanával kapcsolatban elszenvedett kárért.

A Görögországban található vagyont illetően a Bíróság kiemelte, hogy a felek által szolgáltatott információk szerint az ingatlan-nyilvántartást még nem javították ki, hogy az elhunyt nővéreit az örökhatározó vagyonának közös tulajdonosaként ismerjék el. Így az Egyezmény megsértésének a Bíróság

²⁴ Az ítéletet a Nagykamara hozta 2020. június 25-án; az ítélet végleges.

által az alapítéletében megállapított hatása még nem vált kézzelfoghatóvá. Következésképpen a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „a lehető legközelebbi helyzet, amely akkor állna fenn, ha a kérdéses jogsértés nem következik be” akkor állna vissza, ha intézkedéseket hoznának annak biztosítására, hogy a kérelmező megtartsa tulajdonjogát a férje után maradt vagyon felett; vagy ha az ingatlan-nyilvántartást már módosították, visszaállítsák a tulajdonjogát. A Bíróság úgy ítélte, hogy ha a görög állam a jelen ítélet kihirdetésétől számított egy éven belül nem hajtja végre a fent említett intézkedések egyikét, akkor a kérelmezőnek a vagyon teljes értéke háromnegyedének megfelelő kártérítést kell fizetnie a Görögországban hagyott ingatlan értéke után; a fizetendő összeg tehát 41,103,36 Euró lenne. Ezen túlmenően a Bíróság a kérelmező javára 10.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítél meg,

A Törökországban található vagyon tekintetében a Bíróság emlékeztetett, hogy az alapítélet alapjául szolgáló kérelmet kizárólag Görögország ellen nyújtották be. Az elhunyt végrendeletének hatálya, amennyiben ez Törökországban található vagyont érintette, a török bíróságok előtt még folyamatban lévő eljárás tárgyát képezi. Ezek alapján a Bíróság nem talált olyan kivételes körülményt, amely lehetővé tenné Görögország számára a Törökországban folyó eljárások feletti joghatóság gyakorlását. Ezenkívül a Bíróság alapítéletében nem nyilatkozott a Törökországban található ingatlannal kapcsolatban a felperes által az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján igényelt jogokról. Ezt a vagyont tehát nem lehet a Görög Állammal szemben az Egyezmény 41. cikk alkalmazásának kérdésével kapcsolatos jelen eljárás keretében a méltányos elégtétel iránti igény alapjául használni.

A Bíróság rámutatott arra is, hogy az Egyezmény 46. cikke értelmében a Bíróság ítéletei csak az ítéletek alapjául szolgáló eljárásban részes államokra kötelezőek, és nem ez a helyzet Törökország tekintetében, a jelen ügy alapítéletét illetően. Ennek ellenére semmi sem akadályozta a török bíróságokat abban, hogy a döntés meghozatalakor figyelembe vegyék az alapítéletet. Végül, a kérelmező, ha úgy kívánja, kérelmet nyújthat be Törökország ellen, ha a török bíróságok által hozott jogerős határozat nem veszi figyelembe a Bíróság által a jelen ügyben hozott alapítéletében elkövetett jogsértés megállapítását.

4. S.M. Horvátország elleni ügye (60.561/14. sz. ügy)²⁵

A kérelmező büntetőfeljelentést tett 2012 szeptemberében, arra hivatkozva, hogy egy férfi, T. M., 2011 közepén több hónapon keresztül prostitúcióra kényszerítette. Azt állította, hogy T. M., egykori rendőr kezdetben a Facebookon keresztül kereste meg őt szülei barátjaként, és megígérte, hogy segít neki munkát találni. Az első találkozáskor azonban egy férfi házához szállította szexuális szolgáltatásokat nyújtani, biztosítva, hogy csak addig lesz így, amíg munkát talál. Ez a helyzet oda vezetett, hogy állandó ügyfelei voltak, vagy abban a lakásban, amelyben berendezett kettejüknek, hogy abban éljenek, vagy elszállította kocsival, hogy találkozzon velük. A kérelmező azt állította, hogy T. M. ellenőrzése alatt állt, hogy ő odaadta magának a szexuális szolgáltatások nyújtásával megszerzett pénz felét, és hogy megfenyegette és megbüntette, ha nem tett eleget követeléseinek. Végül telefonált egy barátnőjének, akinek a kedvese segített elmenekülni, majd barátnőjével és barátnője édesanyjánál maradt a következő hat hónapban. Amikor T.M. fenyegető üzenetekkel ismét kapcsolatba lépett vele a Facebookon keresztül, úgy döntött, hogy a rendőrséghez fordul.

A rendőrség előzetes vizsgálatot végzett, és megállapította, hogy T.M.-t korábban elítélték prostitúcióra kényszerítésért és erőszakos közömbülésért. Átkutatták T. M. helyiségeit és autóját, és óvszert, két automata lőfegyvert, egy kézigránátot és számos mobiltelefont találtak. 2012 végén T.M. vád alá helyezték, és a kérelmezőt hivatalosan is emberkereskedelem áldozatává nyilvánították. Vizsgálat után T.M.-t 2013-ban bíróság elé állították, de felmentették a kérelmező prostitúcióra kényszerítésének vádjára alól. A bíróságok következetlennek és megbízhatatlannak találták a kérelmező vallomását, különösen azért, mert helyenként ellentmondott a barátnőjének tanúvallomásával, aki elősegítette a szökését. A bíróságok ezért arra a következtetésre jutottak, hogy az ügyészség elmulasztott elegendő bizonyítékot szolgáltatni a bűnösség megállapításához, és hogy a kérelmező önként nyújtott szexuális szolgáltatásokat. Az Állami Ügyészség fellebbezését 2014 januárjában elutasították, míg a kérelmező alkotmányjogi panaszát ugyanezen év júniusában elfogadhatatlannak nyilvánították.

²⁵ Az ítéletet a Nagykamara 2020. június 16-án hozta meg; az ítélet végleges.

A kérelmező – különösen az Egyezmény 4. cikkére hivatkozva – sérelmezte, hogy állításaira nem megfelelő hivatalos eljárási választ adtak.

Először is, a Bíróság a kérelmező ügyén keresztül megragadta az alkalmat, hogy tisztázza a prostitúciós kizsákmányolása céljából folytatott emberkereskedelemmel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát. Emlékeztetett, hogy az emberkereskedelem az Egyezmény 4. cikkének hatálya alá tartozik. Kiemelte azonban, hogy ez a rendelkezés három fogalomra, a rabszolgaságra, a szolgaságra, valamint a kényszer- vagy kötelező munkára hivatkozik, anélkül, hogy azokat vagy az emberkereskedelem fogalmát meghatározná.

A Bíróság ezért korábban a nemzetközi jogban keresett útmutatást e fogalmak kezelése során. Különösen, a nemzetközi jog az emberkereskedelem büntetett három elem együtteseként határozza meg: egy cselekvés (például személyek toborzása, szállítása, áthelyezése, elszállásolása vagy befogadása); eszközök (amelyek magukban foglalják a fenyegetést vagy erőszak alkalmazását, vagy a kényszerítés egyéb formáit, emberrablást, csalást, megtévesztést, hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaélést, vagy kifizetések vagy juttatások adását vagy fogadását egy másik személy feletti irányítása megszerzése érdekében); és cél (például mások prostitúciójának vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formáinak kihasználása). Hacsak a nemzetközi fogalom-meghatározás e három eleme nincs jelen, a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a magatartás vagy a helyzet az Egyezmény 4. cikke alapján nem jellemezhető emberkereskedelemként.

A Bíróság továbbá tisztázta, hogy az emberkereskedelem fogalma mind az országon belüli, mind a határon átnyúló emberkereskedelmet magában foglalja, függetlenül attól, hogy összefügg-e szervezett bűnözéssel vagy sem. Ezenkívül az Egyezmény 4. cikke szerinti „kényszer- vagy kötelező munka” fogalma a súlyos kizsákmányolás eseteitől, például a kényszerű prostitúciótól való védelemre irányul, függetlenül attól, hogy az esetek sajátos körülményeiben kapcsolódnak-e az emberkereskedelem összefüggésrendszerébe. Az, hogy egy adott helyzet magában foglalta-e az „emberkereskedelem” összes elemét, és/vagy felvetette-e a kényszerprostitúció külön kérdését, ténykérdés, amelyet az eset összes releváns körülményének fényében kell megvizsgálni.

A Kormányzat azzal érvelt, hogy a kérelmező esetében nem történt emberkereskedelem, mivel őt nem fenyegették meg, nem alkalmazták vele szemben erőszakot vagy a kényszerítés más formáját, ami a nemzetközi meghatározásban az „eszköz” elem alá tartozik. Hozzátette, hogy más elemek is hiányoztak: nevezetesen T.M. nem kobozta el a kérelmező papírjait, nem fosztotta meg a szabadságától, megvolt a mobiltelefonja és lehetősége volt kapcsolatba lépni másokkal, és nem volt jövedelem nélküli, mivel keresetét megosztotta T. M.-vel. Ezen okokból a Kormányzat azt állította, hogy az Egyezmény 4. cikke tehát nem alkalmazható a kérelmező ügyében.

A Bíróság viszont kiemelte, hogy T.M. állítólag először a Facebookon keresztül vette fel a kapcsolatot a kérelmezővel, amely az emberkereskedők által elismert „eszközök” egyike áldozatok toborzása céljából. Ez az állítólagos foglalkoztatási ígéretre is igaz volt, a kérelmező azon meggyőződése kíséretében, hogy nincs oka aggodalomra. Továbbá a kérelmező azon állításai, amelyek szerint T.M. úgy rendezte be a lakásukat, hogy szexuális szolgáltatásokat tudjon nyújtani, az elszállásolás elemére utal, mint az emberkereskedelmet alkotó egyik „cselekmény”-re. Ezenkívül a kérelmező személyes helyzete kétségtelenül arra enged következtetni, hogy egy kiszolgáltatott csoportba tartozott, míg T. M. helyzete és háttere azt jelentette, hogy képes volt uralkodó helyzetet elfoglalni vele szemben, és visszaélni a kiszolgáltatottságával. Összefoglalva, a kérelmező védhető állítást tett, és első látásra bizonyíték volt arra, hogy az Egyezmény 4. cikkével ellentétes bánásmód, nevezetesen az emberkereskedelem és/vagy kényszerű prostitúció áldozata lett. A Bíróság ezért elutasította a Kormányzat érvelését az Egyezmény 4. cikkének alkalmazhatóságával kapcsolatban.

A Bíróság úgy ítélte, hogy ez a helyzet viszont kiváltotta a nemzeti hatóságok köteleességét az Egyezmény alapján a kérelmező állításainak kivizsgálására. Amint azt a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kifejtette, ez olyan vizsgálat megindítását és lefolytatását jelenti, amely a tények megállapításához, valamint a felelősök azonosításához és adott esetben büntetéséhez vezethet. Ennek érdekében a hatóságoknak minden ésszerű lépést meg kellett tenniük a bizonyítékok összegyűjtése érdekében.

Bár az eljáró hatóságok - nevezetesen a rendőrség és az illetékes államügyészség - azonnal reagáltak a

kérelmező T. M. elleni állításaira, vizsgálatuk során elmulasztottak végig vinni néhány nyilvánvaló nyomozati vonalat. Nem tettek semmiféle erőfeszítést a kérelmező és T. M. Facebook-eszmecseréinek megismerésére, annak ellenére, hogy az ilyen kapcsolatok az emberkereskedők által elismert módszerek egyikét képezték áldozataik toborzásában. Nem hallgatták ki a kérelmező szüleit, különösen az édesanyját, akinek korábban nyilvánvalóan volt kapcsolata és voltak nehézségei T.M.-mel. Nem próbálták azonosítani vagy kihallgatni annak a lakás tulajdonosát vagy a szomszédokat, ahol a kérelmező és T. M. élt. Nem hallgatták meg annak a barátnőnek az édesanyját vagy kedvesét sem, akit segítségül hívott, hogy tisztázzák a kérelmező és barátnője kijelentései közötti ellentmondásokat. Tehát, az ilyen nyilvánvaló nyomozati vonalak követése helyett az eljáró hatóságok nagymértékben támaszkodtak a kérelmező nyilatkozatára, és lényegében a későbbi bírósági eljárásban olyan helyzetet teremtettek, hogy állításait egyszerűen T. M. tagadásával kellett szembeállítani, anélkül, hogy további bizonyítékot mutatnak be.

Valóban, a GRETA és más nemzetközi testületek hangsúlyozták, hogy az emberkereskedelem bűncselekményei hatékony nyomozásának és büntetőeljárás alá vonásának egyik követelménye az, hogy elkerüljék a túlzott mértékű támaszkodást egyedül az áldozat vallomására, azáltal, hogy azokat más bizonyítékokkal világítják meg és támasztják alá. Ezenkívül figyelembe kellett venni az áldozat pszichés traumáját, valamint a hatóságokkal való együttműködés iránti vonakodás bármely más okát.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az ügyészi magatartás ezen hiányosságai alapvetően aláásták a hazai hatóságok – köztük az illetékes bíróságok – azon képességét, hogy megállapítsák a kérelmező és T. M. kapcsolatának valódi jellegét, valamint azt, hogy a kérelmezőt kihasználta-e, ahogy a kérelmező állította. Ezzel összhangban hibás volt a büntetőjogi mechanizmusok alkalmazásának módja, megsértve az alperes államnak az Egyezmény 4. cikke szerinti eljárási kötelezettségét.

A Bíróság a kérelmező javára 5.000,-Euró nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.III.943/2019/9.

Az eljáró bíróságok az elkövetéskor hatályos törvénynek megfelelően szabták ki az I. rendű terhelttel szemben az életfogytig tartó szabadságvesztést és törvényesen határozták meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki nem zárt terhelt tekintetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját ötven évben. A felülvizsgálati indítványnak a nem megfelelő törvény választása miatti törvénysértő büntetés kiszabására hivatkozása téves, a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A Magyar László kontra Magyarország ügy következményeként a jogalkotó az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvényben (továbbiakban Bv.tv.) szabályozta a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt új kötelező kegyelmi eljárását.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) M.L. kontra Mo. ítélete ugyanis egyebek mellett megfogalmazta azon követelményt, hogy a tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt esetben szükséges olyan eljárás biztosítása, amely során megfelelő időben és keretek között vizsgálható/vizsgálandó, hogy a büntetés büntetőpolitikai indokai továbbra is fennállnak-e, illetve de iure és de facto csökkenthető legyen a büntetés.

A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt esetben a kegyelmi eljárást hivatalból kell lefolytatni [Bv.tv. 46/A. § (1) bekezdés]. Ez nem azonos a kegyelmi eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtásának egyébkénti lehetőségével és azt nem is zárja ki.

A Bv.tv. 46/B. § (1) bekezdése szerint a kegyelmi eljárás feltétele, hogy az elítélt a szabadságvesztésből negyven évet kitöltjön.

E szabályozás a 2012. évi C. törvény (Btk.) 43. § (1) bekezdése szerinti törvényi rendelkezéshez

igazodott, mely alapján, ha a bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéles esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, akkor a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját huszonöt és negyven év között állapítja meg.

Nyilvánvaló, hogy nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe a törvényesen kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása során a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből nem kizárt elítélt a feltételes szabadságra bocsátásból kizárt elítélthez képest.

Következésképpen a Bv.tv. szerinti kötelező kegyelmi eljárást le kell folytatni a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélesen kívül valójában minden olyan életfogytig tartó szabadságvesztés esetén is, melynek tartama meghaladja a hatályos szabályozásból kiinduló negyven évet, függetlenül attól, hogy ennek milyen anyagi jogi rendelkezés adott jogalapot.

Ez az értelmezés felel meg az EJEB ítéletben megfogalmazott követelményeknek. Ez azonban büntetés-végrehajtási feladat.

Bpkf.II.567/2020/3.

A szervezett jellegű, erőszakos, fegyveres, részben élet elleni bűncselekmény miatt nem jogerősen hosszú tartamú szabadságvesztésre ítélt, büntetett előéletű vádlottakkal szemben a letartóztatás - a szökés, elrejtőzés, illetve a bűnisméltés veszélyére tekintettel - nem szüntethető meg, és enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásával nem váltható fel, pusztán arra tekintettel, hogy az általuk egyébként is rendkívül hosszú letartóztatásban töltött idő további hat hónappal növekedett, azonban az eljárás aktívan folyik.

Az Ítéletábra végzését az elsőfokú nem jogerős ítélet meghozatalát követően hozta meg, ezért a szökés, elrejtőzés veszélyét – helyesen – elsődlegesen a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamára alapítva vizsgálta. Éppen ezért nem is sérelmezhető alappal, hogy határozatában a nem jogerős ítélet felmentő rendelkezéseire nem tért ki; a nem jogerős ítélet meghozatalát követően már nem a vád tárgyává tett cselekmények absztrakt tárgyi súlyának, hanem a nem jogerős ítéletben kiszabott büntetés mértékének van jelentősége, ami értelemszerűen a marasztaló rendelkezésekhez kötődik, és azok által meghatározott.

Erre tekintettel az Ítéletábra helyesen állapította meg, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartama a szökés, elrejtőzés veszélyét a vádlottakkal szemben megalapozza. Az ezt megalapozó tárgyi tényezők körében nem történt – és a nem jogerős ítélet meghozatalát követően, de a fellebbezések érdemi elbírálását megelőzően nem is történhetett - változás. A szabadságvesztés tartama olyan körülmény, amely a vádlott szökési, elrejtőzési szándékát kiválthatja, annak elhatározását megerősítheti.

A konkrét ügy sajátosságait, valamint az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottak egyedi körülményeit megvizsgálva jelen ügyben e veszély reálisan fennáll. A nem jogerős ítélettel kiszabott 20, 14, illetve 16 évi szabadságvesztés olyan körülmény, ami a szökés, elrejtőzés kockázatát jelenti. A felülbírálat során a kockázat az, hogy a vádlott esetleges szökése, elrejtőzése nyilvánvalóan kihatással van, illetve lehet a vele szembeni eljárás lefolytatására, menetére, mivel annak addigi rendjét vagy meg kell változtatni, vagy az eljárást fel kell függeszteni. Ekként a vádlott szökése, elrejtőzése (elérhetlensége) következtében egyben az esetlegesen kiszabott szabadságvesztés jövőbeni végrehajtásának esélye is véglegesen meghiúsulhat.

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés tartamából fakadó szökési veszélyt nem közömbösítik személyi körülményeik, ezért velük szemben a letartóztatás szükséges és enyhébb bírói engedélyes kényszerintézkedéssel nem váltható fel.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a nem jogerős ítélettel kiszabott hosszú tartamú fegyházbüntetések alkalmazására igen durva, erőszakos jellegű, robbanóanyag és lőfegyverek felhasználásával elkövetett, tervezett és gondosan előkészített bűncselekmények miatt került sor. A vádlottak személyi körülményei és vagyoni viszonyai pedig csak annak tükrében értékelhetők, hogy a vádlottak – a nem jogerős ítélet szerint – ilyen körülmények között követték el vagyoni haszonszerzés érdekében az emberi életet is támadó bűncselekményeiket. Ekként azok nem zárják ki a szökés, elrejtőzés veszélyét sem, illetve nem

is csökkenthetik azt olyan fokban, hogy az döntően önkéntes jogkövetésen alapuló kényszerintézkedéssel is kiküszöbölhető legyen, függetlenül attól, hogy az eljárás korábbi, az alapeljárásnak a nem jogerős ítélet meghozatalát megelőző szakaszában már került sor a vádlottakkal szemben házi őrizet alkalmazására.

Az időmúlás ténye a letartóztatás indokoltságának megítélése során kétségtelenül jelentőséggel bír; éppen ezért rendeli azt a törvény meghatározott rendszerességgel felülvizsgálni. Ez az egyetlen körülmény, ami értelemszerűen változott a letartóztatás indokoltságának megelőző felülvizsgálata óta, ezért annak tükrében a szökés, elrejtőzés veszélye valóban ismételt vizsgálatot igényel.

Az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott által eddig előzetes letartóztatásban töltött idő tartama rendkívül jelentős, és az a korábbi végzés meghozatala óta újabb hat hónappal növekedett. Az elsőfokú bíróság időközben nem jogerős ítéletet hozott, és az iratok megérkeztek a másodfokú bíróságra, azaz az eljárás töretlenül halad előre annak ellenére, hogy az időközben beállott járványügyi veszélyhelyzet arra objektíve további hátráltató hatást eredményezett.

Az Ítélető tábla az időmúlás értékelésekor helyesen jutott arra az álláspontra, hogy az a büntetés kiszabása során értékelhető [Be. 564. § (4) bekezdés b) pont]. Ugyanakkor annak a szökés, elrejtőzés veszélyére gyakorolt hatását illetően helyesen vette figyelembe azt, hogy az időmúlás nyomatékát némileg ellensúlyozza az, miszerint a vádlottak büntetése a terhükre bejelentett ügyészi fellebbezésre tekintettel – elméletileg – súlyosítható, valamint az a tény is, hogy a feltételes szabadságra bocsátásuk a nem jogerős ítélet szerint kizárt.

Előbbi körülmény kapcsán a Kúria utalt arra, hogy a másodfokú eljárásban hozható súlyosabb döntés elvi lehetőségére való utalás a legkevésbé sem jelenti a döntés megelőlegezését (avagy annak negligálását, hogy az ügyben értelemszerűen a vádlottakra kedvezőbb ítélet is születhet), már csak azért sem, mert a fellebbezés indokoltságának felülbírálata során a másodfokú bíróság nem bocsátkozhat az ügydöntő határozat érdemi felülbírálatába. A súlyosabb büntetés elméleti lehetősége azonban szükségképpen az érintett vádlott döntéseit befolyásolhatja, ezért a szökés, elrejtőzés veszélyének vizsgálata során figyelembe veendő.

Ezért helytálló e körben a feltételes szabadság lehetősége kizártságának a figyelembevétel is; ez egyrészt azt jelenti, hogy a vádlottaknak – bűnösségük megállapítása esetén – a kiszabott teljes büntetésük letöltésével kell szembenéznük, másrészt pedig a vádlottakkal szemben a büntetés végrehajtása megkezdésének elmulasztása esetén büntetés-végrehajtási szankció (Bv.tv. 87. §) nem áll rendelkezésre. Mindezek a vádlotti döntések meghozatala során szintén latba eső tényezők lehetnek.

Akkor azonban tévedett az Ítélető tábla, amikor a terheltekkel szemben az alapeljárásban hozott, már hatályon kívül helyezett elsőfokú ítéletre hivatkozott. Az ennek alapjául hivatkozott BH 2015.219. számon közzétett jogesetben a Kúria eltérő perjogi helyzetben – közvetlenül az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését követően, a megismételt eljárásra kötelezett bíróságnak a megismételt eljárásban a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig terjedő időszakra vonatkozóan – jutott arra a következtetésre, hogy a letartóztatásról való döntés meghozatalakor a hatályon kívül helyezett nem jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztés mértékét is figyelembe lehet venni; ez fel sem merülhet, ha a hatályon kívül helyezett határozat helyett már újabb nem jogerős elsőfokú ítéletet is hozott a bíróság.

A korábban írtak alapján azonban az Ítélető tábla – a hatályon kívül helyezett nem jogerős ítélet figyelmen kívül hagyása mellett is – helyesen értékelte a további hat hónapos időmúlás hatását a szökés, elrejtőzés veszélyére. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a nem jogerős ítéletben kiszabott büntetésekből mindhárom vádlott esetében még jelentős rész kitöltetlen; az a III. rendű vádlott esetében még több, mint a nem jogerős ítélettel kiszabott büntetés fele, az I. rendű vádlott esetében közel a fele, de a II. rendű terhelt esetében is mintegy négy év. Ezen tartamok önmagukban is a szökés, elrejtőzés veszélyének kockázatát növelik, így a vádlottak fogvatartása a vád tárgyává tett cselekmények a nem jogerősen kiszabott büntetések tükrében, az ügy terjedelmére és bonyolultságára is tekintettel az újabb hat hónap elteltével sem tekinthető aránytalannak és indokolatlannak.

A bűnismétlés veszélye kapcsán az Ítélető tábla végzésének komoly hiányossága, hogy az bár felhívja a vádlottakkal szemben fennálló letartóztatási okok között a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontját,

valamint az I. rendű és a II. rendű terhelt esetében az utóbbi törvényhely ca) alpontját is, azonban arra vonatkozó ténybeli indokolást egyáltalán nem tartalmaz.

Az Ítéletábra azonban végzésében pontosan rögzítette, hogy a nem jogerős ítéletben a bíróság mindhárom vádlottat mint visszaesőt ítélte el. Ugyanakkor e vádlottak részben súlyos, személy elleni erőszakos bűncselekmények miatti büntetett előélete, és a rövidebb utolsó szabadulásuk utáni (a nem jogerős ítélet szerinti) elkövetés, valamint a visszaesői minőségük, és (a nem jogerős ítélet szerinti) feltételes szabadság hatálya alatti elkövetés alapján az Ítéletábra megalapozottan vont következtetést arra, hogy a vádlottak – szabadlábra kerülésük esetén – szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követnének el. A vádlottak előéleti adataiból és a vádiratban terhükre rótt bűncselekmények vád szerinti elkövetési módjából a jövőbeni bűnismétlés veszélyére való következtetést levonható, és azt nem zárja ki – különösen jelentős vagyoni haszonnal járó bűncselekmények tekintetében – az sem, ha a vádlott egyébként a megélhetését biztosító vagyonnal vagy jövedelemmel rendelkezik.

Az Ítéletábra tehát helyesen állapította meg, hogy az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottakkal szemben a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjában meghatározott letartóztatási ok továbbra is fennáll.

Az Ítéletábra helyesen tért ki arra, hogy a nem jogerős ítélet szerint az abban megállapított erőszakos, részben élet elleni, szervezett bűncselekményeket elkövető, nem jogerősen hosszú tartamú szabadságvesztésre ítélt vádlottakkal szemben döntően önkéntes jogkövetésen alapuló személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés az eljárás jelen szakaszában már nem lehet alkalmas a letartóztatással elérni kívánt célok biztosítására; ezért a letartóztatás helyett a Be. 277. § (4) bekezdés a) és c) pontjára tekintettel nem alkalmazható enyhébb kényszerintézkedés.

A kifejtettekkel ellentétes irányba ható további okot vagy körülményt a Kúria az iratokban továbbra sem észlelt. A közérdek valódi követelményének a speciális jelei fennállnak, ami a vádlottak társadalomra való veszélyességének – az előéletükön és a terhükre rótt cselekmények jellegén alapuló – magas fokából fakad, és amit a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztések személyre konkretizálnak. Ez pedig a nem jogerős ítéletben a vádlottak terhére rótt bűncselekmények és a kiszabott szabadságvesztések tartama tükrében, a jelentős időmúlás ellenére is nagyobb súllyal esik latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartására vonatkozó jog, és így az előzetes letartóztatás fenntartását indokolja (BH 2009.7.).

Ehhez képest a letartóztatás fenntartásának alapjául szolgáló okok [a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja és a Be. 552. § (2) bekezdése] az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottal szemben továbbra is fennállnak, az enyhébb kényszerintézkedés alkalmazása pedig – az eljárás jelen szakaszában – nem lenne alkalmas a letartóztatással elérni kívánt cél megvalósítására.

Bpkf.I.623/2020/2.

A másodfokú bíróság kényszerintézkedést megszüntető határozatának megváltoztatása, a büntelmi felügyelet újbóli elrendelése a másodfokú eljárás befejezéséig - a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjában és a Be. 552. § (2) bekezdésében írt okból.

A Kúria nem osztotta az ítéletábra álláspontját abban, hogy a VI. rendű vádlott esetében a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásának okai már nem állnak fenn.

A Be. 552. § (2) bekezdése a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedések közül a letartóztatás alkalmazásának önálló okaként határozza meg, ha az elsőfokú bíróság ítéletében kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a vádlott szökésétől, elrejtőzésétől kell tartani.

Ebben a perjogi helyzetben, tehát a végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó, viszont nem jogerős ítéletet követő felülbírálat során a kockázat az, hogy a vádlott esetleges szökése, elrejtőzése (elérhetetlensége) nyilvánvalóan kihatással van, illetve lehet az eljárás menetére, másrészt egyben a kiszabott szabadságvesztés esetleges jövőbeni végrehajtásának esélye is meghiúsul (BH 2017.291.).

A Kúria álláspontja szerint abban az esetben, ha letartóztatás helyett enyhébb kényszerintézkedés

alkalmazásának is helye lehet, a fentiekben megjelölt eljárási, illetve a büntetés végrehajtásához kapcsolódó célok – a kiszabott szabadságvesztés mértékére is figyelemmel – a bűnügyi felügyelet elrendelésével is biztosíthatók.

Kétségtelen, hogy a Be. 552. § (2) bekezdése kizárólag a letartóztatás elrendelését nevesíti. Nem következik azonban ebből a rendelkezésből egyértelműen, hogy kizárólag a fenti kényszerintézkedés elrendelését alapozhatja meg a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartama. Annak mértéke az egyéb, személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés alapjául szolgáló okok megléte esetén indokolhatja enyhébb kényszerintézkedés, így bűnügyi felügyelet alkalmazását is az idézett jogszabályi rendelkezésben megnevezett célok biztosítása érdekében. Ezt támasztja alá egyébként az a körülmény is, hogy a Be. 552. § (2) bekezdése a 276. § (2) bekezdésére utal vissza, amely valamennyi személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés különös feltételeit határozza meg.

Mindabból, hogy a törvény kiemelten nevesítve lehetővé teszi a legsúlyosabb személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedés alkalmazását, értelemszerűen következik, hogy nem kívánja korlátozni az enyhébb, a letartóztatás helyett alkalmazható intézkedések elrendelését sem.

A fenti rendelkezések összevetéséből ezért az is következik, hogy a nem jogerősen kiszabott büntetés tartamára figyelemmel, a szökés, elrejtőzés veszélyének kiküszöbölésére – ha annak feltételei fennállnak – enyhébb kényszerintézkedés alkalmazása sem kizárt.

A VI. rendű terhelt esetében jelentősége van az előzetes fogvatartásban töltött idő tartamának, de annak is, hogy a korábbi ügyében alkalmazott feltételes szabadság megszüntetése folytán a vádlottnak további szabadságvesztés büntetés letöltésével kell számolnia.

Az ítéletábra a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásának indokaként kizárólag a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés mértékét vizsgálta a vádlott rendezett családi körülményei ellenében, azonban figyelmen kívül hagyta, hogy a Be. 552. § (2) bekezdésében írt különös okon túl a kényszerintézkedés indokaként a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja szerint annak kockázata is fennáll, hogy újabb szabadságvesztéssel fenyegetett (hasonló) bűncselekményt követne el. A feltételes szabadság ideje alatt a korábbival azonos bűncselekményt elkövető vádlottnál tényekkel alátámasztott és reális a bűnisméltés kockázata.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a kényszerintézkedés okainak meglétét, annak szükségességét a bíróság nem csak olyan körülményekre alapozhatja, amelyek teljes bizonyossággal megállapíthatóak; elégséges az is, ha a bíróság döntése olyan adatokon alapul, amelyek tényszerűsége egyéb indokokkal alátámasztott, és ésszerű érvet szolgáltat arra a következtetésre, hogy a kényszerintézkedés alkalmazása a törvényi célok érdekében szükséges (BH 2012.285.I.).

Töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében is, hogy valamely személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés feltételeinek vizsgálatánál konkrét, az adott ügyre vonatkozó tényeken kell alapulnia annak a következtetésnek, hogy fennáll-e a szökés, elrejtőzés, vagy a bűnisméltés veszélye. Ezeket pedig végzésének indokolásában az Ítéletábra nem teljes körűen vizsgálta. Figyelmen kívül hagyta azon tényeket, amelyek a VI. rendű terhelt esetében a szökés, elrejtőzés ellen ható kedvezőbb személyi körülmények ellenére a bűnisméltés veszélyét támasztják alá. A bűnisméltés megalapozott veszélye ugyanis közömbösítheti az egyéb okok – így a szökés, elrejtőzés – veszélyét csökkentő tények jelentőségét (BH 2012.285.II.). A bűnisméltés veszélye esetében ezen kényszerintézkedés alapjául szolgáló oknak más az alapja, mint a szökés, elrejtőzés veszélyének. A terhelt kedvezőbb személyi körülményeit így súlytalanná teheti a más, kényszerintézkedést megalapozó tények megléte.

Az ítéletábra ugyan nem tartotta jelentősnek, így a szökés, elrejtőzés veszélyét megalapozónak a nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamát, ugyanakkor elmulasztotta vizsgálni a feltételes szabadság megszüntetése és a kedvezményből történő kizárás folytán fennálló azon szabadságvesztés időtartamát, amelyet a VI. rendű vádlottnak esetlegesen ki kell töltenie.

Végül arra is utalni kell, hogy a VI. rendű vádlottal szembeni, a Kúria által ismételtelen elrendelt személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedéssel azonban sem az arányosság, sem a szükségesség elve nem sérült, figyelemmel a vád tárgyává tett kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményre, valamint a vádlott előéletére. Emellett – ahogy azt az Emberi Jogok Európai Bírósága az Imre-Magyarország elleni

ügyében hozott ítéletében kifejtette – a hosszú időn át tartó kényszerintézkedés fenntartását indokolhatja a közérdek is, ami nagyobb súllyal esik latba, mint a személyi szabadság sérthetlenségének követelménye (BH 2009.7.).

A Kúria – a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés alkalmazásának a Be. 276. § (1) bekezdésében írt általános, és a Be. 276. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja szerinti, valamint a Be. 552. § (2) bekezdésében írt különös okai változatlan fennállása mellett – úgy ítélte meg, hogy a VI. rendű vádlott esetében továbbra is szükséges a bünyügyi felügyelet alkalmazása a kényszerintézkedéssel elérni kívánt konkrét célok megvalósulása érdekében.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.II.38.417/2019/7.

Amennyiben a hatóság bírság tárgyában meghozott döntését a közigazgatási perben meghozott ítéletével a bíróság megsemmisíti, és új eljárást nem rendel el, ugyanazon jogsértő cselekmény alapján újabb eljárás megindítására és élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabására nem kerülhet sor, mert az a ne bis in idem elvébe ütközik, de sértheti az Akr. 103. § (4) bekezdését is. Ha a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűsége tárgyában jogerős döntést hozott, úgy az ítélet jogereje kizárja, hogy a hatóság ugyanezen jogsértésért hivatalból újabb eljárást indítson és jogkövetkezményeket alkalmazzon.

Az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés alapján az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1990. évi XXVIII. törvény 43. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról szóló 8/2017. (IV. 18.) AB határozatában (a továbbiakban: AB határozat) részletes vizsgálta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, a XXVIII. cikk (6) bekezdéséből, a jogbiztonság elvéből, valamint a kétszeres eljárás alá vonás és büntetés tilalmából eredő alkotmányos követelményt.

Indokolása [26] bekezdés 2.1. pontjában több döntésére hivatkozva kiemelte, hogy a következetes gyakorlata szerint „a büntetőjogi gyökerű alkotmányos alapelveknek érvényesülniük kell az olyan – más jogágba sorolt – eljárások tekintetében is, amelyek valamely jogellenes magatartás szankcionálására irányulnak és preventív, valamint represszív jellegű jogkövetkezmény alkalmazásával zárulnak”. A [27] bekezdés 2.2. pontjában a korábbi határozatában foglaltakat idézve rámutatott arra, hogy a ne bis in idem (kétszeres szankció alkalmazásának tilalma) elve „egyfelől alapjogi rendelkezés az állami büntetőhatalom visszaélészerű gyakorlásával szemben, másfelől pedig a jogbiztonság érvényesülésének érdekében működő szabály, hiszen garantálja az érdemi bírósági döntések végleges jellegét”.

Az Alkotmánybíróság a határozata [28]-[30] bekezdéseiben az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) döntései nyomán azt is leszögezte, hogy az „ugyanazon cselekmény fogalma alatt a történeti tényállás azonosságát kell érteni, függetlenül a jogi minősítéstől és a védett jogi tárgytól.” A [35] bekezdés 3.1. pontjának az eddigi joggyakorlatát és nemzetközi jogvédelmi mechanizmusokban kikristályosodott mércét figyelembe véve tett összegezésében arra mutatott rá, hogy „az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdése tekintetében egy eljárás abban az esetben büntető jellegű, ha valamely természetes személy által megvalósított cselekmény miatti felelősségre vonásra irányul, amennyiben az eljárás során alkalmazandó jogkövetkezmény büntetésnek minősül, azaz – célját és hatását tekintve – megtorló jellegű és prevenciót szolgáló joghátrány.”

A fenti döntés nyomán a Kúria megállapította, hogy a jelen perben a felülvizsgálat tárgyát képező élelmiszerlánc-felügyeleti bírság olyan büntetőjogi szankció jellegű jogkövetkezmény, amely esetén a ne bis in idem elve alkalmazandó és figyelembe veendő. Mindezekre figyelemmel a meghatározott időpontban megtartott ellenőrzés alapján a jogsértést tartalmazó ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt ugyanazon cselekményért két alkalommal eljárás megindítására és bírság kiszabására nem kerülhet sor.

Kfv.III.37.387/2020/6.

A Kp. 82. §-ának alkalmazása során a bíróság mérlegelési jogkörben jár el, a mérlegelés szempontjait a Kp. nem tartalmazza. A döntése meghozatala során a bíróságnak kizárólag a megszüntetés feltételeinek fennállását és az objektív jogvédelmi szempontokat szükséges vizsgálnia.

A felülvizsgálati bíróság véleménye szerint nem sérült a felperes hatékony jogorvoslathoz való joga, mivel a 2017. évi I. törvényben (a továbbiakban: Kp.) írt lehetőségét kihasználva az általa sérelmesnek tartott alperesi határozattal szemben keresetét benyújtotta. A közigazgatási perekben a tárgyaláson kívüli elbírálás minősül főszabálynak, de a Kp. lehetőséget biztosít tárgyalás tartásának kérésére, amellyel a felperes élt. Ennek eredményeként került kítűzésre a tárgyalás és a felperesi képviselői mulasztás miatt döntött a bíróság a per megszüntetéséről. Az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bíróság felperes által hivatkozott ítéleteiből nem következik, hogy az eljárásnak az irányadó tényállás melletti megszüntetése a felperes hatékony jogorvoslathoz való jogát sértené.

Kf.V.39.062/2020/4.

A bírói gyakorlat nem követel meg a versenyügyekben sajátos tartalommal bíró, egzakt bizonyítási sztenderdet. Helyesen jár el a bíróság akkor is, ha az alperes közvetett bizonyítékok láncolatán alapuló határozatát jogszerűnek fogadja el.

A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az alperes elsődlegesen a H. Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatát jelölte meg bizonyítékként, ugyanis az egyezség megkötésére a tényállás feltárása, a vizsgálat lezárása után került sor, amikor az egyezségi nyilatkozat nélkül is megállapítható volt a jogsértés. Az elsőfokú bíróság a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítást és az értékelt bizonyítékokat, az alperesi tényállás megállapítást és a jogsértés megállapításának alapos voltát az alperest terhelő tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettségre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján akként vizsgálta, hogy ennek során figyelemmel volt a versenyügyek azon sajátosságára, miszerint a versenyfelügyeleti eljárás speciális, büntetőjogias jellegű közigazgatási eljárás, azonban a versenyjog nem büntetőjogi kategória, ezért a büntetőeljárás értelmében vett kétséget kizáró bizonyításnak nem kell megfelelni; e vonatkozásban utalt a 30/2014. (IX. 30.) AB határozat [61] és [62] bekezdésére.

Az elsőfokú ítélet indokolása helytállóan mutatott rá, hogy sem az Alkotmánybíróság, sem az Emberi Jogok Európai Bírósága, sem az Európai Unió Bírósága joggyakorlata nem követel meg a versenyügyekben sajátos tartalommal bíró, egzakt bizonyítási sztenderdet. Az elsőfokú bíróság a jogszabályi követelmények és a bírói gyakorlat alapján is helyesen járt el azáltal, hogy az alperes közvetett bizonyítékok láncolatán alapuló határozatát jogszerűnek fogadta el. A Kúria helyesnek ítélte az alperes által felsorakoztatott közvetett bizonyítékok egyenként és összességükben történő értékelése alapján levont alperesi következtetést arra vonatkozóan, hogy a II. rendű és a IV. rendű felperes megsértette a 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 11. §-ában foglalt tilalmat, ezáltal jogszerűnek értékelte a felperesi keresetek elutasítását is. A vizsgált pályázati konstrukciók esetén a jogsértést az alperesi határozatban nevesített, az alperes által egyenként és összességében értékelt bizonyítékok olyan zárt láncolata támasztja alá, amelyet a felperesek általános hivatkozása nem tudott áttörni.

Az alperes tényállás tisztázási kötelezettsége nem parttalan, valamint a felperesek következetesen félreértelmezik az alperest a kartelleljáráások során terhelő bizonyítási kötelezettség szintjét. A felperesek a megállapodásra utaló magatartás bizonyításának hiányát és a közvetett bizonyítékok alapján tett megállapítást úgy kifogásolták, hogy a jogsértés megállapítását konkrétumokkal nem cáfolták, valamint olyan tények bizonyításának hiányát rótták fel (pl. konkrét találkozó, létrejött írásbeli megállapodás nem bizonyított), amelyre kiterjedő bizonyítási kötelezettsége az adott eljárásban alperesnek nem volt.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.III.10.029/2020/5.

Az Mmtv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontjának "- az állapotjavulás kivételével" szövegrésze kizárólag azon ellátásra jogosultak esetén alkalmazható, akiknek nemcsak a jogszabályok miatti kategóriák és értékek alapján meghatározott, jogi értelemben vett állapota, hanem az élethelyzetét érdemben meghatározó tényleges fizikai állapotra is kedvezően változott.

Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke sérelme körében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) következetes gyakorlata szerint az EJEB-nek nem feladata a tagállami jogszabályok absztrakt vizsgálata és annak megállapítása, hogy az adott jogszabály összeegyeztethető-e az Egyezménnyel, hanem elsősorban az egyes nemzeti jogi szabályok hatósági, illetőleg bírói mérlegelésen alapuló alkalmazásának egyedi kérelmezőkre gyakorolt eredményét értékeli, és amennyiben az egyedi ügyben megállapítja az Egyezmény megsértését, akkor a bepanaszolt államnak az EJEB által az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke rendelkezései szerint megállapított jogkövetkezmenyt kell viselnie [21/2018. (XI. 14.) AB határozat], ezért a felperes által hivatkozott Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének sérelme nem állapítható meg.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.20.492/2020/4.

Sajtó-helyreigazítási perben csak valótlan és lényegi tényállítások helyreigazítására kerülhet sor, véleménynyilvánítás esetén erre nincs lehetőség. Annak megítéléséhez, hogy véleményről vagy tényállításról van szó, a közlemény egészét, annak összefüggéseit is figyelembe venni. Közéleti tartalmú vita sajtó-helyreigazítási perben a bíróság részéről nem "dönthető el" és nem is véleményezhető a bíróság részéről.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A 28. cikk értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Ezzel összhangban a Pp. preambuluma azt tartalmazza, hogy a polgárok szolgálatát biztosító, a közjónak és a józan észnek megfelelő jogalkalmazás eszméje alapozza meg a polgári perrendtartást.

A 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlán tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A helyreigazítási közlemény tartalmának legfőbb vizsgálati szempontjait a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása tartalmazza. Ennek megfelelően a kifogásolt közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni, és tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet helyreigazítás

alapja.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata, valamint az Alkotmánybíróság több határozata (így a 36/1994. (VI.24.) AB számú határozat is) alapelveként rögzíti, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog, amely csak kivételes esetekben korlátozható. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a vélemény kifejtésének lehetőségét védi és alapvetően nem a kifejtett vélemény tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánításhoz való jog, mint alapjog. Amennyiben a bíróság egy-egy kitévelt véleményként értékeli nem vizsgálhatja annak érték és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. Az értékítéletre, az egyén (szervezet) véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed függetlenül a vélemény értékétől és többnyire valóságtartalmától is. Véleménynyilvánítás akkor is megállapítható, ha összességében maga a vélemény tényállításokat is tartalmaz.

Ebben az összefüggésben a Kúria álláspontja szerint a nyílt levél mint a perbeli közlések környezete egyértelműen véleményt, értékítéletet fejez ki a felperes magatartásáról. Jogi precizitás szempontjából pontatlan a kifejtett vélemény, de a pontatlanság önmagában nem ad alapot helyreigazításra. A társadalmi közfelfogás az „átlagos néző” valóban nem tesz érdemi különbséget csalás és költségvetési csalás, továbbá sikkasztás, hűtlen kezelés és költségvetési csalás között. A véleménynyilvánítás lehetőségeit és terjedelmét tekintve az sem volt figyelmen kívül hagyható, hogy az adott időszakban az önkormányzati választásokat megelőzően a felperes politikai közszereplést vállalt, mint polgármesterjelölt, ezért az átlagosnál jóval inkább túrnie kell a személyével, tevékenységével kapcsolatos véleménynyilvánításokat. Helyesen állapították meg az eljáró bíróságok azt, hogy sajtó-helyreigazítás keretei között érdemben nem vizsgálható a sérelmezett kifejezést használó személy vagy személyek szubjektív szándéka, mert a bíróságok sajtó-helyreigazítás keretében kizárólag azt vizsgálhatják, hogy történt-e valótlan tényállítás, ez a tényállítás a felperes szempontjából érdemi jelentőségű volt-e vagy sem, illetve, hogy egyidejűleg valótlanok is tekinthető-e. Ezekre a kérdésekre a Kúria szerint az eljáró bíróságok érdemben helytálló választ adtak.

A szövegösszefüggésre is figyelemmel az egész közlés alapvetően véleménynyilvánításnak, értékelésnek minősül azzal, hogy arra alapot az teremtett, hogy a felperes 2019. szeptemberében egy civil szervezet által szervezett esemény kapcsán jogi szakértelmére is hivatkozással költségvetési csalásról, illetve ennek kísérletéről beszélt, a perbeli közlemény pedig erre vonatkozó reagálás, értékelés, vélemény, így helyreigazítás alapja nem lehet.

Pkk.II.24.653/2020/2.

Alaptalan kizárási kérelem alapján a kizárás megtagadása.

A kizárást eredményező elfogultságot olyan objektíve fennálló tények, körülmények alapozzák meg, amelyekből nyilvánvaló, hogy az adott ügyben a tisztességes eljárás követelménye, az ügy pártatlan elbírálása nem biztosítható. A felperes ilyen objektíve fennálló tény, körülményt nem tudott megjelölni, az a semmivel alá nem támasztott és más eljárásra vonatkozó előadása, mely szerint az Ítéletábra az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt folyamatban volt eljárásban tisztességtelennek bizonyult, olyan vélemény, amely önmagában nem ad alapot az ítéletábra magukat elfogulatlanok valló bírái kizárására.

Gazdasági ügyszak

Adott időszakban nem született ilyen határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csóke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztoivits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.